

Poljudna pravna knjižnica.

Zvezek VI. do X.

Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zložbi zemljišč.

Uredil
dr. Ed. Volčič.

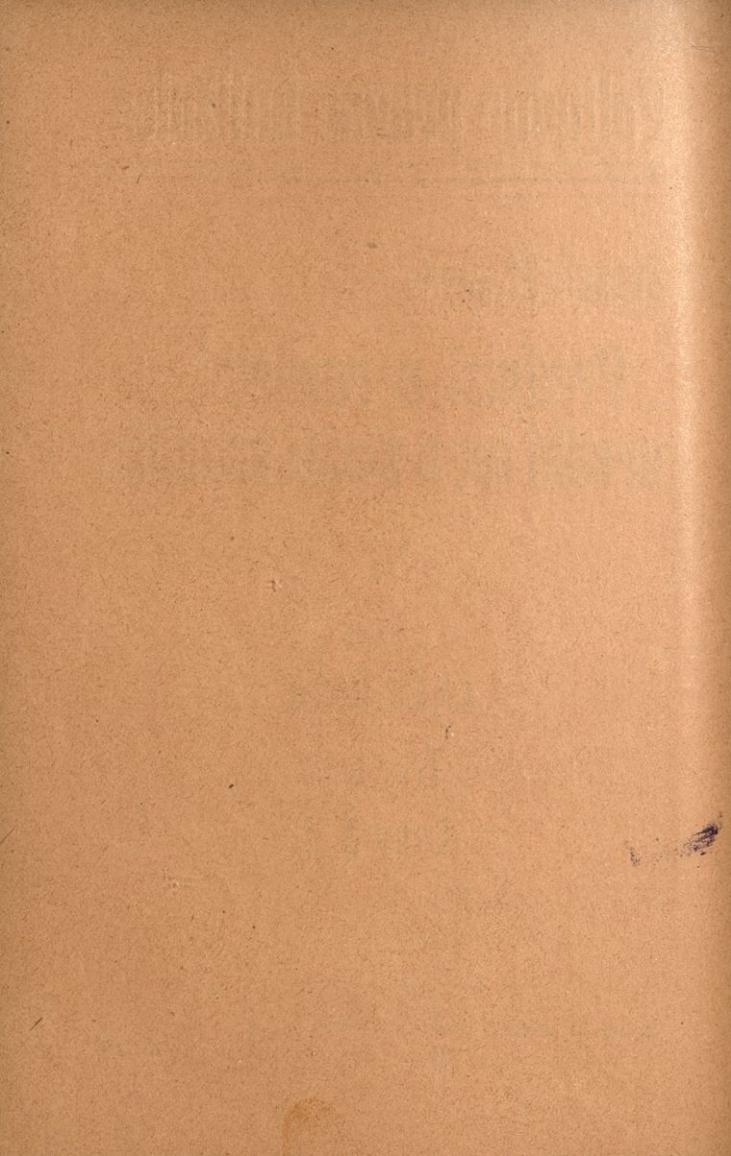
Prvi natis.

Cena 2 K.

V Ljubljani 1908. I.

Izdalo in založilo društvo „Pravnik“
Tiskala „Zadružna tiskarna“ v Krškem.

Poljudna pravna knjižnica.

Zvezek VI. do X.

Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zložbi zemljišč.

Uredil
dr. Ed. Volčič.

Prvi natis.

Cena 2 K.

▼ ▼

V Ljubljani 1908. I.

Izdalo in založilo društvo „Pravnik“. - - - - -
- - - - - Tiskala „Zadružna tiskarna“ v Krškem.

Poljudna pravna knjižnica.

Svezek VI. do X.

Predpisi o razdelni in
uredni ter o slošni samišč.

Urednik si pridržuje vse pravice.

Uredil
dr. Ed. Volčič.

Prvi tisk.

Črna Z. H.

V Ljubljani 1908.

Izdalo in založilo društvo "Pravnik" v Ljubljani.
Tiskalo "Tiskarna Hladnik" v Ljubljani.

Pripomnje urednikove.

Ta knjiga podaje na Koroškem in Kranjskem veljavne predpise o razdelbi in uredbi skupnih zemljišč in pa o zložbi (komasaciji) zemljišč sploh, ker sta se doslej samo ti dve deželi na Slovenskem poslužili pravic, ki jih v tem dajo državni zakoni.

Skupna zemljišča v tem zmislu pa niso morda kake domačije z dvema ali več lastniki, ampak zemljišča gotove vrste, pašniki, gozdi, travniki i. t. d., ki jih določeni upravičenci resnično uživajo in v katerih imajo morda že posamične deleže, ki pa v zemljiški knjigi še niso posebej vpisani na posamezne lastnike. Natančneje določajo taka zemljišča precej prve točke kranjskega in koroškega deželnega zakona.

Za razdelbo in uredbe takih zemljišč imamo torej na Kranjskem in Koroškem posebne zakone (postave), ki dajo v ta namen mnogih olajšav; po drugih slovenskih kronovinah tega ni, temuč je n. pr. v Primorju ali na Štajarskem za vsako tako razdelbo treba posebnega deželnega zakona, če je svet občinski; ako ni občinski in ako niso z razdelitvijo zadovoljni vsi udeleženci, imajo pa govoriti le sodne pravde in te so — drage.

Vsled omenjenih zakonov se sme na Kranjskem dovoliti razdelba takih zemljišč,

oziroma uredba njih užitkov, ako to zahteva tretjina upravičencev; na Koroškem so za nekatere primere še večje olajšave. Seveda imajo z dovolitvijo nezadovoljni upravičenci pritožbo do ministerske komisije za agrarske operacije na Dunaju; dovolitev bi se gotovo tudi preklicala, ako bi se izkazalo resnično oškodovanje, ki bi vsled nje nastalo.

Oblastva, ki imajo izvrševati tako razdelbo in uredbo, se imenujejo agrarna oblastva. H tem spadajo krajni ali lokalni komisarji za določene kraje v deželi, deželna komisija za vso deželo in že omenjena ministrska komisija za vse kronovine, v katerih so vpeljeni ti predpisi. Pri vsakem teh oblastev so oddelki zemljemercev in drugih tehniških strokovnjakov, ki izvršujejo izročena jim dela.

Ko so na Kranjskem pred blizo 20 leti, na Koroškem še prej, ta oblastva počela poslovati, so mislili, da bode vse delo dovršeno v kakih 10 letih, a sedaj čaka še mnogo skupščin na početek dela, ki so ga prosile morda pred več ko 15 leti, dasi ni drugega zadržka kakor mnogo posla vsled velikega števila takih zemljišč.

Kakor posnemam iz uradnih podatkov, se je na Kranjskem do konec l. 1907. dovolilo 911 razdeleb in 98 uredob v približni površinski meri 101583 ha, a izvršilo se je doslej 523 razdeleb v površinski meri 41895 ha, in uredob dotičnih pravic za eno zemljišče v površinski

meri 268 ha¹); za Koroško, kjer je še gotovo več enakih zemljišč, nimam podatkov.

Razvidno je torej, da ljudje dosti cenijo dobroto takih razdeleb in uredeb, dasi se posebno z razdelbami večji del zgubi stara priljubljena živinska paša, ker pač mesto poteptanih golih tal nastanejo rodovitne njive, selišča in celo draga stavbišča. Na ta način so na nekdanjem pašniku v Zaki ob zapadni strani Blejskega jezera nastala dragocena stavbišča in se je cena dotične zemlje vsaj postoterila.

Vselej seveda ni tako; zato tudi ni povsodi treba nadrobne razdelbe takega zemljišča, to je, da bi vsak upravičenec dobil svoj kos zemlje, temuč dostikrat zadostuje glavna razdelba, to je, da se tisto zemljišče deli le v toliko delov iz kolikor krajev, vasi, selišč itd. so dotični upravičenci. Mnogokrat zadostuje celo le ureditev uživalnih pravic, da se namreč ustanovi, kako naj posamezni upravičenci uživajo skupno zemljišče po pravici in ne drugim v škodo.

Po zakonih v II. delu te knjige pa imajo ista oblastva poslovati tudi pri zložbi ali komasaciji zemljišč sploh. Znano je, da je posebno po naših ravninah in dolinah svet zelo razkosan. Posestniki so vsled različnih prilik zemljo kosali in kupovali, tako, da leže njih njive in travniki oddaljeni drug od drugega in

¹ Te podatke mi je priskrbel, sestavljene predpise pregledal in me na razne važne točke opozoril gosp. dr. Iv. Vrtačnik, c. k. krajni komisar v Ljubljani, za kar se mu toplo zahvaljujem. Urednik.

da se ne dajo obdelovati tako hitro in vspešno, ko da so vsi v enem kosu ali vsaj v manj kosih. Koliko je zaradi take raztresenosti drobnih parcel, nepotrebnih potov in steza in koliko s tem za pridelek izgubljene zemlje!

V naprednih deželah so počeli poljedelci take raztrezene dele zamenjavati med sabo tako, da je vsak dobil zopet le malo in blizu vkup meječih kosov; zemljišča so zlagali ali komasirali. Treba posebnih predpisov, da se godi tako zlaganje pravilno in kolikor se da pravično in take predpise imamo za isti dve deželi v knjigi pod št. II.

Po teh predpisih lahko polovica posestnikov kakega kraja z gotovimi pogoji pri agrarnih oblastvih dobi dovoljenje, da se ne zlože morda samo gozdni deli vseh posestnikov tistega kraja, temuč tudi njive, travniki in drugi deli njih domačij. Tako zlaganje, ki se bo v nekaterih krajih doseglo prav gotovo, pa je jako resno početje in ne zahteva samo vestnih uradnikov ter spretnih zemljemerskih in poljedelskih strokovnjakov, ki se bodo s kmetovalci razumeli v njih jeziku — česar doslej dostikrat ni bilo —, temuč tudi umnih posestnikov, katerim so zakoniti predpisi dobro znani.

Zato so v knjigi zbrana vsa veljavna določila o zgoraj opisanih zahtevkih ter končno še ona o zaokrožbi gozdnega sveta, ki je tudi neka vrsta zemljiške zložbe. Predpisi za Koroško so v tej knjigi prvič v slovenskem jeziku. Mislim, da bode to stvari v korist, saj

vele zakoni obeh dežel, da se morajo strankam zapisniki prečitati in da včasih upor, podpisati (morda vsled jezika komu nejasen) zapisnik, vzame razpravi veljavnost. (§§ 55. zložb. zak. obeh dežel ter § 42. kranjskega in § 49. korškega r. in u. zak.).

Iz stvarnega kazala in iz dodanih vzorcev za prošnje v teh stvareh si vsakdo lahko poišče v knjigi pouka, ki ga želi in potrebuje.

V Novem mestu meseca januarja 1908.

Urednik.

Kratice.

- cp. = civ. pr. r. = civilni pravdni red.
 dež. = dež. zak. št. = deželnega zakonika številka.
 dež. u. = dež. u. = izvršilni ukaz k deželnemu zakonu.
 dz. = drž. zak. št. = državnega zakonika številka.
 drž. zak. = državni razdelbeni in uredbeni ali državni zlož-
 beni zakon (po mestu, kjer se poziva).
 dež. r. in u. zak. = deželni razdelbeni in uredbeni zakon.
 drž. r. in u. zak. = državni > > > >
 odz. = občni drž. zakon.
 zl. drž. zak. = zložbeni državni zakon.
 zl. dež. zak. = > deželni >
 zl. u. = zložbeni ukaz k dotičnemu deželnemu zložb. zakonu.

I.

Razdelba skupnih zemljišč in uredba dotičnih skupnih pravic.

A) Državni zakon od 7. junija 1883 dz. 94.,

o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako :

§ 1. Oblastva po zakonu od 7. junija 1883 (dz. 92) pristojna v rečeh zemljiške zložbe pristojna so ob enem v postopku pri razdeljevanju zemljišč, in tako tudi v postopku pri uravnavanju vkupnih pravic do porabe in uprave zemljišč, katera ostanejo nerazdeljena, in glede katerih ali

- a) med bivšimi grajščinskimi gosposkami in občinami ali nekdanjimi podložniki in tako tudi med dvema ali več občinami bivajo skupne pravice do posesti in porabe (uživanja), ali pa katera
- b) bodi vkupno bodi eden za drugim (po čredi) uživajo (rabijo) vsled tega, ker so sami osebno soudje ali ker se kot posestniki štejejo za soude, vsi ali neki udje katere občine, enega ali več občinskih oddelkov, sosesčin ali podobnih kmetijskih (agrarnih) občestev (kmečkih razredov, posestnikov hiš s posebno ali staro pravico, singularistov it.) ali so upravičenci glede menjalnih zemljišč, kakeršna bivajo po nekih deželah.

Tem oblastvom kot takim pristoji tudi razprava in razloka preprirov, ki nastanejo med sodeležniki zgoraj imenovanih zemljišč (§ 2. črka b) tega zakona) o posesti ali lasti posamičnih delov teh zemljišč, potem razprava in razloka o kaki nasprotni (vračilni) dajatvi za porabo takih zemljišč, ter naj ta oblastva vsak čas že o začetku svoje delavnosti pretehtujejo, če obstoje ali ne zgornji uveti njih pristojnosti.

Deželno zakonodajstvo določa¹⁾, kedaj se začne pristojnost teh oblastev, ter izloča (izključuje) le-ta prav od te dobe počenši pristojnost vseh onih oblastev, v katerih zakonito področje te reči sicer spadajo. Ako so vendar takšne reči ob oni dobi uže tekle pri rednem

sodniku, to se pristojnost razdelbenih in uredbenih oblastev ne dotika tako osnovane pristojnosti njegove. Samo da je treba takšne reči nadaljevati po predpisih za okrajšani (sumarni) postopek veljajočih,²⁾ razven ko bi se s tem kratila kaka formalna pravica, katero je ena ali druga stranka uže pridobila.

¹⁾ Predpisi, pridržani deželnemu zakonodajstvu, so se dali: za Moravsko z zak. 13. febr. 1884, dež. 31 in izvrš. u. 5. jul. 1886., dež. 68.; za Koroško z zak. 5. jul. 1885., dež. 23., 18. maja 1896., dež. 24. in 21. febr. 1900., dež. 14. in izvrš. u. 18. dec. 1886., dež. 2. iz. l. 1887.; za Nižno Avstrijo z zak. 3. jun, 1886., dež. 39. in 18. maja 1896. dež. 49. ter izvrš. u. 8. febr. 1887., dež. 20.; za Kranjsko z zak. 26 okt. 1887. dež. 2. iz l. 1888. in 18. maja 1896., dež. 30. ter izvrš. u. 30. jul. 1888. dež. 17.; za Šležijo z zak. 8 dec. 1887., dež. 13. iz. l. 1888. in izvrš. u. 20. jan. 1890. dež. 25.; za Solnograško z zak. 11. okt. 1892. dež. 32.; za Galicijo z zak. 9. dec. 1899., dež. 20. l. 1900. ²⁾ Sedaj po predpisih civ. pravd. reda (Čl. II. cp.).

§ 2. V § 1. tanje določena zemljišča se razdeljujejo, in skupne pravice do rabljenja in upravljanja te vrste zemljišč, katera ostanejo nerazdeljena, uravnujejo se po besedah tega zakona in ukazil, ki se zastran tega izdado z deželnimi zakoni.

Pri tem se deželnemu zakonodajstvu pridržuje, da sosebno določi:

- a) kedaj naj takšna zemljišča ostanejo nerazdeljena, in se torej imajo samo dotične pravice do rabe in uprave podvreči uravnovanju;
- b) če je in po katerih načelih je takšna zemljišča, čim so kot kmetijska zemljišča ob

enem podvržena zložbi, moči razdeliti samo v zvezi z zemljiško zložbo;

c) če je in kedaj je postopek razdeljevanja ali uravnavanja začeti uradoma, a kedaj stoprv na zahtevo sodelležnikov, takisto tudi, če je in kedaj je take osebe, katere sicer še niso sodelležniki, a se vendar s katerega koli pravnega razloga laste pravice, takšna zemljišča skupno ali po čredi uživati, moči pod izgubo svoje pravice pozvati z izrokom (ediktom) rok od devetdeset dni postavljajočim, da se za to svojo pravico poženo pri rednem sodniku po predpisih, ki veljajo za okrajšani (sumarni) postopek;¹⁾

d) kako naj se postopa pri ustanavljanju razdelbenega ali uredbenega črteža, kedaj potrebuje ta črtež sklepa posamičnih sodelležnikov, in kako naj se ta sklep ukrene;

e) v koliko je v uredbnem črtežu redno upravo in porabo moči izročiti upravniku, ki ga izvolijo sodelležniki ali postavi oblastvo, a v koliko se morajo pri važnih premenah, ki so bile nasvetovane zarad ohrambe ali v boljšo porabo takega zemljišča, z večino glasov premoženi (preglasovani) sodelležniki podati izreku kakega razsodništva ali upravnega oblastva;

f) po katerih načelih je treba v zvezi z razdelbo ali uredbo vkupne naprave, katere so neogibno potrebne v to, da bode v zameno dano zemljišče uporabno za kmetovanje ali da se bodo uravnane pravice

¹⁾ Glej op. 2) pri § 1.

varno izvrševale, narediti in stalno vzdrževati, pri čemer ima vendar netakneno ostati zakonito področje onih oblastev, ki so pristojna v oziru na železnice in javne poti kakor tudi v rečeh, uravnanih s stavbinskimi redi ali zakoni;

- g) če ima postopek ta obsezati samo zemljišča ali tudi druge nepremičnine ali celo tudi premičnine agrarnih občestev, omenjenih v § 1.;
- h) kak vpliv naj okrajni ali deželni odbori imevajo na tek razprave;
- i) naposled naj deželno zakonodavstvo tedaj, kadar bi v poprejšnjem § 1. v misel vzeti državni zakon od 7. junija 1883 (dz. 92) v dotični deželi ne bil stopil v moč, ker manjka deželnega zakona o skladanju zemljišč (§ 45. dotičnega državnega zakona), izda za svrho pričujočega zakona sosebno potrebne nadaljšnje predpise v soglasju z načelnimi določili omenjenega državnega zakona od 7. junija 1883 (dz. 92).

§ 3. Na zahtev katerega sodeložnika sme se s privolbo oblastva (§ 1.) tudi zemljišče, katero njemu edinemu pripada, privzeti v razdelbo, čim se vidi, da bi to bilo v pospeh zadovoljujočemu poboganju sodeložnikov. Iz istega razloga smejo se pri kaki razdelbi ali uredbi neznatne razlike med pravicami posamičnih sodeložnikov v oziru na delež, in zamenili, katera jim pripadejo, poravnati v novcih. — Kolikor to ni nevarno za pravice tretjih oseb, smejo se taki v poravnanje določeni novci so-

deležnikov, katerim so odkazani izročiti že med tekom samega razpravljanja.

§ 4. Tretje osebe, katere imajo kako vknjiženo pravico na zemljišču samem, katero je privzeto v razdelbo ali uredbo, ali na tuji užitni pravici, katera se drži tega zemljišča, ali pa na onem zemljišču, s čigar posestjo je združena ta užitna pravica, smejo se sicer, da varujejo to pravico, udeleževati razdelbenega in uredbenega postopanja, toda s svojim ugovorom razdelbe ali uredbe ne morejo ubraniti. — Niti ni zaslišati takih oseb pri vpisih, kateri se izvrše na podstavi takšne razdelbe ali uredbe.

§ 5. Pravice tretjih oseb, katere so vknjižene na zemljišču privzetem v razdelbo, preneso se na dele, ki se narede iz tega zemljišča. Od tega so izvzete zemljiške služnosti (§ 474. odz.), katere vsled razdelbe same ali z razdelbo združenih naprav za dovajanje ali odvajanje voda ali novih potov postanejo gospodovalnemu zemljišču nepotrebne ter odpadejo brez pravice do odškodnine. — Pravice tretjih oseb, katere so vknjižene samo na tuji pravici do uživanja v razdelbo privzetega zemljišča, predenejo se na tista oddelila, katera stopijo na mesto odpravljene užitne pravice. — Le-ta oddelila stopijo na mesto odpravljene užitne pravice tudi glede onih pravic, katere so vknjižene na zemljišču, s čigar posestjo je bila združena taka užitna pravica.

§ 6. Po številki določene terjatve, katere so knjižno zavarovane na katerem v razdelbo

privzetem zemljišču, ostanejo tedaj, kadar se ob razdelbi kakšen delež tega zemljišča odkaže občini, občinskemu oddelku, sosesčini ali poljedelski združbi, zavarovane izključno samo na tem delu, če se take terjatve popolnoma pokrijejo s prvima dvema tretjinama vrednosti tega deleža, katero je določiti po dvajseternem katastralnem čistem donosu. — Ako se omenjene terjatve ne pokrijejo tako, morajo vsi sodeležniki nepokriti ostanek takšne terjatve, a če ni bil nobeden del razdeljenega zemljišča odkazan občini, občinskemu oddelku, sosesčini ali poljedelski združbi, morajo oni vso terjatev verovniku precej plačati nazaj, vsak v primeri k svoji pravici do deleža, ki je bila razdelbi vzeta v podstavo. Verovnik se v takem slučaju ne sme braniti, vzeti plačila, sklicuje se na to da njegova terjatev še ni dospela za plačilo. — Kadar znesek terjatve, ki je knjižno zavarovana na kakšnem v razdelbo privzetem zemljišču ni določen po številki, tedaj si mora oblastvo v določitev takega zneska prizadevati, udeležence pripraviti do tega, da se sami domenijo o njem, in po le-tem, kakor se taka domemba doseže ali ne doseže, mora ali uporabiti tega paragrafa določila, ali pa terjatev kot skupni dolg napotiti na vsa iz razdeljenega zemljišča odkazana oddelila. — Na knjižno zavarovane terjatve takih zavodov, ki smejo po svojih pravilih novce posojati samo proti večji varnosti, uporabljati je zgornja določila samo v toliko, v kolikor to ne zadeva takim zavodom v pravilih predpisane večje varnosti.

§ 7. V teku razdelbenega ali uredbenega postopanja oddane izjave ali sklenene poravnave ne potrebujejo niti privolitve tretjih oseb, niti potrditve upravnih ali varstvenih in skrbstvenih oblastev, toda ne da bi se s tem kakor koli si bodi omejila potrditvena pravica, pridržana po dež. zakonu (§ 2.) okrajnim deželnim odborom. — Vendar je namestu potrditve varstvenega ali skrbstvenega oblastva potrebna potrditev deželne ali ministrske komisije.

§ 8. Načrt o razdelbi in uredbi potrebuje oblastvenega odobрила. — Zoper potrjeni načrt razdelbe ali uredbe se ne sme zahtevati vzpostava v poprejšnji stan.

§ 9. Ako je bila vrednost katerega razdelbenemu načrtu v podstavo vzetega oddelila, predno se je prepodalo, vsled kake, če tudi slučajne okolnosti zmanjšana, sme sodeležnik, komur je to oddelilo odkazano, v 60 dneh potem, ko je dotični del načrta izvršen, zahtevati od ostalih sodeležnikov izravnavo vrednosti katero je tedaj, kadar se je zmanjšalo zemljišče, dati v zemljišču, v vseh drugih slučajih pa v novcih. — Ako je bil sodeležnik s tem, da se ni izpolnilo, kar je oblastvo ukrenilo zaradi prehoda v nove, vsled razdelbe nastopajoče razmere posesti ali uživanja, ali kako drugače prikrajšan, sme v 60 dneh po izvršitvi dotičnega dela načrtovega zahtevati od onih sodeležnikov, ki so krivi take prikratbe, povračilo v novcih. — Kadar se je pri taki razdelbi ali uredbi primeril pogrešek v izmeri ali v računu, tedaj sme s tem odškodovani sodeležnik v jednom

letu po zvršitvi dotičnega dela načrtovega od onih sodelležnikov, katerim je bil ta pogrešek na korist, zahtevati povračilo, katero je tam, kjer se pogrešek tiče zemljišča, dati v zemljišču, v vseh drugih slučajih pa v novcih.

§ 10. Kadar se razmere zemljiške posesti, na katerih je osnovan razdelbeni načrt, v času med potrdilom in izvršitvijo tega načrta po viši moči (če vodovje premeni svoj tek ali trajno opustoši zemljišče, če se udere zemlja ali če se primeri kaj drugega enakega) tako znatno premene, da v § 9. omenjena izravnava vrednosti ne more pomagati, tedaj sme deželna komisija na zahtevo enega izmed neposredno udeleženih razdelbeni načrt po vsem ali nekoliko razveljaviti, in, v kolikor bi bila po okoliščinah razdelba še možna in koristna, ukazati nova osnovna dela in sestavo novega razdelbenega načrta. — Zoper takšno odrebo se sme vsak sodelležnik v 14 dneh, počenši od dne, ko mu je bila vročena ta odredba, pritožiti na ministrsko komisijo.

§ 11. Pravice, ki so na zemljišču, privzetem v razdelbo, zavarovane za tretje osebe, predevajo se brez vse pristojbine na oddelilno zemljišče, ako se s tem predetjem ne namerava vpisati niti prememba v osebi upravičenega, niti prememba v obsegu same pravice. — Imovinski prenos ali pridobitve pravic na podstavi razdelbenega ali uredbenega načrta so prosti pristojbine 15 let potem, ko stopi ta zakon v veljavo.

§ 12. V tem postopanju od oblasti, v to postavljenih, storjene pravoveljavne sodbe in odobrene poravnave imajo pravno moč sodnih ali, v kolikor gre za stvari politične uprave, političnih razsodbe, oziroma poravnave, in izvrševati jih je, kakor te, oblastvom, ki bi bila razen slučaja po tem zakonu izvršene razdelbe ali uredbe v to pristojna.

§ 13. Vse vloge, vsi zapisniki, priloge, pravne listine, izrecila, izdatki, razsodbe, poravnave, poverila podpisov in prepisov v razdelbenem ali uredbenem postopanju so, v kolikor se ne rabijo za nič drugega, prosti kolkov in neposrednih pristojbin. — K tem postopanju potrebni odtiski katastralnih map se oddajajo po polovični tarifni ceni.

§ 14. Kar se v tem postopanju nabere stroškov za nagrade, potnine in pisarnične izdatke krajnega komisarja, kakor tudi državnih uradnikov, ako bi kateri v tem kaj dela imeli, plačujejo se iz državnega zaklada. — Deželno zakonodajstvo določa, kedo naj nosi drugovrstne troške in kako je take troške deliti med one, ki jih imajo plačati.

§ 15. Ta zakon pride v moč ob enem (istodobno) z zakonitimi ukazali, katera se v njem pridržujejo deželnemu zakonodajstvu, ter vprav s to dobo prestatne veljavnost ces. patenta od 5. julija 1853 (dz. 130) v oziru na skupne pravice do posesti in uživanja, omenjene ondukaj (§ 1. š. 4).

§ 16. Izvršitev tega zakona je naročena Mojim ministrom za poljedelstvo, za notranje stvari, za pravosodje in za finance.

B) Deželni zakoni. a) Kranjsko

a) Zakon z dne 26. oktobra 1887. 1., dež. 2. iz 1. 1888.*)

S pritrditvijo deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske na podstavi določil, katera obseza državni zakon z dne 7. junija 1883. 1., dz. 94, o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja, ukazujem tako :

Prvo poglavje.

O razdelbi in uredbi v obče.

§ 1. Po določitih tega zakona in ukazil, ki se izdado na njega podstavi, smejo se razdeliti zemljišča, oziroma urediti se teh zemljišč tikajoče se skupne pravice do njih uživanja in oskrbovanja, glede katerih zemljišč ali

- a) med bivšimi graščinskimi gospodskimi in občinami ali nekdanjimi podložniki, kakor tudi med dvema ali več občinami obstajajo skupne pravice do njih posesti in uživanja, ali
- b) katera vsi ali samo nekateri občani, eden ali več občinskih oddelkov, sosesčin ali podobnih poljedelskih družeb (vrst kmetov, posestnih hiš s posebno ustanovno pravico, singularistov in dr. t.) skupno ali premenjevalno (drug za drugim) uživajo vsled tega, ker so sami osebno soudje, ali ker se kot soposestniki štejejo za soude, ali ker so soupravičenci glede spolovinskih ali premenjevalnih zemljišč.

§ 2. Kjer se v tem zakonu govori o skupnih zemljiščih brez drugega oznamenila, razumeti je zemljišča, ki so zaznamovana v § 1. — K tem zemljiščem je prištevati zlasti tudi tista, katera se kot občinsko blago po določitih veljavnega občinskega reda uživajo skupno, kakor tudi

*) Pojasnila k posameznim točkam daje pri njih pozvanim niže pod b) v nekaterih določitih natisnjeni izvršitveni ukaz (skrajšano : dež. u.)

tista, katera so se bila v izvrševanju cesarskega patenta z dne 5. julija 1853, l., dz. 130, odstopila, da so zdaj v posesti kakšne vasi, občine ali skupnosti upravičencev. Nasproti pa k zemljiščem, v § 1. zaznamenovanim, ni prištevati h glavinskemu premoženju občinskemu spadajočih zemljišč, katerih občani ne uživajo neposredno, ampak katera se s tem, da so dana v zakup, ali na kakšen drug način obračajo na korist občinskemu premoženju.

§ 3. Pod skupnim ali spolovinskim uživanjem kakšnega zemljišča, ki je potrebno, da se sme nanje uporabljati ta zakon, je razumeti:

1. skupno ali spolovinsko rabo sveta za obdelovanje ali za pašo; ali

2. skupno ali spolovinsko pridobivanje trave, trstja, drv, rupe ali šote, lubja, barskega mahovja, stelje in drugih takih reči.

§ 4. Ako zahteva kakšen sodeležnik (§ 20.), sme se s privolitvijo oblasti tudi zemljišče, katero pripada njemu edinemu, privzeti v razdelbo, kadar se vidi, da bi to pospešilo ugodno razdružbo skupnosti. — Iz istega razloga se smejo pri razdelbi ali uredbi neznatne razlike med deležnimi pravicami posameznih sodeležnikov in na te deležne pravice spadajočimi oddeliti izravnati v novcih. — Take novčne izravnave se smejo, v kolikor bi to ne bilo nevarno za pravice tretjih oseb, že med tekom razpravljanja izročiti sodeležnikom, katerim so odkazane (§ 3. drž. zakona). — Za neznatno razliko v zmislu drugega odstavka je vsekako smatrati ono, katera ne preseza dvajsetega dela vrednosti tistega deleža dotičnega sodeležnika, kateri delež je v novcih oddeliti ali urediti, in to oziraje se na zmanjke in prirastke (§§ 84., 85.), ki se pokažejo glede gospodarskih naprav ali glede odkupila povratnih odpravil v zemljišču.

§ 5. Deli skupnih zemljišč, ki so po svoji leži izpostavljeni posebnim poškodbam, ali katerih se drže taka posebna bremena, ki bistveno zavirajo razdelbo, smejo se od nje izključiti. K takim zemljiščem je prištevati zlasti tista, ki so v primeri z drugimi skupnimi zemljišči izpo-

stavljena večji nevarnosti poškodbe po zasipih, zemljiških plazovih, podmolih in povodnjih, ali katerih se drže posebno visoka ali taka realna bremena, katerih vrednost je težko določiti.

§ 6. Druga, nego v § 1. zaznamenovana nepremična posestva občin, občinskih oddelkov ali agrarskih združeb, kakor tudi njih premično imetje je po tem zakonu toliko privzeti v razdelbo in uredbo, v kolikor oblastva spoznajo, da taka nepremična posestva, kakor na pr. pastirske koč, planinske svisli (senice) i. dr. t. r. služijo za užitvalne namene skupnih zemljišč, oziroma, da nepremična posestva ali premično imetje, kakor zlasti glavnice in terjatve izvirajo iz prodaje, iz drugačne uporabe ali iz dohodnih prebitkov skupnih zemljišč ali njih delov.

§ 7. Uredba skupnih užitnih pravic obstaja v tem, da se po razmerah, ki se pokažejo v vsakem posamičnem slučaju, ali določijo alikvotni deleži, po katerih je posameznim upravičencem med-se razdeliti skupni užitek, ki se pokaže perijodično, ali pa da se določijo posamezne užitne pravice same, ali eden del teh užitnih pravic po obsegu, kraju in načinu njih rabe, kakor tudi po času, trajanju in meri njih uživanja. — Uredba oskrbovalnih pravic glede skupnih zemljišč se po tem zakonu izvršuje samo v toliko, v kolikor oskrbovanje takih zemljišč ni že uravnano po občinskem redu ali po drugih občinskega blaga tikajočih se predpisih, ali v kolikor se v mejah nazadnje omenjene uredbe za primerno oskrbovanje zemljišč, ki se uživajo kot občinsko blago, za potrebne spoznajo še posebne odredbe.

§ 8. Z razdelbo in uredbo vred se morajo narediti take skupne naprave, katere so potrebne za to, da se k oddelilnim zemljiščem, kar je največ moči, brez služnosti dohaja, da se lahko s primernim obdelovanjem uživajo, in da se uravnane pravice morejo gotovo rabiti; a pri tem se ne sme presezati mera dejanske potrebe in zlasti pri že obstoječih potih, jarkih, potokih in mostovih je prena-rejati samo to, kar je neizogibno treba. Proti dotičnim odredbam je drugim osebam, kot sodeležnikom, vgovor samo takrat dopuščen, kadar bi jim iz takih odredb nastala izdatna škoda.

§ 6. Dež. u. 71., 89., 92., 165.

Drugo poglavje.

I. O oblastvih postavljenih za razdelbo in uredbo.

§ 9. V postopanju pri razdelbi skupnih zemljišč, kakor tudi v postopanju pri uredbi skupnih užitnih in oskrbovalnih pravic pri zemljiščih, ki ostanejo nerazdeljena, so pristojni:

zapriseženi krajni komisarji, deželna komisija pri političnem deželnem oblastvu, ministerska komisija v poljedelskem ministerstvu. — Kjer se v tem zakonu govori o oblastvih brez natančnejšega označenja, razumeti je spredaj omenjena oblastva.

§ 10. Tem oblastvom kot takim pristaja tudi razpravljati in razsojati spore, kateri nastanejo med sodeložniki (§ 20. tega zakona) v § 1. omenjenih zemljišč o posesti ali lastnini do posameznih delov teh zemljišč, potem razprava in rzsodba o morebitnih povratnih odpravilih za uživanje takih zemljišč ali njih posameznih delov, in ta oblastva morajo vselej že pri začetku svojega delovanja presoditi, obstajajo li zgoraj omenjeni pogoji njih pristojnosti. — Spori o vlasti ali posesti kakega posestva, s čigar posestjo je združen delež na skupnih zemljiščih, združena užitna ali oskrbovalna pravica v zmislu tega zakona ali pravica po § 23., spadajo pred rednega sodnika tudi po tem, ko se je pričela pristojnost teh oblastev. — § 60. tega zakona določuje, kedaj se začenja pristojnost teh oblastev, in nje pričetek izključuje pristojnost vseh onih oblastev v katerih zakonito področje sicer spadajo take stvari. Ako so bile pa take stvari takrat, ko se prične pristojnost teh oblastev, že pred rednim sodnikom, tedaj se na ta način utemeljene pristojnosti njegove ne dotika pristojnost razdelbenih in uredbenih oblastev. Samo da je potem take stvari nadaljevati po predpisih, veljavnih za sumarno postopanje¹⁾ razven, če bi se s tem eni ali drugi sporni stranki kratila že pridobljena formalna pravica.

§ 11. Za vprašanja, katera je dognati glede gospodarskih, z razdelbo in uredbo združenih naprav, oziroma glede njih narejanja in prihodnjega vzdrževanja, pristojna

§ 9. Dež. u. 3., 28. § 10. ¹⁾ Sedaj po civ. praydn. redu. (gl. čl. II. cp.)

so tudi v § 9. imenovana oblastva. — Ta oblastva so pristojna tudi v onih stvareh, katere potrebujejo za namene razdelbe in uredbe razsodbe v gozdno-pravnem oziru. Pri tem je predpise vodnega prava, oziroma gozdne predpise, uporabljati v toliko, v kolikor ni v tem zakonu kaj drugega določeno. — Nasprotno pa ta oblastva niso pristojna v takih pri razdelbi ali uredbi pripetivših se stvareh, katere se tičejo železnih cest ali javnih potov, ali katere uravnava stavbinski red; za vse v takih stvareh potrebne razsodbe in odredbe se je obračati do tistih oblastev v katerih zakonito področje spadajo te stvari.¹⁾

§ 12. Preiskava o sporih strank pristaja v razdelbenem in uredbnem postopanju krajnemu komisarju, razsodba o njih ostane pridržana deželni komisiji, zoper katere razsodbo je dovoljena pritožba na ministrsko komisijo. — Obe komisiji morata po določenih dotičnih zakonov razsojati in pri tem, skrbno uvažujoč vso vsebino razprave, presoditi, je li dejansko trditev smatrati za resnično ali za neresnično, ne da bi bili pri tem vezani na zakonita dokazna prava. — Okolnosti, ki so bile za njiju prepričanje odločilne, morata navesti v vtemeljitvi svojih razsodbe.

§ 13. Krajne komisarje je postaviti izmed takih oseb katere so izprašane za sodniško službo ali za politično upravo, za advokaturo ali za notarijat ter imajo za razdelbeno in uredbno postopanje potrebne kmetijske znatnosti, ali pa izmed teoretično in praktično izobraženih poljedelcev ali gozdarjev, kateri dokažejo, da poznajo razdelbe in uredbe tikajoče se ali ž njima v zvezi stoječe zakone in predpise. — Krajne komisarje, kateri niso že kot državni uradniki prisegli službene prisege, vzeti je za njim izročeno

§ 11. ¹⁾ Z. 3. sept. 1894. dež. 27. § 1.: Kadar hočeta krajni komisar ali deželna komisija za agrarne operacije pri izpeljavi kake razdelbe ali uredbe v zmislu § 11. zakona z dne 26. okt. 1887., dež. 2. iz l. 1888, kaj ukreniti na podlagi o pogozdovanju Krasa za vojvodino Kranjsko izdanega zakona z dne 9. marca 1885., dež. 12., morata pri tem dogovorno postopati s komisijo za pogozdovanje Krasa.

§ 13. Dež. u. §§ 5., 6.

opravilo v prisego; taisti imajo glede na to opravilo pravice in dolžnosti zapriseženih uradnikov. — O težavnih slučajih se smejo za pravoznanski in gospodarski del razdelbe in uredbe postaviti posebni krajni komisarji; enemu izmed njih se izroči vrhovno vodstvo.

§ 14. Deželna komisija pri političnem deželnem oblastvu je sestavljena iz deželnega predsednika ali njegovega namestnika kot načelnika, poročevalca, iz treh članov izmed sodniškega stanu in enega člana deželnega odbora. — V slučajih, navedenih v § 17., pomnožiti je deželno komisijo še z enim članom izmed sodniškega stanu. — Načelnik glasuje kakor drugi komisijni člani, in kadar se glasovi jednako porazdele, obvelja tisti predlog za sklep, za katerega je on oddal svoj glas.

§ 15. Poročevalca deželne komisije imenuje poljedelski minister dogovorno z ministrom notranjih stvari; člane iz sodniškega stanu določi pravosodni minister, deželno-odborskega člana izvoli deželni odbor sam. — Na enak način je poskrbeti, da se postavi primerno število namestnikov, katerim je stopiti v komisijo takrat, kadar je zadržan stalni član, kakor tudi takrat, kadar je stalni član pri dotični razdelbi in uredbi udeležen kot stranka ali pa kot krajni komisar.

§ 16. Sestavo ministrske komisije izvrši po predpisih § 17. poljedelski minister dogovorno z ministrom notranjih stvari in s pravosodnim ministrom.

§ 17. Deželna komisija, kakor tudi ministrska komisija razsojata v zbornih sejah z večino glasov; polovica članov teh komisij, ki imajo pravico glasovati, mora biti iz sodniškega stanu. Kadar mora pa na ta način sestavljena komisija razsojati spore, za katere bi bila razven slučaja razdelbe in uredbe pristojna redna sodišča, tedaj je komisijo pomnožiti še z enim članom izmed sodniškega stanu. Pri gospodarskih vprašanjih je privzeti poljedelce ali gozdnarje in deželno-kulturne tehnike, da kot izvedenci dado svoj svet.

§ 18. Oblastva smejo na prestopke začasnih in drugih odredob, izdanih v stvareh tega zakona, ustanavljati

§ 14. Dež. u. 34. — § 15. Dež. u. 41. —
§ 17. Dež. u. 34.

in nalagati do 100 gld. znašajoče globe, kakor tudi redovne globe. — Omenjene globe je, ako se ne morejo izterjati, premeniti v zapor 24 ur za vsakih pet goldinarjev. — Globe se stekajo v deželno-kulturni zaklad.

§ 19. Natančnejša določila o poslovanju zgoraj navedenih oblastev kakor tudi o postavljanju gospodarskih in tehniških izvedencev zaradi svetovanja komisijam, ustanovijo se po ukazni poti.

II. Kedo je udeležen pri razdelbi in uredbi.

§ 20. Za sodeležnike je smatrati:

1. tiste, ki so v posesti skupnih zemljišč, ali kateri
2. so v posesti take pravice, udeleževati se užitkov, ki se opira na to, da sodeležniki spadajo h kakšni do užitka upravičeni skupnosti nekdanjih podložnikov, k upravičenim občanom ali k članom upravičenih vrst, oziroma k skupini udeležencev pri užitku spolovinskih ali premenjevalnih zemljišč, bodisi, da je to spadanje utemeljeno v osebнем svojstvu ali v lastninski posesti kakega drugega zemljišča; naposled

3. tiste, ki so v dejanskem užitku dohodnih prebitkov, ki preostanejo po tem, ko so se pokrile zahteve užitnih upravičencev.

Tisti, ki niso sodeležniki v zmislu zgoraj navedenih določil, pa si vendar iz kakeršnega koli pravnega vzroka prilastujejo skupno ali premenjevalno užitno pravico pri takih zemljiščih, smejo se za to pravico poganjati samo tako, kakor je določeno v § 70. — Pod tistimi, ki so pri razdelbi in uredbi neposredno udeleženi, razumevajo se sodeležniki in v zmislu § 23. udeležene osebe v nasprotju s tistimi, ki so v zmislu §§ 25. do 28. samo posredno udeleženi.

§ 21. Pri razdelbi ima vsak sodeležnik po dogovorno ali na podstavi mnenja izvedencev določeni vrednosti svojega deleža pri skupnih zemljiščih in pri drugih zemljiščih, ki se v zmislu § 4. morebiti privzemo v razdelbo, pravico do oddelila iz teh zemljišč s pridržkom morebiti potrebnih izravnjav v novcih za neznatne razlike in s pridržkom zmanjšanja razdelbene zemljiške površine v obče, katero se pokaže po gospodarskih napravah in po odkupilu povratnih odpravil v zemljišču. — V kolikor posebne

okolnosti ne utemeljujejo drugega razmerja, tedaj je v prvem odstavku navedeno razmerje odločilno tudi za pravico sodelležnikov pri oddelilu iz skupne vrednosti drugih nepremičnin in imenj, ki so se v zmislu § 6. morebiti privzele v razdelbo.

§ 22. Pri uredbi ima vsak sodelležnik pravico, da se mu pripozna tak alikvoten delež skupnega užitka, kateri je po kakovosti in množini primeren razmerju njegove dozdjanje pravice proti pravicam drugih sodelležnikov, ali ako uredba obstaja v določitvi posamezne užitne pravice same, da se mu neprikrajšane puste njegove pravice, v obeh slučajih s pridržkom za neznatne razlike morebiti potrebnih izravnjav v novcih in s pridržkom tistih omejil, katera so ali z namenu primerno uredbo izvrševanja posameznih pravic neizogibno združena, ali katera se pokažejo iz primernege zmanjšanja vseh ali nekaterih užitkov, da se s tem trajno zagotovi stanovita plodnost zemljišča. — Ako bi se morali za ta zadnji namen določeni užitki tako zmanjšati ali izključiti, da bi bili s tem posamezni sodelležniki neprimereno oškodovani, tedaj je te sodelležnike za to, obremenivši skupnost sodelležnikov, odškodovati v novcih ali pa s tem, da se jim pripoznajo ali razširijo drugi užitki, kakor je v vsakem slučaju posebej ta ali oni postopek stvari sami prikladnejši in željam udeležениh primernejši.

§ 23. Tiste osebe, katerim pristaja pravica do povratnih odpravil, zlasti do perijodičnih davščin, katere morajo vsi ali posamezni sodelležniki kot taki dajati za užitek skupnih zemljišč ali njih posameznih delov (§ 1., odst. 2. drž. zakona), smejo zahtevati, da se pri razdelbi odkupilo njih dotičnih zahtevnih pravic izvrši ali v novcih ali v zemljišču, kakor v vsakem posameznem slučaju oblastvo ta ali oni način odkupila spozna za primernejši in se pri uredbi dotične razmere uravnajo obestranskim koristim primerneje. — Ti udeleženci se smejo, tudi ko bi ne bili sami sodelležniki, razdelbenih in uredbenih razprav udeleževati v toliko, v kolikor je potrebno, da dobi njim pristojna zahteva in zgoraj omenjena pravica svojo veljavnost.

§ 24. V ostalem se je za to, da se prvemu odstavku § 21. primerno cenijo deleži na zemljiščih, in da se poizvedo in odkažejo dotična oddelila, kakor tudi za to da se določilom § 22. primerno uredi užitne pravice in v zmislu § 23. v poštrev jemljo morebitna povratna odprava, ravnati po predpisih o razdelbenem in uredbnem postopanju (III. oddelek) in po napotkih, podanih v dotičnih ukazih.

§ 25. od. 1. in 2. sta enaka § 4. r. in u. drž. zak.; od. 3. in 4.: Krajni komisar mora posredno udeležene povabiti k razpravi, če se mu to v pojasnilo razmer ali v dosego poravnave primerno zdi, vendar smejo taki udeleženci tudi brez oblastvenega povabila priti k razdelbenim in uredbnim razpravam. — Oblastva morajo vselej, zlasti pa pri potrditvi razdelbenega ali uredbnega načrta, paziti nato, da se z razdelbo ali uredbo ne krajšajo pravice posredno udeleženih oseb.

§§ 26. 27. in 28. so enaki §§ 5. 6. in 7. r. in u. drž. zak.

§ 29. V teku razdelbenega in uredbnega postopanja po oblastvenih razsodbah in odredbah ali po izjavi, oddani od udeležencev pred oblastvom, v izvršitev kakšne razdelbe ali uredbe narejeni pravni položaj je pri nastopivših posestvenih premembah vezaven tudi za pravne naslednike, in to celo takrat, kadar so ti posest pridobili na podstavi sodne dražbe.

§ 30. Izjave, ki so bile v teku razdelbenega in uredbnega postopanja pismeno ali ustno oddane pred oblastvom, smejo se preklicati samo takrat, ako se po stanju razdelbenih in uredbnih del po sprevidnosti deželne komisije ni bati, da bi se s takim preklicem ta dela izdatno motila.

§ 31. Razdelbeno in uredbno postopanje, med tem časom tekoče, zavira ali preminja izvrševanje pravic samo v toliko, v kolikor je oblastvo začasno kaj ukrenilo, da se s tem doseže primerni prehod v novi stan zemljiške posesti. — Preko tega traja ob tem postopanju dosedanje

izvrševanje pravic neizpremenjeno, ali razdelbeno in uredbeno postopanje ne ovira izvrševanja eksekucij na podstavi pravomočnih razsodbe ali sodnih poravnnav.

III. Postopanje pri razdelbi in uredbi.

A. Splošna določila.

§ 32. Vabila k oblastvenim razpravam, ki so v teku postopanja potrebna s posameznimi udeleženci ali z njih skupinami, morajo obsezati:

1. najmanj splošno oznamenilo predmeta, o katerem bode razprava;

2. napoved, kje in kedaj bode razprava;

3. morebitna napoved, kje in kedaj bodo na vpogled razpoloženi spisi, načrti, nasveti itd., odnašajoči se na predmet razprave;

4. zapretilcev morebitnih glob, katere zadenejo tiste, ki se razprave niti osebno, niti po pooblaščenih ne udeležijo, in tudi pred razpravo ali pri nji ne vložijo svoje pismene izjave.

§ 33. V vseh slučajih, v katerih je pismeno povabilo ali kakšno drugo naznanilo potrebno ali po dolžnosti sprevidnosti krajnega komisarja primerno, mora ta izdati tako povabilo ali naznanilo ter skrbeti za to, da se na najcenejši način vroči ali naravnost po postavljenih poslih ali po pošti, ali po zaprosnji drugih oblastev.

Vsako vročitev ali povabilo je, v kolikor se pri tem ne rabi okrožnica, katero je podpisati adresatom, izkazati s prejemnim listom ali z vročitveno polo, ki morata biti toliko popolnena, da prejemnik zapiše potem nanja samo datum in ime. — Tisti udeleženci, ki stanujejo zunaj sodnega okraja, kjer se vrši razdelba ali uredba, morajo na poziv krajnega komisarja v sodnem okraju samem postaviti pooblaščenca, da prejema vročila, če ne, postavi ga jim krajni komisar sam.

§ 34. K razpravam morajo povabljeni priti osebno ali poslati pooblaščenca, da jih zastopajo, dajati zahtevana pojasnila ter polagati potrebne listine in pripomočke. — Razprave je praviloma voditi ustno, dopuščati pa se smejo k njim pravoznanski in drugi v stvari izvedeni pomočniki.

§ 35. Pride li stranka potem, ko se je razprava že pričela, dopustiti jo je k nadaljni razpravi.

V slučaji, kadar se razprava ne nadaljuje zdržema stikaje se z določenim razpravnim dnevom, in se nadaljevanju postavi nov rok, mora se stranki, ki je izostala pri prejšnji razpravi, dati na znanje novi rok in mora se povabiti nanj. Pride li stranka na to povabilo, zaslišati jo je tudi o razpravah, ki so se izvršile v nje nenavzočnosti, a stranka mora plačati tudi stroške, ki so morebiti nastali zategadelj, ker je ona izostala.

§ 36. Pri razpravi se morajo udeleževati :

1. za nedoletne, oskrbovance in kridatarje: očetje, varuhi, skrbniki in konkurznega imetja upravniki;

2. za duhovske skupščine (kongregacije in redove): samostanski predstojnik s svojim namestnikom vred;

3. za cerkveno blago: cerkveni predstojnik, za cerkvene nadarbine (prebende): uživalec;

4. za cerkvene ustanove: njih pravilni oskrbnik;

5. za deželo in posvetne občine, posvetne juristične osebe, korporacije, združbe in društva: tiste osebe ki se po obstoječih zakonih ali določilih njih opravil postavljene, da jih na zunaj zastopajo.

6. za državno blago, zaklade in ustanove, ki so pod državno upravo, načelnik tistega oblastva, kateremu pristaja v deželi vrhovni nadzor o njih upravi.

Tudi te osebe ki so upravičene udeleževati se razprav, smejo k njim poslati pooblaščenca da jih zastopajo, ako so pa te osebe pri razdelbi in uredbi glede svojega osebinskega premoženja same udeležene, udeleževati se morajo zanje njih namestniki ali pooblaščenca teh namestnikov. — Skupno zastopanje sodeložnikov je dopuščeno samo v slučaji § 91., alinea 1., 2. in 3. pri vseh drugih razdelbenih in uredbenih razpravah mora vsak sodeložnikov svoje interese samostojno zastopati.

§ 37. Ako se za takega, ki mu pristaja po razdelbi ali uredbi zadeta pravica, ne more poizvedeti, ali je bivališče takega udeleženca neznano, in ako ta v zadnjem slučaji ni zapustil rednega skrbnika, mora krajni komisar od sodišča izprositi da postavi dotičnega skrbnika v zmislu § 276. odz.

§ 36. Dež. u. 53. — § 37. Dež. u. 79.

§ 38. Kadar je posestvo, s čigar posestjo je združen delež na skupnih zemljiščih, užitna ali oskrbovalna pravica v zmislu tega zakona, ali pravica po § 23. v solastnini več oseb, tedaj imajo le-te glede zastopanja tega posestva vse skupaj samo eden glas, in velja to za glas vseh solastnikov, za kar se odloči po velikosti deležev posameznih solastnikov zračunjena večina izmed njih. Kadar je razmera v deležih solastnikov negotova ali sporna, tedaj se vzame, da so vsi deležniki enako upravičeni, ako morebiti ne priznajo vsi solastniki enemu ali večim izmed njih več nego enega enakega deleža, ali ako se eden ali se jih več izmed njih ne zadovolji z manjšim nego enakim deležem. Kadar se glasovi solastnikov enako porazdele, obvelja tisti glas za misel vseh, ki je razdelbi ali uredbi ugodnejši. — Kadar je last kakega posestva s čigar posestjo je združen delež do skupnih zemljič, ali je združena užitna ali oskrbovalna pravica v zmislu tega zakona ali pravica po § 23., razdeljena na glavnega in na užitnega lastnika, tedaj pripada glas glede zastopanja tega posestva samo užitnemu lastniku. Kadar je last takšnega posestva sporna, tedaj je njegov posestnik upravičen glasovati. Kadar je posest sporna, tedaj morajo sporne stranke, ali, ako te opuste, mora deželna komisija na prošnjo kakega deležnika ali na poročilo krajnega komisarja postaviti skupnega glasovalca.

§ 39. Udeleženci, ki imajo skupne interese, smejo k razpravam tikajočim se teh interesov poslati skupne pooblaščenice. Vendar je pridržano krajnemu komisarju, da kjer se mu v varstvo pravic ali v pospešilo razprave primerneje zdi, pozove pooblastnike, da pridejo sami osebno k razpravi. — Za prejetje vročil morajo pa po skupnem interesu udeležene stranke na poziv krajnega komisarja imenovati skupnega pooblaščenca, drugače ga postavi krajni komisar sam.

§ 40. Pooblaščenec se morajo, da se puste k razpravi, izkazati s pismenim pooblastilom svojega pooblastnika. Samo zakonski mož se ima tudi brez pooblastila za pooblastnika svoje žene, razven, če bi bil od nje ločen, ali če bi ne bil samovlasten, ali če bi se to molčeče pooblastilo pred krajnim komisarjem izrecno preklicalo.

§ 39. Dež. u. 52. — § 40. Dež. u. 53.

Pooblastila se smejo tudi pred krajnim komisarjem pred sodiščem ali pred županom dejati v zapisnik. Glasiti se morajo na izvršitev razdeleb in uredieb v obče, ki se gode po tem zakonu, ali na izvršitev dotične posebne razdelbe ali uredbe, dati morajo pravico, da sme pooblaščenec oddajati pravo-zavezne izjave, sklepati poravnave, voliti razsodnike ter se brez-povračilno odpovedovati pravicam in ne smejo obsezati nobenih omejitev ali pridržkov glede potrditve po pooblastniku, drugače se pooblaščenec ne spozna za takega ter se ne pusti k razpravi.

§ 41. K ogledom, katere je izvršiti na licu mesta, mora krajni komisar povabiti izvedence in ako je treba tudi stranke. — Izvedencem je v njih poučilo dopustiti vpogled v dotične razpravne spise in pripomočke; tudi smejo pri krajnem komisarju predlagati dopolnilna pojasnila s tem, da se pripravijo še potrebni pripomočki ali zaslišijo priče, pametniki ali stranke same.

Stranke, ki so povabljene k zaslišanju izvedencev, so upravičene v ta namen, da se predmet temeljiteje presodi, predlagati povpraške, in so dolžne, izvedencem podati pojasnila in pripomočke, katerih želijo.

§ 42. Ob razpravah, poizvedbah in sklenenih poravnah je pisati zapisnike in prebrati jih strankam; potem jih morajo pa voditelj razprave ali poizvedbe in stranke, in, kadar se je upotrebljeval poseben zapisnikar, tudi ta podpisati. — Kadar se stranka upre, da neče podpisati zapisnika, tedaj je to okolnost in tudi povedani vzrok zapisati v zapisnik. Tak upor pa razpravi ne vzame veljavnosti, ako se je pri pisanju zapisnika praviloma postopalo. V kolikor pa gre za poravnave, ki se tičejo posebnega interesa tistega, ki se brani podpisati zapisnik, tedaj takih poravnav ni smatrati za sklenjene. — Na enak način in z enako izjemo glede poravnav je zapisnik veljaven proti tistim, ki odidejo, predno je zapisnik sklenen.

§ 43. O takih sporih, kateri po določitih drugega odstavka § 10. spadajo pred rednega sodnika, pa še niso pred njim, mora krajni komisar poskusiti, da doseže poravnavo. — Dogovori in poravnave, v kolikor se jih udeležujejo občine, občinski oddelki ali občinske naprave kot neposredno udeleženi, potrebujejo potrditve deželnega odbora.

§ 44. Vsa vprašanja in vse stvari, ki jih je urediti pri razdelbenem in uredbnem postopanju, za katere so razdelbena in uredbena oblastva pristojna, mora če niso v zmislu § 12. kot sporne stvari ali po posebnem zakonu določilu izrečno pridržane razsojanju viših oblastev, v prvi stopinji razsojati krajni komisar. — Rzsodbe krajnega komisarja se smejo, ako je predmet s poprej izvršeno razpravo popolnoma pojasnjen, navzočnim udeležencem tudi takoj pri razpravi ustno na zapisnik razglasiti. Vendar se jim mora, ako to zahtevajo, in ob njih stroških, rzsodba v treh dneh, potem ko se razglasi, z razlogi vred v prepisu izročiti.

§ 45. Zoper rzsodbo krajnega komisarja je dopuščena pritožba na deželno komisijo, katera rzsodi končno-veljavno. Proti rzsodbam, katere izdaja deželna komisija kot prva stopinja, odprta je pritožba na ministrsko komisijo. (§ 12.) — Pritožbe se morajo v roku, katerega je v rzsodbi prve stopinje izrečno navesti, pri krajnem komisarju pismeno vložiti ali na zapisnik dati. — Ta rok je v slučajih, v katerih ta zakon izrekoma ne določuje nič drugega, izmeriti s 14 dnevi. — Pritožbe zoper rzsodbe, katere je deželna komisija izrekla o strankarskih spornih stvareh kot prva stopinja, vlagati je v dveh izvodih, in enega izmed njih je vročiti nasprotni stranki, katera sme v 14 dneh podati nasprotno izjavo.

§ 46. Pritožbe zoper take odredbe ali rzsodbe krajnega komisarja ali deželne komisije, katerih precejšnja izvršitev je za redni tek razdelbe ali uredbe potrebna in se more po okolišnih, v posameznem slučaju vladajočih, brez škode za udeležence izvesti, nimajo odločivne moči, s tem pridržkom, da se, ako se iz više rzsodbe pokaže potreba, pozneje primerno popravi stan, katerega je ustvarila oporekana odredba ali rzsodba.

§ 47. Oblastva so vsak čas upravičena, v slučaju, kadar se jim resničnost ali popolnost izvedeniškega mnenja zdi dvojben, v dopolnilo in popravilo ukazati presojo po drugih izvedencih ali drugačne poizvedbe.

§ 48. Prošnje za postavitev v prejšnji stan ali za opravičbo zaradi izostanja je praviloma združevati s pritožbo. — Take prošnje so samo v onih slučajih dopuščene,

v katerih se dopuščajo proti sodniškim razsodbam. — O tem, jih je li dopuščati ali ne, razsodi v prvi stopinji deželna komisija.

§ 49. Najde li deželna ali ministrska komisija vsled pritožbe ali po nadzoru, katerega ji je uradoma izvrševati, da so se pri preiskavi kake stvari zgodili bistveni nedostatki, ali prezrle očitno znatne dejanske razmere, ali da se je zakon prestopil tako, da bi to vplivalo na posledek vse razdelbe ali uredbe, ali da so bili s tem posamezni udeleženci v svojih pravicah oškodovani, tedaj mora ukazati novo razpravo ali poizvedbo, ter sme taisto, ako je treba, naložiti tudi drugemu, nego doslej postavljenemu krajnemu komisarju.

B. Uvod postopanja; priprava, ustanovitev in izvršitev razdelbenega ali uredbenega načrta.

§ 50. Glavna razdelba skupnih zemljišč, to je njih razdelitev

1. med bivšimi gosposkami na eni in občinami ali bivšimi podložniki na drugi strani, ali

2. med županijami ali občinskimi oddelki, ali

3. med županijami ali občinskimi oddelki na eni in med poljedelskimi združbami (med vrsto kmetov, posestnikov hiš s posebnimi ustanovnimi pravicami, singularistov i. dr. t.) na drugi strani se more zgoditi na prošnjo (provzročitev, provokacija) te ali one zgoraj navedenih strank, med katerimi je izvršiti razdelitev.

Kadar izhaja provzročitev od nekdanjih podložnikov, od kakšnega občinskega oddelka ali kakšne poljedelske združbe, treba je k temu najmenj polovice¹⁾ vseh do skupnega uživanja upravičenih nekdanjih podložnikov, oziroma članov občinskega oddelka ali poljedelske združbe. — Provzročitev od županije se mora opirati na sklep občinskega odbora, katerega je potrdil deželni odbor. — Provzročitev v imenu občine ali občinskega oddelka sme

§ 49. Dež. u. 40, 56.

§ 50. ¹⁾ Premenjeno s § 2. z. 3 sept. 1894. dež. 27: V § 50. alineja 2., oziroma v § 51. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2 iz l. 1888., omenjena provzročitev izhajati mora najmanj od ene tretjine vseh ondot omenjenih užitnih upravičencev.

uradoma vložiti tudi deželni odbor sam. — Glede takšnih zemljišč, katera so bila s pritrditvijo deželnega odbora v dobi od 1. januarija 1861. leta do dobe, ko stopi ta zakon v veljavnost, vsled zemljiške razdelitve, izvršene med občino ali občinskim oddelkom in med užitnimi upravičenci, odkazana občini ali občinskemu oddelku kot občinsko blago, ne smejo vložiti provzročitve niti občina ali občinski oddelok, niti užitni upravičenci, ampak smejo v imenu občine ali občinskega oddelka vložiti samo deželni odbor.

§ 51. Nadrobna razdelba skupnih zemljišč, to je nadaljna razdelba pri glavni razdelbi pripalega skupnega deleža ali skupnega zemljišča v obče

1. med nekdanjimi podložniki, ali
2. med člani poljedelske združbe (vrstjo kmetov, posestnikov hiš s posebno ustanovno pravico, singularistov i. dr. t.), ali

3. med soupravičenci do spolovin in menjalek (do spolovinskih in premenjevalnih zemljišč), se izvrši na provzročitev, katera mora izhajati najmenj od polovice¹⁾ vseh upravičencev do skupnega uživanja.

§ 52. Provzročitev glavne razdelbe ne obseza v sebi provzročitve nadrobne razdelbe; zadnja razdelba se mora ako se želi, da bi se izvršila stikoma z glavno razdelbo provzročiti izrekoma. — Enojne ali singularne razdelbe, to je oddelila in izobčila enega ali več soupravičencev tako, da ostali soupravičenci ostanejo v skupnosti, ni možno provzročiti po tem zakonu, in prepušča se posameznim soupravičencem doseči tako poravnave po redni pravni poti, kakor to določujejo na posamezni slučaj morebiti uporabna določila XVI. poglavja, II. dela občnega državlanskega zakonika.

§ 53. Glede skupnih gozdov se sme provzročena glavna ali posebna razdelba v obče samo v toliko izvršiti, v kolikor to ni kvarno skrbnemu gojenju posameznih gozdnih delov in primernemu gospodarstvu ž njimi.

§ 54. Za razdelbe občinskega blaga po tem zakonu ni treba nikake više privolitve.

§ 51. ¹⁾ Premenjeno. Glej op 1. pri. § 50.

§ 55. Uredbo na skupna zemljišča se odnašajočih užitnih in oskrbovalnih pravic je izvršiti po uradni poti:

1. kadar tako uredbo pri gozdnih zemljiščih iz gozdno-gospodarskih ali gozdno-policijskih ozirov, ali pri drugih zemljiščih v kakšnem po nerednem uživanju in oskrbovanju v nevarnost pripravljenem javnem interesu politično deželno oblastvo spozna za potrebno; ali

2. pri glavnih razdelbah, v kolikor se ne izvrši nadaljna nadrobna razdelba.

§ 56. Razven slučajev, navedenih v § 52., izvršiti je uredbo samo na provzročitev. — Na vlaganje te provzročitve se zmiselno uporabljajo v § 50, in, v kolikor gre za spolovinska in premenjevalna zemljišča, v § 51. obsežena določila.

§ 57. Na podstavi provzročitve kake razdelbe ali uredbe, ali ako je uredbo na razsodbo političnega deželnega oblastva izvršiti po uradni poti (§ 55., š. 1.), mora deželna komisija postaviti krajnega komisarja, kateremu je najprej naloženo, pripraviti in sestaviti razdelbeni ali uredbeni načrt. — Razdelbeni načrt mora obsežati cenitev zemljišč in pravic, na katere se je ozirati pri oddelilu ali pri izravnavi, potem oznamenilo primernih oddelil in obrazložbo za potrebne spoznanih skupnih naprav. (§ 8.). — Uredbeni načrt mora obsežati stanovito plodovitost skupnih zemljišč glede posameznih užitnih vrst, oznamenilo urejenih pravic in njih bodočega izvrševanja v zmislu § 7., določitev morebitnih novčnih izravnav, v zadnjem odstavku § 22. omenjenih odškodnin in za potrebne spoznanih skupnih naprav (§ 8.), naposled, v kolikor uredba oskrbovalnih pravic ni v obče izključena v zmislu drugega odstavka § 7., tudi naredbe, ki se napravijo glede bodočega oskrbovanja skupnega zemljišča (oskrbovalni statut).

§ 58. Natančnejša določila o obliki provzročitve in dokaznih pismih (listinah), katera ji je pridejati, o načinu, kako je provzročitev vlagati, o pogojih, pod katerimi se sme dopustiti, da se posamezne parcele skupnega zemljišča že naprej ne vzemo v provzročitev, kakor tudi o oblastvenih poizvedbah, katere je morebiti opraviti, da se pretehta provzročitev sama, izdado se po ukazni poti.

§ 59. Ako se pokaže, da je provzročitev vložena od manjšega števila upravičencev, nego li je po določitih §§ 50., oziroma 51. in 56. potrebno, ostanejo oni, ki so jo vložili, še šest mesecev od dobe nje vložitve nanjo vezani za ta slučaj, ako se v tej dobi s pristopom drugih upravičencev doseže poprej omenjeno število.¹⁾

§ 60. Dan katerega se prične uradno poslovanje krajnega komisarja, je po uradnem deželnem časopisu, potem pa tudi po občinah tistega ozemlja. čez katero se bode raztezalo njegovo uradno poslovanje, javno razglasiti z opazko, da z ravno tistim dnevom stopijo v veljavnost določila tega zakona glede pristojnosti oblastev, potem neposredno in posredno udeleženih, kakor tudi glede izrecil, katera ti oddado, ali poravnava, katere sklenijo, naposled glede zaveznosti pravnih naslednikov, da morajo pripoznati zaradi izvršitve razdelbe ali uredbe ustvarjeni pravni položaj.

§ 61. Poleg krajnega komisarja morajo po določitih tega zakona in dotičnih ukazov pri razdelbi in, v kolikor je treba, pri uredbi sodelovati:

1. odposlanec deželnega odbora;
2. za zemljemerska dela potrebno tehniško osebje;
3. vrhu tega potrebni tehniški pomočniki in izvedenci.

§ 62. Deželni odbor je upravičen, k tistim razdelbam in uredbam, pri katerih je neposredno udeležena kaka občina ali kak občinski oddelek, odposlati svojega člana ali svojega uradnika ali zaupnega moža, in tega odposlanca mora krajni komisar vabiti k vsem razpravam, ki vplivajo na to, da se določijo in v poštrev vzamejo pravice in interesi občine ali občinskega oddelka.

Temu odposlancu tudi pristaja, pri krajnem komisarju izprožiti take poizvedbe, razprave ali drugačne odredbe, ki se mu v varovanje interesov občine ali občinskega oddelka zde potrebne ali zaželenne. Toda zoper dotično odklonitev krajnega komisarja se ne more pritožiti; ampak obrniti se mu je, ako je treba, do deželnega odbora, kateremu je dano na voljo, dotično stvar naznaniti deželni komisiji zaradi tistih odredb, katere bi bilo tej ukreniti v izvršitev uradoma ji naloženega nadzora. (§ 49.)

§ 59. Glej op. pri § 50.

§ 62. Dež. u. 51.

§ 63. Prvi 3 odstavki določajo, kedo postavlja zemljemerce, ki so pridejati krajnemu komisarju.

Ta določila so premenjena s kasnejšimi dogovori med državo in deželo.

Odst. 4.: S postavljanjem zemljemerca se sme, ako posebne okoliščine ne zahtevajo kaj drugega, čakati dotlej, da dospe stvar do v § 83. tega zakona zaznamenovane stopinje postopanja, in med tem je potrebne zemljemerske podatke jemati iz dotičnih katastralnih zemljemerskih del.

§ 64. Določa, da krajni komisar postavlja za druga tehniška dela potrebne strokovnjake, in to razven nujnih slučajev, zaslišavši odbor udeležencev. Vse takšne osebe je zapriseči, da bodo vestno izpolnovala naložena jim opravila.

§ 65. Določa, kako ima krajni komisar razdeliti delo strokovnjakov.

§ 66. Določa, da so kr. komisarju pridejani ali od njega postavljeni strokovnjaki (§§ 63., 64.), njemu podložni v toliko, v kolikor gre za odredbe, ki so potrebne v zagotovilo zakonitega in rednega teka razdelbe ali uredbe.

§ 67. Če je sploh za razdelbo ali uredbo porabiti in v koliko je porabiti dotična katastralna zemljemerska dela, to določi krajni komisar, sporazumevši se z zemljemercem. Ako se ta dva ne moreta zediniti o tem, razsodi končno-veljavno deželna komisija. --- Kadar se katastralna zemljemerska dela vsa ali deloma rabijo pri razdelbi ali uredbi, tedaj je mape skrbno pregledati ter pri tem vse, kar je za razdelbena ali uredbena dela treba, vanje vpisati, oziroma popraviti, kar se je napačnega našlo. — Kadar je izdelati zemljemerske načrte (situacijske načrte), tedaj je glede njih izdelovanja, v kolikor morajo ti načrti služiti tudi uporabi zemljiško-knjižnega sodišča in v namene razpreglednosti zemljiško-davčnega katastra, uporabljati dotična določila ministrstev pravosodja in financ z dne 1. junija 1883. l. dz. 86.

§ 68. Pri začetku osnovnih del je na povod krajnega komisarja meje skupnih zemljišč s privzetimi mejnimi kazalci obhoditi, in kjer se za potrebno spozna, mejnike

§ 63. Dež. u. 14, 142. — § 64. Dež. u. 27., 147. — § 65. Dež. u. 14. — § 66. Dež. u. 14. — § 67. Dež. u. 82. — § 68. Dež. u. 71.

postaviti. K temu obhodu je povabiti sosedne zemljiške posestnike, dalje, ako so meje ozemlja ob enem meje občinske, zastopnike sosedne občine in v vseh slučajih znane sodeložnike. O obhodu je spisati zapisnik in, ako se pri obhodu pokažejo lastninski ali posestni spori med sodeložniki samimi, skrbeti je za najhitrejšo poizvedbo o teh sporih, ako so pa taki spori z drugimi osebami, postopati je po določilih § 43., odst. 1.

§ 69. Ob enem mora krajni komisar uradno s tem, da zasliši županstva in poizve druge namenu primerne stvari, kolikor je moči, popolnoma in natanko določiti vse osebe, ki so pri razdelbi ali uredbi neposredno udeležene. — Imenik neposrednih udeležencev, katerega sestavi krajni komisar na podstavi teh poizvedeb, je na primernem kraju ozemlja, v katerem se vrši razdelba ali uredba, razgrniti 4 dni na splošni vpogled. Kraj in čas razgrnitve je najmanj tri dni poprej v občinah ravno omenjenega ozemlja, kakor tudi v tistih drugih občinah, v katerih bi mogli po preudarku vseh okolnosti biti še neznani udeleženci, razglasiti z opazko, da je vsakemu dano na voljo, v dobi, ki je za razgrnitev določena in v dobi nadaljnih osmih dni proti pravilnosti in popolnosti imenikovi pri krajnem komisarju vložiti vgovore, o katerih razsoja deželna, in v slučaju nadaljne pritožbe ministrska komisija. — Z odobrilom deželne komisije se sme v zgoraj stojećem odstavku predpisana razgrnitev imenika in primerno razglasilo kot samostojno dejanje postopanja opustiti ter se z razgrnitvijo v § 79. omenjenega registra deležnih pravic združiti.¹⁾

§ 69. Dež. u. 80. 93. ¹⁾ Z. 10. sept. 1894. dež. 28. § 3.: Pri takšnih razdelbah in uredbah, pri katerih je manjše število oseb neposredno udeleženo in katere se ne dotikajo javnih interesov, sme se z odobrenjem deželne komisije opustiti v §§ 69. in 79. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2 iz l. 1888., predpisano postopanje glede imenika neposrednih udeležencev in glede registra deležnih pravic, če ni upravičenega dvoma o popolnosti po krajnem komisarju poizvedenega števila neposrednih udeležencev in če so deležne pravice zemlje-knjižno določene ali dogovorno uravnane. — Tudi v teh slučajih mora se izvršiti obravnava v zmislu §§ 96. in 98. zak. z dne 26. okt. 1887.,

§ 70. Ako deželna komisija v tej ali v poznejši stopinji postopanja po okolišnih, ki se pokažejo v posameznem slučaju, za primerno spozna, mora krajnega komisarja napotiti, da v uradnem deželnem časopisu objavi razglas te vsebine, da se morajo osebe, ki sicer še niso sodeležniki, pa se vendar iz kakega koli si bodi pravnega vzroka laste skupne ali premenjevalne pravice do uživanja skupnih zemljišč, katera se razdeljujejo ali uravnavajo, za to svojo lastitev — pod taiste izgubo — v devetdesetih dneh, sklicuje se na ta razglas, pognati pri rednem sodniku po predpisih, obstoječih za sumarno postopanje.¹⁾ — Sodišča, pri katerih se utrjujejo take lastitve, so dolžna, to naznaniti krajnemu komisarju, in deželna komisija sme, kadar se pokaže, da bi bilo nadaljevanje razdelbenega ali uredbenega postopanja pred končno-veljavno razsodbo o teh lastitvah neprimerno, ukazati, da to postopanje preneha za primeren čas.

§ 71. Glede določevanja deležnih pravic posameznih sodeležnikov mora krajni komisar v vsakem slučaju najprej delati na poravnavo v toliko, v kolikor morebiti s dež. 2 iz l. 1888., y ta namen, da se načrt o razdelbi ali uredbi oblastveno odobri. Vrh tega pa je pri takih razdelbah o tej obravnavi neposredne udeležence obvestiti vsakega posebej in z dostavkom, da morajo morebitne vgovore zoper načrt v 30 dneh, ki se računajo od prvega dne razgrnitve pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti, ali ustno dati na zapisnik. — Pri navedenih uredbah je razven osebnega obveščanja, katero določuje gori navedeni § 98. tudi kraj in čas obravnave najmanj 8 dni poprej dati na znanje z razglasilom, katero je istočasno objaviti po uradnem deželnem časopisu in po občinah, v katerih se ima vršiti uravnavanje, s pozivom, da so tako neposredni, kakor posredni udeleženci upravičeni, svoje morebitne vgovore zoper načrt v 30 dneh, ki se računijo od dneva obravnave, pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti, ali ustno dati na zapisnik. — Po normalu c. k. dež. komisije za Kranjsko od 5. aprila 1905. št. 133. odpade razpoložitev imenika neposredno udeleženih in registra deležnih pravic pristarih (dejansko že obstoječih) razdelbah, ki se obdrže neizpremenjeno

§ 70. ¹⁾ Sedaj po predpisih civ. pr. r. (Čl. II. cp.). — Dež. u. 80, 93. — § 71. Dež. u. 76. 78. 78.

tem pravice tretjih oseb ne pridejo v nevarnost. — Ako se taka poravnava ne doseže, poizvedeti je deležne pravice na podstavi listin, oblastvenih razsodeb in poizvedenega zakonitega posestnega stanu. Kjer ni takih pravnih naslovov, določiti je razmerje deleštva po poprečnih posledkih dejanske rabe užitnih pravic v neposredno poprejšnjih desetih letih, predno se je pričelo uradno poslovanje krajnega komisarja; a pri tem se ne jemlje v poštev na eni strani očitno nedopuščeni presežki in na drugi strani samo slučajno provzročeni zmanjški užitka. —

Ako iz te desetletne dobe ni za poprečni posledek dovoljnih dokazov, ali, ako užitne pravice ni bilo rabiti vsako leto, je pristojno mero užitka poizvedeti v prvem slučaju z ozirom na hišno in posestveno potrebo, v drugem slučaju z ozirom na vse odločilne okoliščnosti na podlagi mnenja izvedencev na letni, oziroma perijodični znesek.

§ 72. Za presojanje v zgornjem paragrafu omenjenih nedopuščenih presežkov ali slučajnih zmanjškov užitka postaviti se je, v kolikor posebne pravne razmere ne utemeljujejo drugačne mere za presojo, na to stališče, da je nad hišno in posestveno potrebo rabljene užitke imeti za nedopuščene presežke, vsled kuge, vojske, slabih letin in drugih nenavadnih okoliščnosti pod to potrebo ostale užitke pa za slučajne zmanjške.

Hišno in posestveno potrebo je izmeriti:

1. Glede paše in stelje po številu živine, katero je potrebno za družinsko gospodarstvo sodeležnikovo; to število je, v kolikor se po izreku izvedencev ne izmeri više, postaviti na eno kravo v tistem kraju navadnega plemena; k temu številu živine je pri onem sodeležniku, ki poseduje za pridelovanje zimske krme primerna zemljišča, ono število živine, katero se more s krmo, pridelano na teh zemljiščih, čez zimo prehraniti, prištevati v toliko, v kolikor se za število živine, potrebna poletna krma ne more pripraviti iz drugih pravic do paše in košnje dotičnega sodeležnika ali iz njegovih pašnikov;

2. glede travne košnje tudi po številu živine, katero je možno s krmo, pod 1. točko omenjeno, čez zimo prehraniti v kolikor je za nje poletno krmljenje treba do-

bivati travo iz skupnih zemljišč ker dotični sodeležnik nima drugih pravic do paše ali nima svojih pašnikov;

3. glede dobivanja trstja, barskega mahovja, lubja po uporabi teh predmetov, navadni v tistem kraju in po najprimernejši meri za določitev potrebe;

4. glede stavbnega lesa, kar ga je treba za vzdrževanje hiše in gospodarskih poslopij posameznega sodeležnika pri stavbnem načinu navadnem v istem kraju, in glede drv za kurjavo in rupe (šote) po prečni, v istem kraju navadni potrebi za domačo rabo ene družine.

Med zemljišča v točkah 1. in 2. omenjena, za pridełovanje zimske krme primerna, je šteti samo taka, katera so bila že med desetletno, v § 71. omenjeno dobo oskrbovana s posestva dotičnega sodeležnika.

§ 73. Deležne pravice posameznih sodeležnikov je v vseh razdelbenih slučajih in v onih uredbenih slučajih, v katerih bi bilo to treba, ceniti ob enem, ko se določijo. Ceniti je tudi zemljišča sama, katera je deliti, oziroma njih posamezne dele, po meri njih plodovitosti, in pri uredbah je poizvedeti trajna plodovitost skupnega zemljišča glede posameznih vrst uživanja. — Cenitev zemljišč, katera je deliti, izvrši se z uporabo §§ 74. do 76., cenitev drugih, v zmislu § 6. morebiti privzetih nepremičnih posestev ali premoženj, kakor tudi cenitev deležnih pravic posameznih sodeležnikov, in izrek o plodovitosti zemljišča pri uredbah izvrši krajni komisar na podlagi mnenja izvedencev. — Z odobrilom deželne komisije se sme posebna cenitev deležnih pravic in zemljišč, katera je razdeliti, opustiti v toliko, v kolikor v posameznem slučaju napoved znanega momenta, kakor na pr. obsega deležne pravice ali ploskovne mere tal zadostuje v razložitev zanesljive primerne vrednosti.

§ 74. Vrednost v razdelbo privzetih zemljišč se mora določiti po sporazumu ali na podstavi mnenja izvedenci. V prvem slučaju potrebuje sporazum potrdila krajnega komisarja, v drugem pristaja njemu cenitev na omenjeni podstavi, in on mora v obeh slučajih v zmislu

splošnega predpisa četrtega odstavka § 25. paziti na to, da se ne prikrajšajo pravice posredno udeleženih oseb.

Izvedenci morajo pri oddajanju svojega zgoraj omenjenega mnenja postopati potom bonitacije, to je vcenitve v vrednostne razrede, in to s tem, da se :

1. določijo dobrotni ali bonitatni obrazci, to so obrazci v razdelbenem ozemlju obstoječih stopinj plodovitosti zemljišč;

2. klasifikujejo, to je določijo in krajno omejijo oni deli razdelbenega ozemlja, kateri se morajo prištevati enemu ter istemu razredu, oziroma posameznim razredom bonitativnega obrazca;

3. določijo tarife, to je, da se določi čisti znesek vsakega posameznega razreda bonitativnega obrazca.

§ 75. Pri bonitaciji je paziti na to, da se vsako zemljišče, oziroma vsak zemljiški del ceni po tisti iznosni vrednosti, katero mora po svojem prirodnem ali s trajnimi investicijami doseženem talnem svojstvu, po svoji legi in po svojem stanju ob času cenitve dajati vsakemu posestniku v dotičnem kraju pri spodobni, tisto - krajnim razmeram primerni gospodarski porabi. Vendar je doslej neobdelana zemljišča in za izkrčitev določena gozdna zemljišča, ki so pripravna za premenitev v obdelan svet, vceniti v dotične razrede po svoji bodoči vrednosti kot obdelan svet, a vzeti je pri tem v poštev za to potrebne obdelovalne stroške.

§ 76. Naslednjih razmer in predmetov pri cenitvi zemljišč ni jemati v poštev :

1. začasen, nenavadno visok ali vsled zanemarjenja oslabil obdelavni in gnojivni stan;

2. še ne do celega izrabljena najnovejša gnojitev in na perijodične užitke izdani obdelovalni stroški;

3. na zemljiščih nahajajoči se, posebnemu užitku služeci nasadi, na pr. sadno drevje, murbe i. dr. t. r.;

4. zlasti za dobivanje lesa odločeni gozdni deli, z razločevanjem, če je les v njih že dorasel za sekanje ali ni;

5. posebne, na zemljiščih se nahajajoče poljedelske naprave, ki se dajo od zemljišč ločiti, ne da bi se njih vrednost izdatno zmanjšala. na pr. zagraje.

Izravnava glede teh razmer in predmetov se izvrši po določilih § 91.

§ 77. Pravice drugih v zmislu § 23. pri razdelbi ali uredbi tudi neposredno udeleženih oseb mora krajni komisar tudi poizvedeti. — V kolikor gre za razdelbo skupnih zemljišč in s tem za odkupilo ravno teh pravic, mora te pravice krajni komisar na podstavi izvedeniškega mnenja oceniti v dvajseternem znesku čiste vrednosti na leto pripadajoče davščine ali zaveznosti. — Pri tej poizvedbi in cenitvi je, kadar ni določenih pravnih naslovov, vzeti za podlago dotične dejanske razmere v neposredno poprejšnih desetih letih pred pričetkom uradnega poslovanja krajnega komisarja. Ako iz te desetletne dobe ni dovoljnih dokazov, ali ako zaveznosti ni bilo vsako leto opravljati, tedaj je njih izmero in vrednost na podstavi izvedeniškega mnenja poizvedeti na drugi primerni podlagi. Zadnjega ravnanja se je držati tudi v vseh slučajih, v katerih se pravica, pobirati davščino, za udeležbo na uživanju občinskega blaga v omenjeni dobi ni upotrebljevala, ali pa se je pobirala samo neprimerno majhna davščina.

§ 78. Na terjatve v § 27. omenjene vrste se pri cenitvi zemljišč, vršeči se po § 73. ni ozirati. A pojasniti je, kako so te terjatve nastale in koliko znašajo in zlasti, ako se zavarovana terjatev ne glasi na znesek, določen po številki, storiti je vse, kar je treba, da se doseže v § 27. omenjena poravnava. Tudi je z ozirom na način, kako je takšna terjatev nastala in kako se je za to vplačani znesek uporabil, doizvedeti, komu v prid in oziroma v breme je v § 27. omenjeno bodoče zavarovanje vse terjatve na enem delu skupnega zemljišča, oziroma tam v misel vzeta plačilna zaveznost vseh sodeležnikov ali skupna zaveza vseh oddelil zaračunjati, in v kakem razmerju so med seboj tedaj vse, po določilih §§ 73. in 77. doizvedene pravice neposredno udeleženih oseb.

§ 79. Deležne pravice posameznih sodelaznikov in pravice v zmislu § 23. udeleženi oseb z njih dotičnimi cenitvami, medsebojno razmerje teh pravic in vrednosti z ozirom na določila § 78., cenitev zemljišč, katere je razdeliti, kakor tudi podatke o stanovitvi plodovitosti skupnega zemljišča glede posameznih užitnih vrst, katere je urediti, mora krajni komisar na podstavi svojih poizvedeb in določitev sestaviti v register (popis deležnih pravic). Ta register je 14 dnij na pripravnem kraju ozemlja, v katerem se vrši razdelba ali uredba, razgrniti na splošni vpogled. Kraj in čas razgrnitve je najmenj tri dni poprej razglasiti v občinah ravno imenovanega ozemlja.

Ob enem je vsakemu neposredno udeležnemu njega se tikajoči izpisek iz registra deležnih pravic vročiti, oziraje se na določila § 81. — Pri takih razdelbah ali uredbah, pri katerih je manjše število oseb neposredno udeleženi, in katere se ne dotikajo javnih koristi, sme se s pritrditvijo deželne komisije opustiti zgoraj omenjena razgrnitev registra in dotično razglasilo, ako se je že razgrnil imenik, kakor predpisuje § 69. in se to ni morebiti odložilo v zmislu končnega odstavka onega paragrafa. V takih slučajih se mora pa vsakemu neposredno udeležnemu vročiti ne samo izpisek iz registra, ampak register sam v polno-obsežnem prepisu.¹⁾

§ 80. Kadar se je s privolitvijo deželne komisije v zmislu zadnjega odstavka § 69. opustilo razgrniti tam omenjeni imenik, tedaj se mora v § 79. predpisano razglasilo tudi v onih drugih občinah izvršiti, v katerih bi mogli po premisleku vseh okolnosti biti še neznani udeleženci.

§ 81. Proti določitvam pravic in cen, kakor jih obsega register deležnih pravic, in tako tudi zoper druge v njem obsežene kakoršne koli si bodi podatke, sme vsak udeleženec pri krajnem komisarju vložiti pritožbo, o kateri je s strankami razpravljati in razsojati po sodnih stopinjah.

Rok za vlaganje pritožeb jenja osem dni potem, ko je ponehal rok za razgrnitev registra, za one udeležence pak, katerim je vročiti izpiske iz registra ali ves register, nikakor ne pred 14 dnevi po tej vročitvi.

§ 79. ¹⁾ Glej op. 1.) pri § 69. — Dež. u. 80, 93,

§ 81. Dež. u. 59. 94.

§ 82. V tej stopinji postopanja je razsoditi tudi vprašanje, če smejo pri podrobnih razdelbah tisti sodeležniki, ki žele morebiti ohraniti skupnost po oddelilu provzročiteljev (provokantov) in onih, ki so se pridružili zadnjim, ostati v tej skupnosti, ali če je tudi v tem slučaju urediti njih užitne in oskrbovalne pravice na skupnem oddelilu. — O tem, da se ohrani skupnost, razsodi krajni komisar in končno-veljavno deželna komisija, pri čemer se želji, da bi se ohranila skupnost, samo takrat ne sme zadostiti, kadar so zoper to morebiti pretežne koristi deželne kulture ali izdatni javni oziri v obče. O vprašanju uredbe je, kadar se ta ne provzroči, izprosiiti razsodbo po določilih § 55., točke 1.

§ 83. Po končno-veljavni razsodbi o pritožbah, omenjenih v § 81., in o vprašanjih, zaznamenovanih v § 82., mora krajni komisar na podstavi določenih dozdanjih pravic neposredno udeleženih oseb določiti oddelilni načrt, oziroma načrt bodoče uredbe, in sicer: pri razdelbah mora poizvedeti za deležnim pravicam primerna oddelilna zemljišča, pri uredbah mora dozvedeti v mejah stanovite plodovitosti skupnega zemljišča dopuščeno in najprimernejšo uravnavo skupnega užitka in v zmislu končnega odstavka § 22. morebiti pokazavih se odškodnin, ravno tako mora razpravljati o bodočem oskrbovanju skupnosti in v obeh slučajih ob enem doizvedeti, kakšnih gospodarskih naprav je treba (§ 8.), koliko znašajo izravnave, katere je plačati v novcih, in odkupila, katera je izvršiti v zmislu § 23. — Krajni komisar mora skrbeti za to, da se naredi potrebni preračuni in načrti, pri čemer se je ozirati na morebitno obremenilo deležnih kosov s takimi pravicami ali terjatvami, katere se morajo v zmislu prvega odstavka § 26. ali v izvršitev § 27. na dotične deležne kose prenesti ali na njih pustiti, dalje na obremenilo deležnih kosov s služnostimi, omenjenimi v § 89., oziroma na zmanjške vrednosti, ki se pokažejo iz tega.

§ 84. Kadar površina pripadajočih potov, jarkov ali drugačnih naprav proti površini, ki je potrebna za pota, jarke in druge naprave, zaznamovane v § 8., pokaže kakšen presežek, tedaj ga je, kadar ni drugačnega dogovora, razdeliti med sodeležnike po razmeri vrednosti, s

katerimi se udeležujejo razdelbe ali uredbe, oziroma primerno se je ozirati nanje pri določevanju njih oddelil. Kadar se morebiti potrebuje več površine, pripraviti jo morajo po tisti razmeri sodeležniki, in je oddelila temu primerno okrajšati. — Kadar se skupne naprave šele pozneje v taki stopinji postopanja spoznajo za potrebne, v kateri bi se presežni ali še potrebni svet mogel preračunati le po dolgotrajni ali dragi premembi za razdelbo ali uredbo narejenih osnovnih del, tedaj morajo dotični sodeležniki potrebni svet odstopiti proti polni novčni odškodnini, katero določi, kadar ni dogovora, oblastvo.

§ 85. Na naprave, katere imajo namen povzdigniti gospodarsko porabnost samo določenih posameznih oddelilnih zemljišč, uporabljati je predpise prvega odstavka § 84, z omejitvijo, da se mora svet pripraviti na račun ravno teh oddelil, v kolikor se ni morebiti že pri cenitvi ravno teh oddelil gledalo na to, da se naprave narede na račun vseh sodeležnikov.

§ 86. Takí sodeležniki, katerih zemljišča bi po gospodarskih, z razdelbo ali uredbo združenih napravah ne imela nobenega dobička, ali pa samo neznamen, z mero, povedano v prvem odstavku § 84. ne v razmeri stoječ dobiček, odvezati je popolnoma ali pa v delu, primernem dejanskim razmeram, od udeležbe pri pripravljanju zemljišč, potrebnih za naprave.

§ 87. Stroške za to, da se narede gospodarske naprave kakor tudi, da se v zmislu drugega odstavka § 84. dobi potrebni svet ali novčne odškodnine, katere je plačevati iz drugih naslovov, morajo, kadar ni drugačnega dogovora ali posebne pravoveljavne dolžnosti, plačati sodeležniki v tistem razmerju, v katerem so leti po določilih § 84. do 86. deležni zemljiškega presežka, oziroma v kolikor jim je preskrbeti svet, kar ga je več treba.

§ 88. Po istih načelih, ki veljajo za narejanje skupnih naprav, uravnati je tudi dolžnost za bodoče redno vzdrževanje teh naprav; pri tem pa se smejo, v kolikor gre za vzdrževanje vodnih staveb, udeleženci v zmiselni uporabi § 45. zakona z dne 15. maja 1872. leta, dež. 16. o rabi, dovajanju in odvajanju voda po oblastvenem izreku

združiti v vodno zadrugo, ne da bi bilo za to treba posebnega deželnega zakona.

§ 89. Ako se potrebščinam primerne porabnosti katerega oddelilnega zemljišča ne more ustreči drugače, nego da se prizna služnost tako, da se obremene kake druge v razdelbo privzete zemljiške parcele, določiti je dotično služnostno razmero ter jo primerno v poštrevzeti pri cenitvi zemljišča, ki se obremeni; oziroma, ako se morebiti že izvršena cenitev brez zamudne ali drage premembe vseh osnovnih del ne more opovreči, je, kadar ni drugačnega dogovora, odškodnino v novcih oblastveno določiti.

§ 90. Pri določevanju posameznih oddelil v zemlji in svetu se je na želje neposredno udeleženih oseb ozirati v toliko, v kolikor je to možno, ne da bi se žalili zakoniti predpisi ali da bi se oškodovale take pretežne javne koristi, katerim se more ustreči z razdelbo. — Zlasti se je tedaj, kadar je pri razdelbi občina ali občinski oddelek udeležen neposredno, ozirati na to, da se take po § 6. v razdelbo privzete nepremičnine, katere občina ali občinski oddelek potrebuje za javne namene, ne odtegnejo tem namenom, in da se v take namene previdoma še potrebna zemljišča odkážejo občini ali občinskemu oddelku v primerni legi. Na zadnjo stvar se je ozirati zlasti pri razsojevanju vprašanja, če je katero v § 23. omenjeno terjatev odkupiti v novcih ali v zemlji, kakor tudi pri določevanju dotičnega odkupila v zemlji.

§ 91. Za razmere, ki po § 76., š. 1 in 2, pri cenitvi posameznih zemljišč niso prišle v poštrev, plačati je izravnavo v novcih, ako se med tistim, kateremu je odkazati dotični del skupnega zemljišča ali po § 4. v razdelbo privzeto privatno zemljišče (posestni naslednik) in med zastopnikom skupnosti, ki se razveže, oziroma med odstopajočim posestnikom ne doseže drugačen dogovor. — V § 76., š. 3, omenjene nasade mora posestni naslednik, ako to zahteva zastopnik skupnosti, oziroma odstopajoči posestnik, prevzeti ter plačati zanje cenilni znesek. — Zadnje določilo velja tudi o nedoraslem lesu, omenjenem v § 76 š. 4, a že dorasli les sme po svoji volji za odstopajočo združbo postavljeni zastopnik, oziroma dozdanji posestnik, sam v primerni dobi posekati, ali pa ga mora

posestni naslednik prevzeti ter zanj plačati cenilni znesek. Kadar si dozdani posestnik pridrži posekati les, pristaja tistemu, ki prejme oddelilno zemljišče, primerna odškodnina za navadni dohodek, ki mu začasno uide glede dotičnega sveta. — V § 76. š. 5, naštete naprave je po volji tistega, kateremu se zemljišče odkaže, ali proti plačilu cenilnega zneska pustiti na zemljišču, ali pa jih mora združba, ki se razveže, oziroma odstopajoči posestnik, odstraniti v primerni dobi.

Za oddajanje izrecil v imenu združbe o volitveni oblasti, ki ji je dovoljena po predstojećih določilih, morajo sodeložniki izvoliti skupnega zastopnika. Volitev se izvrši v zboru, katerega skliče krajni komisar in h kateremu je po predpisu § 32. povabiti vse sodeložnike, po večini glasov navzoćnih sodeložnikov brez ozira na velikost deležnih pravic.

§ 92. Pri uredbah, ki se tičejo takih gozdnih zemljišč, katerih skrbno gojenje je iz javnih ozirov posebno želeli, postaviti je ob enem načrt za gospodarstvo dotičnega gozda, oziroma ako že obstoji morebiti tak gospodarski načrt, pregledati ga je znova. — Gospodarski načrt mora ustrezati načelu stanovite plodovitosti, in tam, kjer bi bila ta oškodovana vsled prekomernega užitka ali iz kakega drugega vzroka, skrbeti je v gospodarskem načrtu za to, da se ta spet popravi. Postranske užitke zlasti je omejiti na tisto mero, pri kateri se ni baťi, da bi se oškodovala tistemu kraju primerna vrsta lesa in gospodarstva ž njim. — Ako je pa vsa gozdna površina tako neznatna, ali so gospodarske razmere tako priproste, da ni treba uravnati gospodarstva z gozdom po posebnem načrtu, napraviti je namesto popolnega gospodarskega načrta samo skrajšan tehniški program, kako je ravnati z gozdom v prvih desetih letih. — Ob enem je gozdnim posestnikom naložiti, da naj tehniške programe za naslednja desetletja vselej pravočasno predložijo političnemu oblastvu v potrdilo, in da naj si od ravno istega oblastva izprosijo dovolitve, da smejo v slučaju izredne potrebe deloma odstopiti od gospodarskega načrta ali skrajšanega programa, kakor tudi, ako se morebiti vsled bistveno premenjenih okolnosti pozneje pokaže potreba, premeniti načrt ali program.

§ 93. Pri uredbah, omenjenih v zgoraj stojećih paragrafih, je dalje ustanoviti gozdni red, kateri mora obsezati:

1. napotek, kako je ravnati pri skupnem užitku in pri njega razdelbi ali pri rabi posameznih užitnih pravic po tem, kakor se izvrši ta ali oni način uredbe (§ 22.), pri čemer je zlasti izdatno določiti, kako je ravnati, da ne trpe škode pomlajšani gozdni deli, v ostalem pa zmiselno uporabljati ona gozdno-zakonska določila, ki veljajo za gozde, obremenjene z gozdnimi služnostimi;

2. posestnim razmeram in pod navadnimi okolnostimi na dotičnih krajih prevladajoči večji ali manjši nevarnosti pred žuželkami, kolikor je največ moči, primerna določila glede tega, kako naj se gozdni pridelki spravijo iz gozda, ali kako je drugače ravnati ž njimi, da se odvrne nevarnost pred žuželkami.

§ 94. Pri ustanovitvi oskrbovalnega statuta (§ 57.) je postopati, kakor se pokažejo razmere v posameznem slučaju in s posebnim ozirom na okolnost, če so na rednem oskrbovanju skupnega zemljišča več ali menj udeležene javne koristi. — Po tem in, kolikor je moči, oziraje se na želje in nasvete udeležencev, je urediti naprave za bodoče oskrbovanje skupnega zemljišča, pri čemer se sme določiti, da redno oskrbovanje pristaja oskrbniku, katerega izvolijo sodeležniki, ali, če se taka izvolitev ne doseže, postavi politično oblastvo, da se morajo pa pri važnejših premembah, katere se morebiti nasvetujejo za vzdrževanje ali boljše uživanje takega zemljišča, preglasovani sodeležniki podvreči izreku razsodišča ali upravnega oblastva. — Kadar gre za skupne gozde, za katere se v izvršitev določil §§ 92. in 93. ustanovijo gospodarski načrt ali tehniški program ali gozdni red, tedaj je skrbeti vselej tudi za to, da se za vsak slučaj posebej ali po volitvi sodeležnikov, ali pa, ako je treba, po političnem oblastvu, postavi tisti sodeležnik, kateremu je paziti na to, da se izvršuje gospodarski načrt ali program in gozdni red.

§ 95. je enak § 8. r. in u. drž. zak.

§ 96. Razprava glede oblastvenega potrdila razdelbenega načrta, oziroma načrta za odelilo v prejšnji stopinji

§ 93. Dež. u. 169. — § 94. Dež. u. 169, 172. — § 96. Dež. u. 59, 111

postopanja že konečno-veljavno določenih pravic neposrednih udeležencev, godi se tako, da krajni komisar po določenih §§ 83.— 91. napravljeni oddelilni načrt v občinah, v katerih je izvršiti razdelbo, skozi 14 dni javno razgrne na vpogled vseh udeležencev, da se ta načrt na lici mesta s količi obmeji, in da ga, ako udeleženci to zahtevajo, krajni komisar pojasni. Z dovolitvijo deželne komisije se sme pri razdelbah manjšega obsega ali priprostejšega načina sploh opustiti obmejitev s količi in pojasnilo na lici mesta. — Kraj in čas razgrnitve, kakor tudi obmejitve načrta, ki jo je morebiti izvršiti, je najmenj osem dni poprej dati na znanje z razglasilom, katero je istočasno objaviti po uradnem deželnem časopisu in po zgoraj omenjenih občinah, s pozivom, da morajo tako neposredni, kakor posredni udeleženci svoje vgovore proti temu načrtu v 30 dneh, ki se računijo od prvega dne razgrnitve v občini, pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti ali ustno dati na zapisnik. — O vgovorih, ki se vložijo vsled tega poziva, razsoja potem deželna komisija in v pritožbeni poti ministrska komisija. — Pritožbeni rok znaša 14 dni in se začne s tistim dnem, ki pride neposredno za dnevom, ko se je vročila razsodba deželne komisije.

§ 97. Krajni komisar mora potem, v kolikor bi bilo to še treba, načrt s predležečimi razsodbami deželne in ministrske komisije spraviti v soglasje ter njegovo končno-veljavno potrdilo, kakor tudi za njegovo izvršitev potrebna vodila izprositi od deželne komisije. — Potrdilo razdelbenega načrta in ukazila deželne komisije glede njegove izvršitve mora krajni komisar občinam, v katerih se vrši razdelba, razglasiti ter neposrednim udeležencem vročiti vsakemu posebej.

§ 98. Uredbeni načrt, katerega je naredil krajni komisar po določenih §§ 92. do 94., mora on neposrednim udeležencem v posebnih za to odmenjeni razpravi v vseh podrobnostih ustno na znanje dati in pojasniti ter ga tudi na dalje 14 dni za nje zaradi vpogleda odprtega imeti. K tej obravnavi je neposredno udeležene vsakega posebej povabiti z opazko, da morajo morebitne vgovore zoper načrt v 30 dneh, od dneva razprave dalje, pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti ali ustno dati na zapisnik.

— Sicer veljajo tudi glede uredbenega načrta v obeh zadnjih odstavkih § 96. in v § 97. obsežena določila o razdelbenem načrtu.

§ 99. Kadar je pri izvrševanju potrjenega načrta terjatveno pravico v zmislu § 23. odkupiti v novcih, morajo od dotične glavnice posamezni sodeložniki po izmeri svojih dotičnih, v načrtu določenih dolžnosti terjatvenemu upravičencu, ako se ne primeri morebiti pobot z nasprotno terjatvijo kakega po § 6. v razdelbo privzetega premoženja, ali ako se ne doseže kakšen drugačen dogovor, plačevati zakonite obresti od tedaj, ko prevzamejo oddelilna zemljišča, in ako se glavnica odpove, morajo jo vrniti v desetih enakih letnih rokih, od katerih prvi dospe šest mesecev po odpovedi. — Ta dolg je na oddelilnem zemljišču, ki pripade pri razdelbi dotičnemu sodeložniku, po uradni dolžnosti knjižno zavarovati za drugimi bremen, katera je na podstavi tega zakona zavarovati na njem.

Dolžniku je dano na voljo, dolg poplačati tudi v krajši dobi.

§ 100. je enak § 9. r. in u. drž. zak.

§ 101. Določila § 100. se zmiselno uporabljajo tudi v takih slučajih, v katerih bi bil prikrajšan ali odškodovan udeleženec, ki je bil oddeljen po § 23.

§ 102. je enak § 10. r. in u. drž. zak.

§ 103. O novih posestnih in pravnih razmerah, ki se razodenejo iz razdelbenega ali uredbenega načrta, kakor tudi o razmerah, ki se tičejo narejanja, užitka in ohranitve z razdelbo ali uredbo združenih gospodarskih naprav, mora krajni komisar, v kolikor razdelbeni ali uredbeni načrt sam ne zadostuje v pojasnilo položaja vseh stvari, sestaviti posebno listino (reces) in o tem razpravljati z ozirom na rabsodbene stopinje. — Reces se sme razdeliti v dva dela, tako, da glavni reces pojasnjuje novo posestno stanje, da pa obrazložba drugih posestnega stanja ne neposredno se tikajočih točk ostane pridržana posebnim razpravam in dodatnemu recesu.

§ 104. Ako se pokaže pri izvršitvi razdelbenega načrta, da je z ozirom na novo omejitev parcel in posestnih

§ 99. Dež. u. 118. — § 100. Dež. u. 60, 132. —

§ 101. Dež. u. 60, 132. — § 103. Dež. u. 125. —

§ 104. Dež. u. 100.

stanov, ki so nastali vsled razdelbe, želeli premembe v občinskih mejah, mora krajni komisar pričeti potrebno razpravo v zmislu v tem oziru obstoječih zakonov in predpisov.

§ 105. Po eno, določilom končnega odstavka § 67. primerno kopijo zemljemerskega, potrjenemu razdelbenemu načrtu za podlago vzetega načrta (situacijskega načrta), kakor tudi po en prepis drugače potrebnih pripomočkov je podati deželnemu nadsodišču in finančnemu deželnemu oblastvu v ta namen, da se popravi zemljiška knjiga, in da se ohrani v razpreglednosti zemljiško-davčni kataster.

§ 106. Sklep razdelbenega ali uredbenega postopanja mora deželna komisija vselej javno razglasiti tako, kakor predpisuje § 60. — Z dnevom, ko se objavi razglas, neha pristojnost v § 9. navedenih oblastev, tako da le-ta ostanejo odslej pristojna samo še v razsojevanje v § 100. v misel vzetih zahtev.

§ 110. Natančnejši predpisi k zgornjim določilom glede priprave, sestave in izvršitve razdelbenega ali uredbenega načrta, kakor zlasti o merilu kart in načrtov, o uredbi zemljemerskih del, o dopuščenih razlikah v izmeri in izračunu, o tem, kako se je ravnati pri ovedbi hišne in posestne potrebe, kakor tudi pri cenitvi zemljišč in deležnih pravic, o izobčilu posameznih parcel, da se ob svojem času prodajo v pokritje ali zmanjšek splošnih razdelbenih stroškov, o tem, na kar se je ozirati pri načrtovanju skupnih gospodarskih naprav, o obrazcih, katere je rabiti, i. t. d. — izdado se po ukazni poti.

IV. Stroški razdelbe in uredbe.

§ 111. je enak § 14. r. in u. drž. zak.

§ 112. Za zakonita dela krajnega komisarja in tistih oseb, ki po § 61. sodelujejo na njegovi strani, potrebne prostore je v za to primerni legi in velikosti, kakor tudi v namenu primernem stanju brezplačno pripraviti, vzdrževati in kuriti. — Ako je tisti kraj dela v razdelbenem ali uredbenem ozemlju, v katerem mora krajni komisar ali zemljemerec izvršiti uradno opravilo, od prostorov, določenih za to razdelbo ali uredbo, ali od stanovišča omenjenih opravnikov oddaljen ne menj kot 3 in ne več kot

§ 106. Dež. u. 132. — § 111. Dež. u. 141. —
§ 112. Dež. u. 15. 136, 140.

15 kilometrov, tedaj je brezplačno pripraviti občila za prevažanje krajnega komisarja in zemljemerca od uradnih prostorov ali od stanovišča na kraj dela in nazaj. — V to je zavezana skupnost na razdelbi ali uredbi neposredno udeležениh oseb, katere morajo tehniškemu osebju pripraviti brezplačno tudi za tehniška dela potrebne strežnike, kakor tudi merske količe, znamenjske drogove in druge enake stvari, katere je lahko dobiti. — V kolikor se tem dolžnostim ne ustreže primerno in pravočasno, upravičen je krajni komisar, preskrbeti to, česar pogreša, in dotične stroške na račun mudljivcev predjemno poplačati iz novčene zaloge, omenjene v § 114.

§ 113. Nasledne stroške in zneske, kakor;

1. nagrade v § 64. omenjenih, pri pripravljanju, sestavi, razgrnitvi, obmejitvi in izvršitvi razdelbenega in uredbenega načrta uradoma uporabljenih strokovnjakov, stroške za mape in druge risalne in pisalne stvari, ki jih potrebujejo strokovnjaki in zemljemersko osebje za ravno našteta dela, kakor tudi druga povračila za opravila ali tvarine, ki so se potrebovale za navedene namene v splošnem interesu razdelbe in uredbe;

2. zneske za novčne izravnave, katere morajo plačati neposredno udeleženi (§§ 4., 91., 100., 101.) z zneski za odškodnine vred, ki so omenjene v drugem odstavku § 22.; naposled

3. pristojbine odposlanca, katerega morebiti odpošlje deželni odbor v zmislu § 62.

plačuje — in sicer pod točko 1. in 3. navedene stroške uradoma, pod točko 2. navedene pa na zahtevo dotičnih oseb, ki so dolžne plačati — krajni komisar predjemno po dospelosti iz novčene zaloge, omenjene v § 114., ter jih z dodanimi plačilnimi dokazili primerno zaračunjava.

§ 114. V zgornjih določilih omenjeno novčno zalogo je krajnemu komisarju po potrebi, kakor se pokaže pri dotični razdelbi in uredbi, že naprej nakazati iz deželnih novcev.

§ 115. Kedo končno-veljavno plača stroške, oziroma kedo je dolžan povrniti po določilih §§ 112. in 113. iz zaloge predplačane zneske, o tem razsoja na podstavi

§ 113. Dež. u. 142. — § 114. Dež. u. 142, 144, 145.

§ 112. in naslednjih §§ 116.—118. v prvi stopinji krajni komisar in v drugi in zadnji stopinji (§ 45.) deželna komisija, razven, če je vprašanje o stroških v zmislu zadnjega odstavka § 118. razsoditi z glavno stvarjo, in v tem zadnjem slučaju je soditi tudi glede stroškov zaporedoma po stopinjah predpisanih za glavno stvar.

§ 116. V § 113., š. 1, omenjene stroške morajo plačati pri razdelbi ali uredbi neposredno udeleženi po razmeri vrednosti, s katerimi so se udeležili razdelbe ali uredbe. — To določilo velja tudi glede povračila, katero bi morebiti deželni odbor zahteval za tehniško osebje, postavljeno za zemljemerska dela.

§ 117. V § 113., š. 2. omenjene stroške plačajo tisti, na katerih zahtevo in račun so bili predplačani. — V § 113., š. 3, navedene pristojbine morajo plačati občine ali občinski oddelki, na katerih korist se je odposlanec deželne odbora udeležil razprave.

§ 118. V zgornjih določilih ne omenjene stroške in zlasti :

1. stroške in izgube dobička, ki nastanejo udeležencem samim, ker se ali osebno udeleže razprav ali odpošljejo pooblaščenke k njim;

2. stroške za morebitne pravne in izvedeniške pripomočke posameznih udeležencev;

3. stroške za prepise razpravnih zapisnikov ali drugih spisov in kopij načrtov, katere zahtevajo stranke;

4. stroške za razprave, ki so za pravilni tek razdelbe ali uredbe nepotrebne, pa jih provzročijo posamezni udeleženci zaradi posebnih svojih koristi;

5. stroške za razprave, ki nastanejo po zadolženju kakega udeleženca, zlasti iz tega, da pride šele o roku poznejše razprave, ali zaradi nagajivih zahtev in ravno takih vgovorov:

6. stroške za postavljanje kamenih mejnikov, kakor tudi stroške in morebitne novčne odškodnine za skupne ali za take gospodarske naprave, katere so namenjene za to, da povišujejo porabnost samo določenih posameznih oddelilnih zemljišč (§§ 8. in 85.),

§ 116. Dež. u. 143. — § 118. Dež. u. 117, 144.

morajo plačati dotični udeleženci, oziroma dolžni sami in neposredno, to je, ne da bi se stroški predplačali iz zaloge, omenjene v § 114.; a pridržano je glede stroškov in odškodnin za skupne gospodarske naprave deželnemu odboru, v posebnega ozira vrednih slučajih dovoljevati posojila in podpore iz deželnih novcev. — Če se je glede določene razprave pod š. 4 in 5 omenjeni slučaj pripetil ali ne, in v koliko je propala stranka dolžna, povrniti po svojem zadolženju drugim udeležencem napravljene stroške za pravne in izvedeniške pripomočnike, to je v teku dotične razprave razsoditi z glavno stvarjo.

§ 119. Tisti, ki morajo po zgornjem določilu končno-veljavno plačati iz novčne zaloge krajnega komisarja predplačane stroške, dolžni so povrniti te zajme (predplačila), kakor tudi poplačati deželi morebiti zahtevano povračilo stroškov za pozvano zemljemersko osebje v 30 dneh po vročitvi dotičnega plačilnega naloga.

§ 120. Razdelbeni in uredbeni stroški, oziroma povračila, ki gredo deželi za v ta namen dovoljene zajme, pobirajo se po politični eksekuciji. — V ostalem je natančnejše predpise k zgornjim določilom glede razdelbenih ali uredbenih stroškov izdati po ukazni poti.

V. Konečna določila.

§ 121. Prestopke določil kakega uredbenega načrta, oziroma takšnega recesa, kaznuje, v kolikor niso ti prestopki po drugih zakonih, zlasti po gozdnem zakonu, kazniva dejanja, politično okrajno oblastvo po tem zakonu z globo od enega do dvajset goldinarjev ali z zaporom od šestih ur do štirih dni. — Kadar zanemarja dolžno skrb tisti, komur je v zmislu zadnjega odstavka § 94. naložen nadzor o tem, da se ravna po gospodarskem načrtu ali programu in po gozdnem redu, tedaj ga kaznuje politično okrajno oblastvo z globo od enega do desetih goldinarjev, zmiselno uporablja določilo v drugem odstavku § 18. — Te globe se stekajo v ubožni zaklad tiste občine, v kateri je bil storjen prestop.

§ 122. Rok, s katerim stopi ta zakon v veljavnost, ustanove po določitvi dotičnih ukazov dogovorno z deželnim odborom ministri, katerim je naročena tega zakona

§ 119. Dež. u. 161. — § 122. Ta zakon in nasl. ukaz. sta stopila v moč 1. sept. 1888. (Rg. dež. preds. 17. avg. 1888. š. 2208 Pr., dež. 18.

izvršitev; ta rok se razglasi po deželnem zakoniku in ukaznem listu.

§ 123. je enak § 15. r. in u. drž. zak.

§ 124. Posebna določila, katera bi se morala uporabljati v slučaju, ko bi se morebiti s posebnim deželnim zakonom ukazala razdelba skupnih zemljišč v ta namen, da bi se voda primerno navajala na večja zemljišča ali odvajala ž njih, ustanovijo se za vsak slučaj posebej v obsegu državnega zakona z dne 7. junija 1883. l., dz. 94. z dotičnim posebnim deželnim zakonom.

§ 125. je enak § 16. r. in u. drž. zak.

b) Iz ukaza ministrov za poljedelstvo, za notranje stvari, za pravosodje in za finance z dne 30. julija 1888, (dz. 17), o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja (o agrarskih operacijah) na Kranjskem.

Na podstavi zakonov z dne 7. jun. 1883. l., dz. 94, in z dne 26. okt. 1887. l., dež. za Kranjsko š. 2 ex 1888, ukazuje se tako :

Občna določila.

§ 1. Kjer se rabi v tem ukazu oznamenilo «agrarska operacija», razumeti je pod tem razdelbe skupnih zemljišč in uredbo dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja v zvezi med seboj, kakor tudi takšne razdelbe in uredbe same zase.

§ 2. Pri razpravah, katere je izvrševati po določenih tega ukaza, navajati je zdolaj zaznamenovana zakona, kakor se to godi tudi v tem ukazu samem, na skrajšan način, in sicer :

1. Zakon z dne 7. jun. 1883. l., dz. 94, o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja z «r. in. u. drž. zak.» (razdelbeni in uredbeni državni zakon):

2. zakon z dne 26. okt. 1887. l., dež. 2 ex 1888, o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja z «r. in u. dež. zak.» (razdelbeni in uredbeni deželni zakon).

Oblastva.

§ 3. je v početku enak § 9. r. in u. dež. zak. — Dalje določa:

Kjer se v tem ukazu omenjajo oblastva brez posebnega označenja, razumeti je agrarska oblastva. — Ta oblastva morajo v izvrševanju njih nalog, kolikor je mogoče, podpirati vsa druga oblastva in vsi drugi uradi; ustrezati morajo kar najhitreje vsem v zmislu zakonov in tega ukaza njim stavljenim prošnjam.

§ 4. določa da so uradni dopisi in pošiljatve agr. oblastev prosti poštnine.

§ 5. Krajne komisarje imenuje poljedelski minister dogovorno s pravosodnim ministrom, in deželna komisija jih postavi za agrarske operacije enega ali več določenih okrajev ali njih delov ali za posamezne agrarske operacije.

Odst. 2. daje uvete za postavljenje a. komisarjev.

Odst. 3. govori o njih zaprisegi.

Odst. 4.: Za agrarske operacije postavljeni krajni komisarji so v službenem in disciplinarnem oziru podložni deželni in v zadnji vrsti ministrski komisiji.

§ 6. navaja, da je v težavnih slučajih postaviti po dva krajna komisarja.

§ 7. govori o pomočnikih (asistentih) krajn. komisarja.

§ 8. o njegovem uradnem sedežu.

§ 9. istotako o neposrednem dopisovanju in uradnem pečatu

§ 10. o njegovem opravnem zapisniku.

§ 11. o razpravnem zvezku, za vsako posamezno operacijo.

§ 12. o opravištenem in letnem poročilu krajn. komisarja.

§ 13. Krajni komisar si mora spisovati dnevnik, iz katerega je razvideti njegovo poslovanje v stvareh posameznih agrarskih operacij. — Dnevnik je predložiti deželni komisiji, kadar to zahteva.

Organi, sodelujoči s krajnim komisarjem.

Od toček pod tem nadpisom govore:

§ 14. o postavljanju, zaprisežbi in službenem razmerju zemljemercev.

§ 21. Za izvedence pri gozdno-tehniških vprašanjih mora krajni komisar uporabljati ali gozdne tehnike, ki so v državni službi, ali pa take zasebne gozdarje, kateri ustrezajo zahtevam okrožnega razpisa poljed. minist. z dne 5. febr. 1883. l., š. 17119 ex 1882. l. (zbirka zak. poljed. min. III. zv., s. 70.).

§ 28. Po določitih §§ 14. 15. in 17. r. in u. dež. zak. sestavljena deželna komisija pri političnem deželnem oblastvu je samostojno, neposredno ministrski komisiji podložno deželno oblastvo in ima ta naslov: «C. kr. deželna komisija za agrarske operacije na Kranjskem» (§ 9. r. in u. dež. zak.).

Izključitev oblastvenih oseb.

§ 38. Krajni komisar je izključen od preiskave strankarskih spornih stvari in poprijetih pravnih pripomočkov, kakor tudi od razsodbe v prvi stopinji.

1. kadar je sam kot stranka udeležen strankarske sporne stvari, vgovora, pritožbe, opomina ali priziva;

2. kadar je z eno spornih strank ali s stranko, katera se je poprijela kakega pod š. 1 zaznamovanega pravnega pripomočka, združen z zakonsko vezjo, ali je vštevši četrto koleno ž njo v sorodu, ali vštevši drugo koleno ž njo v svaštvu, ali ž njo v razmerju posinovnika ali rednika, ali posinovljenca ali rejenca, ali varuha;

3. kadar je bil v dotičnem strankarskem sporu ali v kakem pod š. 1 omenjenem pravnem pripomočku, oziroma v kaki za njiju presojevanje znatni stvari pravni zastopnik.

§ 39. Za zemljemerce ali izvedence je poklicati samo take osebe, pri katerih ni nobenega v § 38. š. 1 do 3 navedenega vzroka izključitve.

§ 40. Ako je izključen krajni komisar, mora se vzdržati vsega nadaljnega delovanja v dotičnem slučaju in o tem poročiti deželni komisiji, katerega ukaže, da kedo drugi primerno nadomestuje krajnega komisarja pri tem uradnem opravilu. — Ako je izključen zemljemerec ali

kak izvedenec, skrbeti mora krajni komisar za primernega namestnika. — Ako se je izključen krajni komisar, zemljemerec ali izvedenec udeležil kakega uradnega posla, zaznamenovanega v § 38. tega ukaza, imajo oblastva pravico, tudi ako bi se nikedo ne poprijel nobenega pravnega pripomočka, naročiti po §§ 47. in 49. r. in u. dež. zak. potrebno presojevanje dotičnega uradnega opravila.

§ 41. Načelnika deželne in ministrske komisije morata paziti na to, da se člani, svetovalci in tehniški organi komisij pripravljanja za razsodbo ali sklepanje, oziroma posvetovanja in razsojevanja ali sklepanja o vseh stvareh, ki so zavisne od komisijne razsodbe, ne udeležujejo v toliko v kolikor je njih nepristranost pri stvari, ki jo je razsoditi, dvojbeni z ozirom na kak v § 38. š. 1 2 in 3 tega ukaza naveden razlog ali na druge razloge, zlasti na prejšno uradno sodelovanje v prvi stopinji (§ 15. r. in u. dež. zak.). Zaznamenovane osebe morajo naznaniti načelniku, se li nahajajo taki razlogi, in ta razsodi v tem slučaju, kakor tudi, ako sam zve o tem, je li izključiti dotično osebo ali ne.

§ 43. Ako se sploh nahaja za razdelbeni in uredbeni predmet zemljiškoknjižna vloga, ali ako se deležne pravice zemljiško-knjižno združene z posestjo določenih nepremičnih posestev, ne sme se od onega časa, ko se je operacijsko ozemlje naznanilo zemljiško-knjižnemu sodišču (§ 72. tega ukaza), v zemljiško knjigo, oziroma v zemljiško-knjižne vloge, katere se tičejo zemljiško-knjižnih posestev, iz katerih obstoji operacijsko ozemlje, ali takih zemljiško-knjižnih posestev, s katerih posestjo so združene deležne pravice, nič vknjižiti, kar bi ne bilo v soglasju z operacijo, ki jo je izvršiti. — V ta namen se morajo vse zemljiško-knjižne prošnje, ki se vložijo po tem času, ali ki so bile že poprej vložene, pa še niso rešene, in se odnašajo na operacijsko ozemlje, dokler se ne popravi zemljiška knjiga, pošiljati z načrtom odloka, ki ga je izdati, krajnemu komisarju, da se kar najhitreje izreče o njih. — Izvzete so one zemljiško-knjižne prošnje, ki jih zemljiškoknjižno sodišče odbije iz kakega zasebno-pravnega razloga, ali ki se tičejo samo vpisovanj zastavnih pravic, izbrisanj in zaznamkov po §§ 20. a, 52. in 59. zak. z dne 25. jul. 1871. l., dz. 65.

§ 44. Ako se krajni komisar tako izreče, da je predložena in po vsebini načrtanega zemljiško-knjižnega odloka od sodišča za dopuščeno šteta vknjižba nezdružna z operacijo, mora zemljiško-knjižno sodišče odloku pridejati dostavek, da je dovoljena vknjižba po izreku krajnega komisarja nezdružna z agrarsko operacijo in da se bode tedaj — v slučaju nje izvršitve in v slučaju, da krajni komisar ostane pri svojem izreku — pri popravi zemljiške knjige štela za brezmočno, da pa je vendar udeležencem proti izreku krajnega komisarja v 14 dneh od vročbe prost priziv na deželno komisijo. — Ta priziv je vložiti pri zemljiško-knjižnem sodišču, katero ga pošlje krajnemu komisarju, da ga predloži deželni komisiji. — V zmiselni uporabi teh določil mora se deželno nadsodišče, eventualno najvišje sodišče, ako gre za to, da bi se kaka v prejšnji stopinji ali v obeh prejšnjih stopinjah odbita vknjižba dovolila v pritožbenem potu, obrniti na deželno, eventualno na ministrsko komisijo, da se izreče o dopustnosti vknjižbe iz stališča agrarske operacije, ter po tem izreči odločbo. — Ako se je sklep postopanja razglasil še pred popravo zemljiške knjige, mora se zemljiško-knjižno sodišče obrniti po deželnem nadsodišču na deželno komisijo, da se izreče o dopustnosti kake vknjižbe. Priziv je v tem slučaju odprt na ministrsko komisijo.

Postopanje.

A. Pri agrarskih operacijah sploh.

§ 45. Razglasila se objavljajo po občinah s tem, da se pri občinskem uradu nabijejo med časom za to določenim, ali pa na drug v dotičnem kraju navaden način.

§ 46. Osebna naznanila se morajo, v kolikor niso že izrečno predpisana, izdati v vseh slučajih, v katerih je potrebno, da so določene osebe navzočne pri kakem uradnem poslovanju, ali da izvedo kakšne dogodke, zlasti izdane odredbe, ker bi to bilo ali njim v korist, ali važno za nadaljevanje postopanja. Oblastvenim organom (izvedencem, deželno-odborskimi poslanci) je pošiljati osebno vsa naznanila. — V kolikor ni vsled posebnega predpisa ali vsled dolžnostne izprevidnosti krajnega komisarja osebno poslati pismenega naznanila, sme se osebno naznanilo izvršiti po zapisniku.

§ 55. Rok, ki je določen za kako poizvedbo ali razpravo, preložiti je uradoma v vseh slučajih, v katerih je to na korist postopanju. Razven teh slučajev je preložitev na prošnjo stranke dovoliti le takrat, kadar more stranka zadostno utemeljiti svojo prošnjo.

§ 58. Glede sprejemanja dokazov za odločbe, katere je krajnemu komisarju odločati v prvi stopinji, in pri priredbi strankarskih spornih stvari, vgovorov, pritožeb in prizivov je zmiselno uporabljati določila zakona z dne 27. aprila 1873. l., dz. 66, «III dokaz», §§ 31.—65. Dokazovanje s tem, da se zaslišijo stranke kot priče, dopuščeno je le v strankarskih spornih stvareh.¹⁾

§ 59. Pri pritožbah proti določitvam, kakoršne obsega register deležnih pravic (§ 81. r. in u. dež. zak.), v kolikor se tičejo cenitve zemljišč in užitkov, privzeti je za izvedence navadno boniterje ali druge izvedence, kateri so izvršili cenitev, in sicer eventualno glede klasifikacije, kakor tudi glede določitve tarif, zemljemerca pa je privzeti, da izvrši klasifikacijo. — Pri mejnih sporih, glede katerih se je ravnati po §§ 850.—853. odz. kakor tudi pri vgovorih zoper operacijski načrt (§ 96. r. in u. dež. zak.), ako se ti vgovori tičejo prikrateb pri doizvedbi oddelil, mora krajni komisar navadno privzeti zemljemerca.

§ 60. Vse vgovore, pritožbe, prizive in prošnje, s katerimi se hočejo obrniti stranke do oblastev med postopanjem, vlagati je pismeno ali pa povedati na zapisnik pri krajnem komisarju. Ako je postopanje že končano, morajo se zahteve, za katere se je poganjati po §§ 100. in 101. r. in u. dež. zak., pismeno vložiti pri deželni komisiji.

§ 61. določa, da je o vseh poizvedbah, razpravah in sklenenih poravnavaх spisovati zapisnike. V zapisnikih je ob kratkem in jedernato brez kvare popolnosti in natančnosti poociti vse važne postopanja se tikajoče prigodbe. Zlasti je navajati v zapisnikih, če in iz katerih vzrokov se ni zaslišala kaka stranka, isto tako, je bila li kaka priča zaprisežena ali ne. — Pri večjem številu udeležencev je napraviti pred razpravo imenike. Te imenike je k zapisniku prišiti in na njih pripomniti, katere izmed

§ 58. ¹⁾ To postopanje se sedaj vrši po ciy. pr. r. (čl. II. cp.).

povabljenih oseb so bile navzoče in katere odsotne. — Popravke v besedah zapisnikovih mora poveriti voditelj razprave. Ako se za zapisnik potrebuje več nego ena pola, zaznamenovati je posamezne strani z zaporednimi številkami in na koncu zapisnika navesti število strani. Pole se morajo sešiti in konec niti je zapečatiti z uradnim pečatom.

§ 62. V izdanih razglasilih in naznanilih sme oblastvo za neizpolnovanje začasnih in drugih odredob, v kolikor se mu zdi to v interesu postopanja potrebno, zapretiti globe, in sicer do največjega zneska po 100 goldinarjev. — Ako so stranke, katerih navzočnost bi bila v interesu postopanja potrebna, nadalje priče ali pametniki brez utemeljenega razloga izostali od pravilno jim naznanjenih poizvedeb ali razprav, ali ako se brez pravice branijo izpovedati, smejo se jim večkrat nalagati globe v največjem znesku po 50 goldinarjev. — Vsi, ki motijo pravilen tek postopanja z nespodobnim vedenjem ali z očitno nagajivim vgovarjanjem ali z dejanji, smejo se kaznovati z redovnimi globami do najvišjega zneska po 15 goldinarjev. — Omenjene globe je, ako se ne morejo izterjati, premeniti v zapor 24 ur za vsakih pet goldinarjev (§ 18. r. in u. dež. zak.).

§ 64. Rzsodbe je z razlogi vred vsem udeležencem, katerih se tičejo, vročiti ali razglasiti na zapisnik. Razsodbe deželne in ministrske komisije razglašajo krajni komisar.

§ 65. Kadar je še odprt priziv na deželno ali ministrsko komisijo, tedaj je prošnja za povrat v poprejšni stan in za opravičbo zaradi izostanja vložiti v prizivnem roku, in je ako se sme priziv še vložiti, združiti obrazložbo prošnje za povrat v poprejšni stan ali za opravičbo izostanja z obrazložbo priziva. — O prizivu je rzsoditi šele takrat, ko se je prošnja za povrat v poprejšni stan in za opravičbo zaradi izostanja pravoveljavno odbila. — Ako prizivni rok ni več odprt, vložiti je prošnja za povrat v poprejšni stan zaradi žamujenega zapadnega roka v 14 dneh po preteku tega roka in prošnja za opravičbo izostanja v 14 dneh po onem dnevu, ko je minila zapreka, ki je provzročila zamudo.

B. Pri posameznih agrarskih operacijah.

I. Pri podrobnih razdelbah.

Osnovno postopanje.

§ 67. Kadar hoče najmenj polovica¹⁾ vseh do skupnega uživanja upravičenih zahtevati nadrobno razdelbo, tedaj je dotični predlog pismeno ali ustno dati na zapisnik pri političnem okrajnem oblastvu, pri kakem v tem političnem okraju poslujočem krajnem komisarju, pri kakem advokatu ali pri kakem c. kr. notarju, da ga takoj pošlje načelniku deželne komisije.

Predlog mora obsezati:

- a) vsaj splošno oznamenilo ozemlja, katero je podrobno razdeliti;
- b) nepremičnine in imetja, na katere se je ozirati po § 6. r. in u. dež. zak., kakor tudi zemljišča, pripadajoča izključno posameznim sodeležnikom, o katerih zemljiščih se morebiti želi, da se po § 4 r. in u. dež. zak. privzemo v razdelbo;
- c) dozdevno število neposredno udeleženih;
- d) imena predlagateljev.

Načelnik deželne komisije mora skrbeti za to, da se predlog po političnem okrajnem oblastvu, po krajnem komisarju ali po posebnem odposlancu, ako je treba, tudi po poizvedbah na mestu samem, priredi v toliko, v kolikor je potrebno, da ga more potem deželna komisija vzeti v pretres v zmislu § 68. — Organ, kateremu se izroči priredba predloga, mora si, v kolikor gre za vprašanja o gozdnih stvareh, izprositi tudi mnenje za dotični okraj postavljenega gozdnega tehnika politične uprave in tisto priložiti svojemu poročilu.

§ 68. Pravilno prirejeni predlog je predložiti deželni komisiji, katera ga mora presoјati z ozirom na to, je li zakonito dopuščen, pri čemer je, ako je vprašanje tudi o gozdnih stvareh, privzeti deželnega gozdnega nadzornika, da odda kot izvedenec svoj svet. — Ako se je pri priredbi doizvedelo, da je po določenih § 55. š. 1 r. in u. dež. zak. razdelba uradoma potrebna, mora načelnik deželne komisije še pred razsodbo te komisije provzročiti

¹⁾ Tretjina (gl. op. pri § 50. dež. r. in u. zak.).

političnega deželnega oblastva odločbo o tem, če bi se morala uredba, v kolikor bi se ne dovolil razdelbeni predlog, uradoma izvršiti. — Ako deželna komisija zavrže stavljeni predlog, naznaniti je to prelagateljem zaeno z razlogi vred v roko tistega organa, pri katerem se je vložil predlog, eventualno kazaje na določila § 59. r. in u. dež. zak. z opazko, da je poznejše izjave k pristopu vložiti pri načelniku deželne komisije. — Ako se je pritrnilo predlogu za pričetek nadrobne razdelbe ali takoj, ali pa šele po poznejših izjavah k pristopu, mora deželna komisija postaviti krajnega komisarja, in izdati je po § 60. predpisano razglasilo, katero je zaeno poslati načelniku ministrske komisije, pristojnemu zemljiško-knjižnemu sodišču in pristojnemu organu katastrskega razvidnostnega urada. — V obče je zaeno z imenovanjem krajnega komisarja skrbeti tudi za to, da se postavi zemljemerec. Do v § 83. r. in u. dež. zak. omenjene stopinje postopanja se sme imenovanje zemljemerca odlašati samo takrat, kadar ni treba nadrobne bonitacije, da se doizvedo vrednostne razmere.

§ 69. V teku osnovnega postopanja je postaviti skupnega računovodjo, nadalje je, v kolikor je to že na tej stopinji namenu primerno, skrbeti za potrebne izvedence.

Nadaljni 3 odstavki naštevajo poslove, ki jih ima krajni komisar v rečenem oziru.

§ 70. Da se ustanovi razdelbeno ozemlje, priskrbeti je navadno, ako ni treba razdelbenega ozemlja v vsem njegovem obsegu znova izmeriti, najmenj eden popravljen, uravnan in s števkami katastralnih parcel zaznamovan suhotiskan izvod mape o vsem občinskem ozemlju; ta izvod je naročiti pri arhivu katastralnih map. Razven tega potrebne izvode je omisliti brez poprav, uravnav in katastralnih števk. — Nadaljnih 6 odst. tega § določa naročilo in kakovost naročenih map.

§ 71. Potem je s privzetim zemljemercem in ravna je se po določilih § 68. r. in u. dež. zak. obhoditi skrajne meje razdelbenega ozemlja. — Na to je določiti, oziroma razsoditi, katera zemljišča se morajo po § 4. r. in u. dež. zak. privzeti v razdelbo. — Daljnih 7 odst. našteva ne bistvene podrobnosti pri določi razdelb. ozemlja; zadnji odstavek:

Ob ustanovitvi razdelbenega ozemlja je tudi določiti, oziroma razsoditi, katera nepremična posestva in premična imetja, v dozdanjem postopanju morebiti ne vzeta v poštev, je privzeti po § 6. r. in u. dež. zak. v razdelbo.

§ 72. Kadar je določeno razdelbeno ozemlje, mora krajni komisar ona zemljišča, ki so privzeta v operacijo, oziroma ona zemljišča, s katerih posestjo so združene deležne pravice, naznaniti zemljiško-knjižnemu sodišču z opazko, da je od dneva, ko dojde tja to naznanilo, uporabljati določila §§ 43. in 44. tega ukaza. — Na enak način je naznaniti zemljiško-knjižnemu sodišču ona zemljišča, katera se privzamejo pozneje v teku postopanja v operacijo.

§ 73. Ko je dospelo v § 72. omenjeno naznanilo, mora zemljiško-knjižno sodišče vpisati to in v zmislu § 60. r. in u. dež. zak. izdano razglasilo v dnevnik in nabiti oba v zemljiško-knjižnem uradu in na sodniško desko ter zaeno z ozirom na naznanilo in razglasilo poočititi pričetek postopanja pri dotičnih zemljiško-knjižnih vlogah. — Na naličen način je postopati, ako se zemljiško-knjižnemu sodišču naznanijo zemljišča, ki so se pozneje privzela v postopanje. — Od one dobe, ko je dospelo omenjeno naznanilo, do izvršetka postopanja je vpisovati vse na dotična zemljiško-knjižna zemljišča odnašajoče se zemljiško-knjižne prošnje — brez izjeme —, potem ko so se vpisale v dnevnik, v poseben zaznamek, ki se mora spisovati poleg dnevnika, in ta zaznamek je pokazati krajnemu komisarju vselej, kadar to zahteva. — O vsaki rešitvi, ki se izda o prošnji, vpisani v zgoraj imenovani zaznamek, poslati je uradno izdani odpravek krajnemu komisarju in, da se je to zgodilo, opaziti v posebnem razpredelu tega zaznamka in navesti v njem dan odpošiljatve in vročila. — Kadar se prične novi zemljiško-knjižni vložek, mora zemljiško-knjižno sodišče naznaniti vsebino novonarejenega vložka krajnemu komisarju s tem, da mu dpošlje uradni zemljiško-knjižni izpisek. V slučaju, da pričetek novega zemljiško-knjižnega vložka provzroči razdelbo parcele, naznaniti je krajnemu komisarju poleg tega z odločbeno prošnjo predloženi razdelbeni načrt, eventualno po § 1. zakona z dne 23. maja 1883. l., dz. 82, razdelbeni načrt nadomestujoči popis proti hitri povrnitvi.

§ 75. V tisti meri, kakor napredujejo dela v ustanovitvi razdelbenega ozemlja, mora krajni komisar doizvedeti udeležence in njih pravice, kakor tudi natančneje določiti dejansko in pravno razmerje v razdelbenem ozemlju. — Dalje je v tem § opisano kako ima komisar urediti dotične poizvedbe.

§ 79. Neposredno in posredno udeležene je sestaviti s podatki, ki se tičejo njih soudeleštva in so važni za postopanje, v glavni imenik, katerega je sestaviti v dveh delih; v njem je zaznamenovati neposredno udeležene s črkami. — Premembe glede udeležencev in njih pravic, ki nastanejo morebiti v teku postopanja, imeti je na razpregledu in vzeti v delo zaradi pravočasne izvršitve vse za poznejše postopanje odločilne momente. Zlasti je oskrbeti, da se pravočasno postavijo skrbniki po določenih § 37. r. in u. dež. zak. — V kolikor je že v zdanjem stadiju mogoče, mora krajni komisar zlasti poizvedeti, katere pravice tretjih oseb odpadejo po določenih § 26. r. in u. dež. zak., oziroma katere se prenese na oddelila.

§ 80. Ko so se poizvedeli neposredno udeleženi, mora krajni komisar po določenih § 69. r. in u. dež. zak. objaviti razglasilo glede imenika udeležencev ter razgrniti imenik udeležencev. — Imenik neposredno udeleženih mora obsezati poleg imen kakovost — ne velikost — pravic vsakega posameznika; razven tega je pridejati, so li posamezni udeleženci «sodeležniki» v zmislu § 20. r. in u. dež. zak., ali samo «neposredno udeleženi» v zmislu § 23. r. in u. dež. zak. — Krajni komisar mora, ako se mu zdi primerno, razgrnitev imenika neposredno udeleženih združiti z razgrnitvijo registra deležnih pravic (§ 79. r. in u. dež. zak.) in isto tako objaviti razglasilo po § 70. r. in u. dež. zak., staviti pravočasno dotične nasvete deželni komisiji. Ako se objavi to razglasilo, razglasiti je isto tudi po občinah razdelbenega ozemlja in doposlati zemljiško-knjižnemu sodišču.

§ 81. Krajni komisar mora še v teku osnovnega postopanja objaviti ona ukazila (začasne odredbe), katera so v zavarovanje rednega gnojenja in obdelovanja zemljišč, v vzdrževanje drevesnih nasadov in ograj, v varstvo gozdov, kakor tudi talnega bistva proti rezanju rušine in odkopavanju zemeljske tvarine itd. potrebna do izvršitve dotične razdelbe.

§ 85. Cenitev zemljišč, privzetih v razdelbo na podstavi mnenja izvedencev, vrši se potom bonitovanja. Izvršujejo jo klasifikatorji in boniterji, razpada pa:

- a) v nastavo bonitatnega obrazca,
- b) v klasifikacijo, in
- c) v določitev tarif.

Nadaljni odstavki tega § določajo kako je postaviti boniterje in klasifikatorje ter kako je ocenjevati zemljišča i pravice na njih.

§ 86. Da se nastavi bonitatni obrazec, določiti je za sledeče kulturne vrste, in sicer:

a) za njive, — b) za travnike, — c) za vrte, — d) za pašnike, — e) za gozde, — f) za površine, katere bode še za obdelovanje pripraviti s pomočjo klasifikatorjev potrebne bonitativne razrede po stopinjah plodnosti zemljišč, nahajajočih, se v teh kulturnih vrstah.

Dalje je podrobno opisano uvrstovanje zemljišč v navedene bon. razrede ter sklepa se:

Rezultate razrednega določevanja je vpisati v bonitatni obrazec, v katerem je tudi natančneje zaznamenovati vzorne zemljiške površine.

§ 87. Ko se je nastavljal bonitatni obrazec, pričeti je s klasifikacijo, t. j. z določitvijo in krajevno omejitvijo onih delov operacijskega ozemlja, kateri se morajo prištevati enemu in istemu razredu, oziroma posameznim razredom bonitatnega obrazca, in sicer brez ozira na omejitve v razdelbenem ozemlju ležečih posestvenih obsegov. — V daljnih 4. odst. se izvaja kako se klasifikacija opravlja.

§ 88. Po končani klasifikaciji mora krajni komisar določiti tarife, t. j. doizvedeti mora čisti dohodek za po en hektar vsakega bonitatnega razreda v raznih kulturnih vrstah, kateri čisti dohodek je določiti v novcih. Za izmero čistega dohodka ni odločilen katastralni čisti dohodek. Določevanje tarif se vrši na podstavi mnenja boniterjev, katero je oddati na zapisnik. — Doizvedene čiste dohodke mora krajni komisar za vsak posamezni bonitatni razred v vsaki kulturni vrsti s podatki, odnašajočimi se na preračunjenje, sestaviti v «klasifikacijski tarifi». — Od zneskov čistega dohodka je postaviti dvajseterni znesek kot glavnično vrednost, katero je okroglo preračunjati po celih goldinarjih na en hektar.

§ 89. Cenijo se deležne pravice neposredno s tem, da se primerjajo s površinami, ki pridejo na-nje, oziroma s površinami in cenami v vsaki kulturni vrsti. Kadar je uvaževati terjatvene pravice po določilih § 23. r. in u. dež. zak. in je te odkupiti z zemljiščem, tedaj se morajo primerni namestitki odšteti pred ustanovitvijo cen posameznih deležnih pravic — Cenitev pravic v zmislu § 23. r. in u. dež. zak. udeleženih po določilih § 77. r. in u. dež. zak. kakor tudi cenitev v zmislu § 6. r. in u. dež. zak. morebiti privzetih nepremičnin in imetij izvršuje krajni komisar, in sicer, v kolikor je potreba, na podstavi mnenja izvedencev. — V nadaljnjih 3 odstavkih je navedeno, kako so oceniti obremenila in izravnave v primerih §§ 76. in 91. r. in u. dež. zak.

§ 90. Po prenosu cenitvenih ali bonitatnih oddelkov (§§ 84. in 87.) iz narisov v izvirno mapo mora zemljemerec na podstavi razložitve v izvirni mapi preračunjati površine posameznih posestvenih obsegov, cenitvenih ali bonitatnih oddelkov. — Ako se popolnoma ali deloma uporabljajo katastralni izdelki, obdržati je tudi v njih navedene površine, s pridržkom, da se morebiti popravijo po skrbni presoji. — Rezultate površinskega preračuna je vpisati v preračunski zapisnik.

§ 91. Na podstavi preračunskega zapisnika je narediti register posestnega stanu. Ta razpada v dva dela. — Prvi del (register posestnega stanu) mora poleg splošnega popisa operacijskega ozemlja obsezati dokaz vseh posestvenih obsegov po zaporednih številkah, drugi del (klasifikacijski register) pa dokaz posameznih vrednostnih in bonitatnih oddelkov. — Kadar se po določilih § 73., odstavek 3 r. in u. dež. zak. opusti posebna cenitev deležnih pravic in zemljišč, katera je razdeliti, tedaj odpade drugi del registra posestnega stanu. — Kadar se po določilih § 4. r. in u. dež. zak. privzemo v razdelbo zemljišča posameznih sodeložnikov, tedaj se morajo posebej izkazati v prvem delu registra posestnega stanu. — Premembe v registru posestnega stanu, ki se morebiti pripete pozneje, vpisati je z rudečo tinto, in tisti, ki vpiše to premembo, potrditi mora, da je resnična.

§ 92. Potem, ko je končan register posestnega stanu, narediti je register deležnih pravic.

Ta register mora obsezati v prvem delu :

1. pravice po § 23. r. in u. dež. zak. udeleženih poleg dotičnih cenitev, ako je te pravice odkupiti v zemljišču, ter tudi površine in vrednosti, ki pridejo nanje ;

2. deležne pravice sodeležnikov, in sicer po skupinah, kakor so se doizvedele po določilih § 71. odst. 1.—4. r. in u. dež. zak.

Posameznim deležnim pravicam je pridejati :

a) ako se je po določilih § 73., odst. 3. r. in u. dež. zak. opustila posebna cenitev deležnih pravic in zemljišč, katera je razdeliti, na deležne pravice spadajoče površine v vsaki kulturni vrsti ; b) ako so se cenile deležne pravice in zemljišča, katera je razdeliti, na deležne pravice spadajoče površine in vrednosti v vsaki kulturni vrsti ; — c) ako je treba, vzajemno razmerje deležnih pravic z ozirom na pravice, katere je odkupiti v zemljišču v zmislu § 23. r. in u. dež. zak. ; — d) ako je treba, vzajemno razmerje deležnih pravic z ozirom na določila § 78. r. in u. dež. zak. — V drugem delu registra je navesti pravice v zmislu § 23. r. in u. dež. zak., ako jih je odkupiti v novcih, in terjatve v zmislu § 27. r. in u. dež. zak. poleg dotičnih cenitev in prinosnih razmer sodeležnikov. — Te prinose je izkazati v novcih, ali, v kolikor je to nemogoče, po odstotkih skupne vrednosti. — V tretjem delu registra je poodčititi po § 6. r. in u. dež. zak. privzete druge nepri-mičnine in imetja z dotičnimi cenitvami in deležnimi razmerami sodeležnikov.

Naprava razdelbenega načrta.

§ 96. Po končanem obravnavanju o registru deležnih pravic mora krajni komisar odrediti, da naredi zemljemerec projekt, ako je treba, s privzetimi izvedenci, o vseh onih skupnih napravah, ki so potrebne, da so oddelilna zemljišča kolikor mogoče brez služnosti pristopna in se morejo v gospodarskem oziru primerno uživati. — K tem napravam spada: naprava, oziroma preložitev ali uredba poti, pašnikov, potokov, jarkov, mostov, prelazov, jezov, spadajo naprave za odvajanje, po okolnosti tudi dovajanje voda, zgradbe za zavarovanje bregov itd., kakor tudi naprava prostorov, katere je pridržati ali izločiti, ker so potrebni pri skupnih napravah za dobivanje gradiva ali za odkladališča. — Skupne naprave je navadno projekto-

vati najprej na mapi in jih potem, v kolikor je v presojevanju njih lege potrebno, omejiti na mestu samem, ter na to na mapi narisati z mejnimi črtami. Obstranske potne jarke je le takrat posebej poočititi, kadar se to zdi primerno v razvedbo o pravici vodnega odtoka, ali ako je z vodnim odtokom združena kaka služnost. — O pričetku projektovanih del mora krajni komisar pravočasno poročiti načelniki deželne komisije, da se eventualno odpošlje poslanec ali kak tehniški organ.

§ 98. Ako se zahtevam primerne uporabe oddelilnega zemljišča ne more ustreči brez dovolitve služnosti v breme druge v razdelbo privzete zemljiške parcele, mora krajni komisar določiti dotično služnostno razmerje. Nadalje mora v § 79., odst. 3. tega ukaza navedena uradna opravila, v kolikor se še niso mogla izvršiti ob določitvi udeležencev in njih pravic, zdaj pričeti, oziroma končati. — Odst. 2. in 3. določata, da je vsled takih služnosti zmanjšana vrednost zemljišč oceniti ter služnostni del na mapi poočititi. Odst. 4.: Doizvedene vrednostne premembe je zaradi izvršitve pri oddelilnem preračunu sestaviti v poseben spisek.

§ 100*). Na tej stopinji postopanja mora krajni komisar: [1. Razpravljati in odločiti o poznejšem privzetju zmrlišč v razdelbo. — 2. Z udeleženci razpravljati o tem, ali in katera zemljišča je v pokritje ali zmanjšanje razdelbenih stroškov prodati; ali in katere površine je udeležencem določiti za kakšne skupne namene. — Izločitev onih zemljišč, katera so določena za predajo ali za skupne kmetijske namene, izvrši se, ako niso vsi neposredno udeleženi s tem zadovoljni, onim v breme kateri so privolili, in deležne razmere do izločenih zemljišč se določijo po meri za to plačanih donosov. — 3. Določiti, katerih nepremičnin, oziroma zemljišč potrebuje občina ali občinski oddelek za javne namene v zmislu § 90. r. in u. dež. zak.

4. V kolikor se more že presoditi, da je želeti premembe občinskih meja, ukreniti potrebno v zmislu § 104. r. in u. dež. zak.

§ 101. Nato si mora dati krajni komisar po zemljemercu narediti oddelilni preračun. Oddelilni preračun

*) 100. je naveden le po vsebini.

mora obsezati računsko doizvedbo oddelilne pravice vsakega posameznega udeleženca, katero pravico je izpolniti v zemljišču. — Ako pripada enemu neposredno udeležnemu več posestev (pristav, domovanj itd.), s katerih posestjo so združene užitne pravice, preračunati je v oddelilnem preračunu posebej oddelilne zneske, ki pridejo na vsako posestvo. — Nadaljni 3. odst. so le posledice prvih dveh.

§ 102. Po končanem oddelilnem preračunu si mora krajni komisar od zemljemerca dati narediti na mapi projekt nove uravnave zemljiškega posestva (razdelitveni projekt). — Oddelilna zemljišča je doizvedeti tako, da dobi vsak neposredno udeleženi po možnosti v oddelilnem preračunu določeno površino naravi deležne pravice primerne kulturne vrste. Nadalje se morajo oddelilna zemljišča doizvedeti v kar je možno gospodarski obliki in v primerni zvezi med seboj in s posestjo zasebnih zemljišč in po možnosti v poprečno srednji daljavi razdelilnih zemljišč od gospodarskih poslopij sodeležnikov, in naposled se je tudi ozirati na primerni prostor za dovažanje in za pristop, kakor tudi na vodni odtok. — Kadar so glavne poteze dotične razdelitve določene v toliko, da se more upravičenost morebitnih želja neposredno udeleženih presoditi glede oddelilnih zemljišč, katera je za nje doizvedeti, tedaj je udeležence glede njih želja v poučilo zaslišati. — Krajnemu komisarju je prepuščeno, da privzame k dotičnim pogovorom skušene poljedelce, da dajo pojasnila o bodočem gospodarstvu. — Na izrečene želje posameznih udeležencev se je ozirati, kolikor je možno, v kolikor se morejo namreč združiti z namenom agrarske operacije.

§ 103. Novčne izravnave za neznatne različnosti (§ 4. r. in u. dež. zak.) ne smejo presežati štiridesetega dela vrednosti dotične terjatve neposredno udeleženega, katero terjatev je navadno oddeliti v zemljišču. Novčne izravnave se smejo povišati do dvajsetega dela navedene vrednosti, ako ni drugače doseči primerne uravnave zemljiškega posestva. — Nad dvajseti del vrednosti je dovoljena novčna izravnava samo v onih slučajih, kadar je dotični neposredno udeleženi s tem zadovoljen in ne nastane zaradi tega pri drugih neposredno udeleženih dvajseti del dotične vrednosti njih terjatve presegajoča novčna izravnava.

§ 104. Po dovršenih projektnih delih mora zemljemerec doizvedena oddelilna zemljišča in v poprejšnjem stanu ostale zemljiške obsege operacijskega ozemlja zaznamenovati na mapi z zaporednimi številkami in s črkami onih posestnikov, katerim jih je odkazati. — Skupne naprave se morajo tudi zaznamenovati z zaporednimi številkami.

§ 106. Nato si mora krajni komisar dati po zemljemercu narediti oddelilni register na podstavi pripravljenih preračunov. — V tem je za vsakega udeleženca zemljišča in vrednosti, ki mu gredo, po oddelilnem preračunu in doizvedena posamezna oddelilna zemljišča pregledno sestaviti. — Potem mora zemljemerec krajno premeriti in zaznamenovati meje oddelilnih zemljišč, kakor tudi skupnih naprav. V ta namen mora narediti v pravem času posebne poljske narise. — Čas za ta merska dela je določiti z ozirom na stanje poljskih pridelkov in na čas, kedaj se najbrž v posest vzemo oddelila, in ta dela je temu primerno pospešiti.

§ 109. Nadalje mora krajni komisar določiti ustanovitve, katere so potrebne glede bodočega uživanja in oskrbovanja skupnih naprav, ter doizvedeti donosno dolžnost k stroškom za izvršitev in vzdrževanje vseh ali posameznih skupnih naprav po odstotkih skupnega zneska. — Odst. 2. in 3. določata, da se za to oskrbovanje lahko postavi poseben odbor in ustanovi poseben statut.

Deli razdelbenega načrta.

§ 110. Po končanih krajnih merskih delih in uradnih opravilih, omenjenih v §§ 107. in 109., mora krajni komisar izvršiti razdelbeni načrt zaradi razgrnitve.

Razdelbeni načrt obseza naslednje dele:

a) imenik neposredno udeleženih § 80.; — b) register posestnega stanu § 91.; — c) register deležnih pravic § 92.; d) oddelilni preračun § 101.; e) oddelilni register § 106.; f) izvirno mapo s posnetkom, kazočim novi posestni stan; g) glavni spis, kateri mora poleg morebiti potrebnih pojasnil pod a) do e) navedenih načrtovih delov obsežati obrazložbo vseh onih razmer, katere se iz teh načrtovih delov ne razodevajo popolnoma jasno in pregledno.

Viša oblastva morajo pred razgrnitvijo razdelbenega načrta provzročiti presoje zemljemerskih del.

(Tu se naštevajo dolžnosti pregledovalnega zemlje-merca in drugih uslužbencev pri tej presoji).

Razgrnitev, obmejitev in potrditev razdelbenega načrta.

§ 114. Po pravoveljavni razsodbi o vloženih vgovorih, oziroma, ako ni bilo vloženih nič vgovorov, po preteku za to določenega roka, poslati je načrtove izdelke z vsemi spisi vred in s priloženim glavnim poročilom o razdelbi deželni komisiji v potrditev v zmislu § 97. r. in u. dež. zak.

§ 115. Razsodbo in v izvršitev načrta izdane odredbe deželne komisije mora krajni komisar objaviti po § 97. r. in u. dež. zak. po občinah, spadajočih k razdelbenemu ozemlju, osebno vročiti neposredno udeleženi in poslati pristojnim zemljiško-knjižnim sodiščem.

Izvršitev in zabeležitev razdelbenega načrta.

§ 116. Po potrditvi dotičnega načrta mora krajni komisar z ozirom na splošna ukazila, dana mu za izvršitev načrta, ukreniti za to potrebne podrobne odredbe in izvršiti razdelbeni načrt. — V ta namen mora krajni komisar pred vsem po dotičnih občinah razglasiti roke za prevzete posesti oddelilnih zemljišč, s katerih nastopom morajo neposredno udeleženi stopiti v posest odkazanih jim oddelilnih zemljišč, in mora objaviti začasne odredbe, uravnajoče izvrševanje gospodarstva z ene strani na skupnih in na zasebnih zemljiščih, katere je eventuelno oddeliti, in z druge strani na oddelilnih zemljiščih. — (Nadaljna 2 odstavka navajata posebne primere odkazov in končujeta:) Ako je treba, mora krajni komisar prositi pri pristojnem sodišču vpeljave udeležencev v posest po izvršilni poti.

§ 126. O listini (recesu) je v dosego soglasja z načrtovimi izdelki in z glavnim spisom, kakor tudi z razsodbami in odredbami, izdanimi po potrditvi načrta, obravnavati in razsojati po sodnih stopinjah. — V ta namen je listino 14 dni razgrniti. Čas in kraj razgrnitve, kakor tudi rok, v katerem se smejo vlagati vgovori tudi po preteku roka za razgrnitev, razglasiti je po občinah razdelbenega ozemlja. Ta rok ne sme biti daljši od 14 dni. —

Po pravoveljavnosti izdanih razsodbe in po morebiti potrebnih popravi listine, kakor tudi, ako ni bilo vgovorov, poslati je listino s priloženimi razpravnimi spisi deželni komisiji, da jo potrdi ter nanjo udari uradni pečat. — Po en prepis potrjene listine je izročiti dotičnemu političnemu okrajnemu oblastvu, kakor tudi predstojništvom pri razdelbi udeleženih občin.

Konečno postopanje.

Poprava javnih knjig, izravna stroškov in konec postopanja.

§ 127. Pripomočki, katere si je napraviti za popravo zemljiške knjige, so:

1. Posnetek mape. Ta mora obsezati: skupne naprave, oddelilna zemljišča in delna oddelila, poslopja in vse druge na izvorni mapi narisane važne stvari, kakor tudi kulturne meje, ki pridejo v poštev pri zemljiškodavčnem razpregledu. — V posnetek je vpisati številke oddelilnih zemljišč, črke posestnikov in pri izmeri določene izvorne mere. — Ta posnetek je sestaviti na enak način kakor posnetek, ki ga je narediti za razpreglednost katastra.

2. Izkaz vseh zemljiško-knjižnih vlog s katastralnimi številkami dotičnih, v razdelbo privzetih parcel, kakor tudi onih takih parcel, katere so vzprejete v zaznamek, ki ga je narediti po določilih § 31., odstavek 2. z. z dne 25. marcija 1874. l., dež. 12. potem izkaz dotičnih oddelilnih zemljišč.

3. Načrt izprememb, katere je izvršiti v listu o posestnem stanu, eventualno tudi v sem spadajočih drugih listih vsake posamezne vloge, kakor tudi v zaznamku, omenjenem pod št. 2.

4. Prepis listine, ako se sploh katera naredi. V nasprotnem slučaju je na podstavi načrtovih izdelkov sestaviti one podatke, kateri bi bili vsebina listine.

Ako je glede razdelbenega ozemlja pristojnost deljena med več zemljiško-knjižnih sodišč, podati je vsakemu izmed njih pod š. 1. do 4. omenjene pripomočke popolnoma, druge pa samo v toliko, v kolikor se tičejo posameznega sodišča. — Za popravo zemljiške knjige potrebne pripomočke je sestaviti tudi takrat, kadar do zdaj

ni bilo knjižne vloge za skupna zemljišča in niso deležne pravice bile združene s posestjo dotičnih zemljišč

§ 128. Pripomočki, katere je napraviti za razvidnost zemljiško- davčnega katastra, so :

1. Posnetek mape. Tega je narediti po u. min. za prav. in fin. 1. junija 1883. l., dz. 86. in u. min. za fin. z dne 11. junija 1883. l., dz. 91.

2. Prepis listine ali ukaza, omenjenega v § 125. lit. b) tega ukaza.

Pridejati je tudi druge pripomočke, kateri so važni za napravo novih ali za popravo obstoječih katastralnih izdelkov, na pr. načrt o krajevni legi, ki se morebiti nahaja, zapisek koordinat trigonometerskih točk, triangulacijske liste, ako je treba tudi poljske narise itd.

§ 129. V §§ 127. in 128. omenjene pripomočke mora krajni komisar po potrditvi dotične listine, ali ako se listina sploh ni naredila, po prevzetju oddelilnih zemljišč v posest, poslati deželni komisiji, da jih izroči deželnemu nadsodišču in finančnemu deželnemu oblastvu. — Odst. 2. ima določila za slučaj, da se naredi listina, ki bi se previdoma mogla potrditi še le dalj časa po izvršitvi dotičnega načrta. — Odst. 3. pa za slučaj, da so zemljišča, katera so bila privzeta v razdelbo, zavezana donasati za vodne naprave ali gozdne varstvene naredbe (v prepoved dejane gozde).

§ 130. Poprava zemljiške knjige se izvrši uradoma.

Deželno nadsodišče mora takoj, ko so dospeli od agrarskih oblastev poslani mu pripomočki, dati zemljiško-knjižnemu sodišču ukazilo, če je razdelbene posledke izvršiti v dozdanji zemljiški knjigi, ali pa če je napraviti novo zemljiško knjigo. V zadnjem slučaju mora zemljiško-knjižno sodišče na podstavi pripomočkov, podanih od agrarskih oblastev, kakor tudi na podstavi dozdanih zemljiško-knjižnih vpisov po določenih §§ 29. do 31. zakona z dne 25. marcija 1874. l., dež. 12, napraviti nove zemljiško-knjižne vloge in spisek po določenih § 31. tega zakona. — Pri popravljanju zemljiške knjige je zemljiško-knjižno sodišče vezano na podatke, naznanjene od agrarskih oblastev. — Kadar se pokažejo kaki pomisleki, mora se zemljiško-knjižno sodišče obrniti do krajnega komisarja za pojasnila, in ako je postopanje že končano, po deželnem nadsodišču do deželne komisije.

§ 131. S premembami v posestnem stanu, ki nastanejo vsled razdelbe, ravnati je pri razvidnostnem uradu zemljiško-davčnega katastra po določilih z. z dne 23. marc. 1883. l. dz. 83.

§ 132. Po eventualni potrditvi listine, oziroma po dovršenih skupnih napravah mora krajni komisar konečno urediti vprašanje o stroških po določilih naslednjih paragrafov. — Po končnoveljavni uredbi razdelbenih stroškov je razglasiti završetek postopanja v zmislu § 106. r. in u. dež. zak. — in sicer eventualno z dodatkom, da je zahteve po določilih § 100. in 101. r. in u. dež. zak. vlagati pri deželni komisiji. To razglasilo je naznaniti načelniku ministrske komisije in krajni komisar mora izročiti spise. — Razpravne spise, izvirne listine, mape in načrte je shraniti v arhivu deželne komisije. — Pripomočke, po § 129. tega ukaza izročene deželnemu nadsodišču, shrani dotično zemljiško-knjižno sodišče. — Načrte in listine, katere so se naredile v vodopravnih stvareh, poslati je političnemu okrajnemu oblastvu.

O razdelbenih stroških.

§ 133. Nagrade krajnega komisarja in njegovih asistentov, kakor tudi tehniških organov deželne ali ministrske komisije, katere je postavilo poljedelsko ministerstvo, določi, v kolikor se na te upravnike ne ozirajo določila zak. z dne 15. aprila 1873. dz. 47., poljedelski minister pri imenovanju ali postavljanju.

Druga 2 odstavka določata, kako se sicer plačujejo pota krajn. komisarja ter članov, tehn. organov in sosvetovalcev minist. in deželne komisije.

§ 134. se sklicuje glede pristojbin organov sodelujočih ob strani krajn. komisarja na § 63. r. in u. dež. zak.

§ 135. določa, da se pristojbine pričam in pametnikom izplačujejo le s pogoji kakor v kazenskem postopanju in le, če so pristojbino zahtevali najpozneje v 24 urah potem, ko so bili zaslišani.

II. Pri uredbi užitnih in oskrbovalnih pravic glede skupnih zemljišč.

§ 162. Določila, navedena v §§ 67, do 81. glede osnovnega postopanja pri podrobnih razdelbah, uporabljajo se zmiselno tudi pri uredbah.

169. Določila o sestavi razdelbenega načrta veljajo zmiselno tudi pri sestavi uredbenega načrta.

§ 170. Določila §§ 111. do 115. o podrobnih razdelbah uporabljajo se tudi pri uredbah; vendar pa ni objaviti v § 111. zaznamovanega razglasila. Nasproti pa je po določenih § 98., odst. 1. r. in u. dež. zak., k razpravi, pri kateri je naznaniti in pojasnjevati načrt, vsakega neposredno udeleženega posebej povabiti. Načrt je samo tedaj obmejiti, kadar se pripeti v § 164. omenjeni slučaj in kadar krajni komisar spozna to za potrebno. Da bi bil krajni komisar, razven določenih razpravnih dni, navzočen v kraju razgrnitve, ni potreba.

171. Določila, veljavna za podrobno razdelbo o izvršitvi in zabeležitvi razdelbenega načrta se zmiselno uporabljajo tudi o izvršitvi in zabeležitvi uredbenega načrta. V listini je narediti namesto izkaza, omenjenega v § 125. pod lit. b), pregled užitnih površin, odkazanih posameznim udeležencem, in pregled načina, kako se izvršujejo, oziroma uživajo. Ako so se napravili gospodarski načrti, gozdni redi, tehniški programi, oskrbovalna ali zadružna pravila, kazati je v listini na te obstoječe izdelke ter pridejati oskrbovalna in zadružna pravila listini kot prilogo.

§ 172. V kolikor gre sploh vsled uredbe za popravo zemljiške knjige in za razvidnost zemljiško-davčnega katastra, uporabljati je primerno glede tega, kakor tudi glede stroškov dotične uredbe in završetka dotičnega postopanja določila, dana za podrobno razdelbo. Kadar se izroče spisi, podati je eden izvod morebiti napravljenega oskrbovalnega načrta, tehniškega programa in gozdnega reda organu, kateremu je izročeno dotično nadzorstvo po § 94., odst. 3. r. in u. dež. zak., in drugi izvod pristojnemu političnemu okrajnemu oblastvu.¹⁾

2) Koroško.

a) Zakon od 5. julija 1885. 1., dež. 23., o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.*)

¹⁾ Ta ukaz in r. in u. zak. za Kranjsko sta stopila v moč .. sept. 1888. (rg. dež. preds. 17. avg. 1888, št. Pr. 2208., dež. 18.). *) Ta zakon, ki doslej ni imel slovenskega prevoda, je po vsebini in večinoma tudi po besedilu enak onemu za Kranjsko, natisnjenemu zgoraj pod a); zato navedem tu izrecno le razlike. Kratica za ta Kranjski zakon bodi «Kr.».

I. O razdelbi in uredbi v obče.

§ 1. Po določilih tega zakona se smejo skupna zemljišča razdeliti ali urediti pravice do uživanja ali upravljanja skupno ostalih zemljišč, kadar obstoja skupnost:

- a) med bivšimi graščinskimi gosposkami in pa občinami ali nekdanjimi podložniki;
- b) med krajnimi občinami ali občinskimi oddelki;
- c) med krajnimi občinami ali občinskimi oddelki in pa poljedelskimi združbami ali posameznimi posestniki;
- d) med vsemi ali nekaterimi občani, med enim ali več občinskimi oddelki, med selišči (kraji), sosesčinami ali sličnimi poljedelskimi združbami, vsled tega, ker so sami osebno soudje, ali ker so soudje zaradi sosesesti;
- e) med soupravičenci na spolovinskih in premenjevalnih zemljiščih.

§ 2. je enake vsebine kakor § 2. Kr., ima pa odst. 2.: Ako so zemljišča poslednje vrste v resnici razdeljena, ne da bi se bilo za to dalo oblastveno dovoljenje, tedaj jih je imeti vendar še za skupno lastnino ter je glede razdelbe ali uredbe ravnati z njimi po istih določilih,

§ 3. je enak § 3. Kr. s pristavkom: Ako se skupno ali spolovinsko uživanje kakega zemljišča vrši za druge kakor kmetovalstvene svrhe, n. pr. v dobivanje kamnja, apna, peska, ilovice, tedaj je moč uporabljati ta zakon, ako se spozna, da je razdelba ali uredba užitnih pravic v gospodarsko ali javno korist.

§ 4. je po vsebini enak § 6. Kr.

§ 5. je enak § 20. Kr., samo da so v njem pozvani §§ 62., 31., 33. do 35.

§ 6. Za razdelbo občinskega zemljišča po tem zakonu ni treba po § 61. obč. reda od 15. marca 1864. zahtevanega posebnega zakona,

§ 7. Vsled razdelbe pripadejo kosi prej skupne zemlje bivšim sodeležnikom v prosto posest. Kadar je prejšnji sodeležnik občina, občinski del ali agrarska skupščina, tedaj more skupnost le-tam dosojenega zemeljskega kosa (oddelilnega zemljišča) razvezati samo nova razdelba.

§ 4. Dež. u. 73, 167.

§ 8. odst. 1. je enak 1. odst. § 7. Kr. 2. odst. je razveljavljen.¹⁾

§ 9. je razveljavljen.¹⁾

§ 10. je enak § 4. odst. 1. 2. in 3. Kr.

II. Uvod razdelbenega ali uredbenega postopanja.

§ 11. Razdelba skupnih zemljišč se izvrši na zahtevanje (provzročitev, provokacijo) sodelžnikov ali na odredbo oblasti kakor je navedeno v naslednjih točkah.

§ 12. V primerih § 1 a, b, c, ima provzročitev podati ena izmed ondi navedenih strank, med katerimi je razdelba opraviti. — Ako provzročitev podajo nekdanji podložniki ali jo poda poljedelska združba, tedaj jo ima podati vsaj četrtnina vseh do vkupnega uživanja upravičenih nekdanjih podložnikov, oziroma drugov poljedelske združbe.

Provzročitev krajevne občine ali občinskega oddelka ima skleniti občinski odbor in mora sklep potrditi deželni odbor. — 4. odst. je razveljavljen.¹⁾

§ 13. V primerih § 1., črka d) in e), in pa v primeru, če je dalje deliti oddelilno zemljišče, pripalo pri razvezi občine, občinskega oddelka ali poljedelske združbe (§ 7.), ima provzročbo podati vsaj desetina k skupni uporabi upravičenih. Kadar ni več kot deset upravičencev, tedaj lahko vsak sodelžnik zahteva razdelbo.

§ 14. je enak 2. odst. § 52: Kr.

§ 15. in 16. sta razveljavljena.¹⁾

§ 8. § 8. odst. 2., §§ 9. in 12. odst. 4., in pa §§ 15, 16, 46, 71 in 110, odst. 2. zak. od 5. jul. 1885. dež. 23. so ob veljavo. (§ 12. zak. 21. febr. 1900, dež. 14.). —

§ 9. ¹⁾ Glej op. pri § 8.

§ 10. Dež. 73, 92, 102. — § 12. Dež. u. 68. —

¹⁾ Glej op. ¹⁾ pri § 8.

§ 13. Razdelbeni predlog sme dež. odbor podati uradoma i v primerih § 12. odst. 1 i v onih § 13. zak. 5. jul. 1885. dež. 23. (§ 2. zak. nav. pri op. ¹⁾ § 8.). — §§ 15. in 16. ¹⁾ Glej op. ¹⁾ pri § 8. — Pozvani zak. 21. febr. 1600, dež. 14. preminja r. in u. dež. zak. v naslednjem: § 1. sprejema vodila § 7. odst. 2. Kr. (kranjskega r. in u. dež. zak.) — § 2. je naveden zgoraj pri § 13. — § 3. sprejema določila § 53. Kr. za razdelbe s, loh ne samo

§ 17. soglašá s prvim odstavkom § 8. Kr. do nadpičja.

§ 18. Kadar so bili sodeležniki na svojo zadovoljnost skupne uživalne pravice že uredili brez oblastvenega sodelovanja, ali kadar so enako, razun v primeru § 2., že razdelili skupno zemljišče, tedaj ima oblastyo dovršeno uredbo ali razdelbo samo presoditi po določilih tega zakona, oziroma jo potrditi ali prenarediti, ter ukreniti, da se napravi pismena listina, kadar je ni.

§ 19. Vselej, kadar se uredba napravi z nova ali kadar se presodi in potrdi, je glede bodoče uprave skupnega zemljišča odrediti naprave po določilih tega zakona ter sestaviti jih je v pravila (statut).

III. Oblastva

§ 20. je enak § 9. Kr.

§ 21. ima isto vsebino kakor §§ 10. in 11. Kr.; v njem je pozvan § 55.

§ 22. je enak § 12. Kr.

§ 23. je spremenjen s zak. 18. maja 1896, dež. 24., po katerem se smejo za krajne komisarje nastaviti razun uradnikov politični uprave, katerim so deželne razmere

za r. gozdov ter pristavlja, da si dež. komisija sme pridržati sklepanje o razdelbeni prošnji do dobe § 9. tega zak. — § 4. določa da se ima uredba uživalnih in upravnih pravic izvršiti uradoma: 1. in 2. kakor v § 55. odst. 1. in 2. Kr., 3. kadar in kolikor se po § 3. tega zak. ni vstreglo prošnji za razdelbo ali kadar se razdelba izvrši v zmislu § 9. št. 2. tega zak. tako, da se obdrže skupne rabne pravice ali skupnost sama: 4. kadar se je v zmislu zak. 14. jan. 1891, dež. 18. izvršila začasna (provizorična) uredba uprave in uživanja skupnih zemljišč, razdelba ali uredba pa se ni upotila v desetih letih po pravokrepnosti dotične odredbe. — § 5. je enak § 56. Kr. — § 6 je enak § 36. zadnji odst. in § 38. Kr. — § 7. je enak § 39. Kr. — § 8. je enak § 7. odst. 2. K. — § 9. je enak § 82. Kr. § 10. ima določila § 3. zakona za Kranjsko 10. sept. 1894. dež. 28. ki je natisnjen k § 69. r. in u. dež. zak. za Kranjsko. — § 11. je sličen § 119. Kr. — § 12. je naveden zgoraj k § 8.

§ 22. Dež. u. 64.

§ 24. je enak § 14. Kr. — § 25. je enak § 15. Kr. — § 26. enak § 16. Kr. — § 27. enak § 17. Kr. — § 28. enak § 18. Kr., z razločkom, da Koroški zakon nima srednjega odstavka o premembi glob.

IV. Kedo je udeležen pri razdelbi in uredbi.

§§ 29. enak § 21. Kr., s pozivom na §§ 10 in 4.

§ 30. in 31. sta enaka §§ 22. in 23. Kr.

§ 32. je v 1. odst. enak § 24. Kr., ter se poziva na §§ 29. 30. in 31., in pa na V. oddelek. — 2. odst. je enak 4. odst. § 4. Kr. stem, da se v njem pozivata §§ 73. in 74.

§ 33. je enak 1. in 2. odst. § 25. Kr.

§§ 34. do vštetelega 39. so enaki §§ 26. do vštetelega 31. Kr.

V. Postopanje pri razdelbi in uredbi.

A. Splošna določila.

§§ 40. do vštetelega 43. so enaki §§ 32. do vštetelega 35. Kr.

§ 44. je enak § 36. Kr., z razliko, da je pod št. 5. za razpravnega udeleženca pri fidejkomisih naveden fidejmisni imetnik ter, da je mesto zadnjega odstavka določilo: Kadar so varuhi ali skrbniki udeleženi, tedaj imajo izposlovati le-ti ali krajni komisar postavitve skrbnika na čin (ad actum).

§ 45. je enak § 37. Kr. — § 46. je razveljavljen.¹⁾

§§ 47. 48 in 49. so enaki §§ 40. 41. in 42. Kr.; §§ 50., 51. in 52. §§ 47., 48. in 49. Kr.

B. Priprava, ustanova in izvršitev razdelbenega ali uredbenega načrta.

§ 53. V razpravljanje o razdelbi in uredbi ima deželna komisija postaviti krajnega komisarja, ki mora naj-

§ 25. Dež. u. 41. — § 30. Dež. u. 167. — § 31. Dež. u. 76, 90. — § 32. Dež. u. 105. — § 34. Dež. u. 78. — § 35. Dež. u. 86. — § 41. Dež. u. 50, 53., — § 43. Dež. u. 48. — § 44. Dež. u. 54, 78.

§ 45. Dež. u. 78. — § 46. ¹⁾ Glej op. pri § 8.

§ 50. Dež. u. 57. — § 51. Dež. u. 36., 66. — § 52. Dež. u. 57.

prej razdelbeni ali uredbeni načrt pripraviti in sestaviti. — Drugi in tretji odst. sta kakor v § 57. Kr., samo, da so pozvani §§ 17., 8., 30. in 9.

§§ 54., 55., 56., in 57. so enaki §§ 54 do vštetega 62. Kr. samo da se v § 57. ne poziva noben §.

§ 58. Tehniško osobje in druge strokovnjake (odst. 2. in 3. § 56.) postavlja krajni komisar, in sicer — ako ni nujno — po zaslišanju udeležencev izmed oseb, skušenih v svoji stroki ter mora jih zapriseči, da bodo vestno izvrševali opravila, ki se jim bodo dala — Drugi odst. je enak 4. odst. § 63. Kr., poziva se pa na § 72.

§ 59. prvi odst. je enak § 67, odst. 1. Kr. — Drugi odst.: Kadar se situacijski črteži napravijo na novo, tedaj veljajo za njih osnove določila min. ukaza od 1. jun. 1883. dz. 86.

§ 60. je enak § 68. Kr. brez dostavka po besedi «spornih».

■ § 61. je enak § 69. Kr.; v zadnjem odst. je pozvan § 68.¹⁾

§ 64. odst. 1. je enak dotičnemu. odst. § 72. Kr., drugi odstavek ima samo oddelke a) in b) ki sta iste vsebine kakor § 72 š. 1. in 4. Kr. — Odst. 3.: Za druge užitke je hišno in posestveno potrebo izmeriti kakor so pri rednem gospodarju. — Odst. 4. je enak zadnjemu odst. § 72. Kr., samo da se začinja: Med zemljišča v točki a) . . . in da se v njem poziva § 63.

§ 65. je enak § 73. Kr., samo, da je v 2. odst. izpuščeno mesto «izvrši se z uporabo §§ 74. do 76.» in da je ondi pozvan § 10.; dalje, da se med 2. in zadnjim odstavkom nahaja še: V § 80. navedenih ali sličnih posebnih razmer ali predmetov ni vpoštevati pri vcenjenjanju.

§ 66. je enak § 77. Kr., stem, da se poziva § 31.

§ 55. Dež. u. 78. — § 57. Dež. u. 52. —

§ 58. Dež. u. 27, 71.

§ 59. Dež. u. 84. — § 60. Dež. u. 73.

§ 61. Dež. u. 82.¹⁾ Gl. § 10. v op. k § 16. — § 62.

Dež. u. 82. — § 63. Dež. u. 76, 80, 81. — § 64. Dež.

u. 76, 80, 81. — § 65. Dež. u. 85, 92, 167. — § 66. Dež.

u. 90. — § 67. Dež. u. 76, 86.

§ 67. je enak § 78. Kr., s pozivom §§ 35., 65. in 66.

§ 68. je enak § 79. Kr., s pozivom §§ 31., 67. in 70.¹⁾

§ 69. je enak § 80. Kr., s pozivom §§ 61. in 68.

§ 70. je enak § 81. Kr. — § 71. je razveljavljen.¹⁾

§ 72. odst. 1. in 2. sta enaka § 83. Kr.; pridejani 3. odst. se glasi:

Kadar so deliti zemljišča, ki so se bila, izvršujoč ces. patent od 5. jul. 1853. dz. 130., odstopila v posest kakemu selišču, občini ali skupini upravičencev in delila na drobno brez oblastvenega dovoljenja (§ 2. alineja 2.), tedaj je dejanski položaj kolikor moč vpoštevati, ko je razdelbo vršiti po tem zakonu.

§ 73. je enak § 84. Kr., le, da poziva § 17.

§ 74. je enak § 85. Kr., le, da poziva § 73.

§ 75. je enak § 86. Kr., le, da poziva § 73.

§ 76. je enak § 87. Kr., le, da poziva § 73. in 73. do 75.

§ 77. je enak § 88. Kr., le, da poziva § 52. zak. 28. avg. 1870., dež. 46.

§ 78. je enak § 89. Kr., § 79. je enak § 90. Kr., le, da poziva §§ 4. in 31.

§ 80. je po vsebini enak § 91. Kr. brez zadnjega odstavka.

§ 81. je enak § 92. Kr. — § 82. je enak § 93. Kr., stem, da v njem ni pozvan noben §.

§ 83. odst. 1. in 2. do besede »zemljišča«, sta enaka § 94. Kr. z nadaljevanjem: s pravili (statutom). — Vsaka pravila imajo določati: kedo ima oskrbnništvo postaviti in kako; da sme upravno oblastvo postaviti oskrbnništvo, ako bi ga upravičenci ne bili; da so pravila obvezna za vse naslednje sodeložnike na skupnem zemljišču; da sme le upravno oblastvo pravila prenameniti; da se morajo pri važnejših premembah, katere se nasvetujejo za vzdrževanje ali boljše uživanje skupnega zemljišča, preglasovani sodeložniki podvreči izreku upravnega oblastva; da upravno

§ 68. Dež. u. 60, 94. ¹⁾ Gl. §§ 9. in 10 v op. k § 16. — § 69. Dež. u. 94. — § 70. Dež. u. 95. — § 71. Dež. u. 96, 171. ¹⁾ Gl. op. pri § 8.

§ 74. Dež. u. 100. — § 79. Dež. u. 101. — § 80. Dež. u. 120. — § 83. Dež. u. 172.

oblastvo prestopke po oskrbništvu v zmislu ustanovljenih določil, kolikor ti pristopki niso kaznjivi po kakem zakonu, kaznuje z globami do 10 gold. ter, da sme upravno oblastvo nemarnost oskrbništva v oskrbovanju, katero je po pravilih dolžno, kaznovati z globami ali zaporom.

§ 84. je enak § 95. Kr.

§ 85. je enak § 96. Kr., le da poziva §§ 72.—80.

§ 86. je enak § 97. Kr. — § 87. je enak § 98 Kr., le da se poziva na §§ 81 do 85. ter 85. do 86.

§ 88. je enak § 99. Kr., le da poziva §§ 31., 4. in 94. dež. zak. in § 11 drž. r. zak., ter, da določa obrestovanje glavnice po 5 od sto.

§ 89. je enak § 100. Kr. — § 90. je enak § 101 Kr., le da poziva §§ 89 in 31.

§ 91 je enak 102. Kr., le, da se v njem poziva § 89.

§ 92. je enak § 103. Kr.

§ 93. določa, da ima oblastvo o vsaki razdelbi obvestiti uradoma tisto sodišče, ki je pristojno za pisanje javne knjige, v kateri je doslej skupno zemljišče, zato, da opravi dotične odpise in pripise. — Ako je bilo skupno zemljišče, oziroma je bila skupna uživalna pravica pritiklina gotovih domačij, tedaj je v isto svrho obvestiti tudi knjižno sodišče teh domačij. (Glej kranjski zakon § 105.).

§§ 94. do 97, so enaki §§ 107. do 110. Kr.

VI. Stroški razdelbe in uredbe.

§ 98. je enak § 111 Kr. — § 99. je enak § 112. odst. 1., 3, in 4. Kr., le, da se v njem pozivata §§ 61. in 144.

§ 100. je enak § 113 Kr., le da se v njem pozivajo §§ 56, š. 3., 10. 80., 89. in 90., 30., 57., in 101.

§ 101. je enak § 114. Kr., — § 102. je enak § 115. Kr., le da se v njem pozivajo §§ 99, 100., 103. in 104.

— § 85. Dež. u. 113. — § 86. Dež. u. 116, 117.
 — § 89. Dež. u. 61, 134. — § 90. Dež. u. 61, 134. —
 § 92. Dež. u. 127. — § 93. Dež. u. 131. — § 95.
 Dež. u. 67, — § 99. Dež. u. 138. 139, 142. — § 100. Dež.
 u. 144. — § 101. Dež. u. 144.

§ 103. je enak §§ 116. in 117. Kr., stem, da so v njem pozvani §§ 100., š. 1. 2. in 3.

§ 104. je enak § 118. Kr., s tem, da so v njem pozvani §§ 17, in 74 ter 101.

§§ 105. in 106. sta enaka §§ 119. in 120. Kr.

VII. Konečna določila.

§ 107. je enak § 44. Kr., le, da sta v njem pozvana §§ 20 in 22.

§ 108. prvi trije odst. so enaki prvim 4. odst. Kranjsk. dež. zakona s tem, da je v 2. odstavku pozvan § 20.; četrti in zadnji odst. je enak § 46. Kr.

§ 109. je enak § 121. Kr., samo, da stoji v 2. odst. mesto «v zmislu zadnj. odstavka § 94.» —: «s oskrbnimi pravili», dalje mesto «z globo —:» z globo od 1. do 20 gold., ne kratač odškodniške zahtevke oškodovanega. — V 3. odst. je za «Te globe» — pristavek: «in pa redovne kazni (§ 83.)».

§ 110. je v 1. odst. enak §§ 122. Kr.; 2. odst. je razveljavljen s § 12. zak. pri § 8.

§ 111. je enak § 123. Kr. — §§ 112. in 113. sta enaka §§ 124. in 125. Kr.

b) Ukaz ministrov za poljed., za notr. stvari, za prav. in finance od 18. dec. 1886., dež. 2. iz 1. 1887.

Določila tega ukaza se večinoma dobesedno ali vsaj po vsebini vjemajo z zgoraj natisnjenim izvršitvenim ukazom za Kranjsko ter so z večine vpoštevati le v ožjem delokrogu agrarnih oblastev. Pod črto deželnega zakona so se naveli oni §§ tega ukaza, ki se opirajo na zakon; kogar zanimajo, jih torej lahko vpogleda v dež. zakoniku.

Nekoliki razložki od ukaza za Kranjsko so:

v § 68. da je provzročitev podati v primeru § 12., alinea 4. dež. r. in u. zak. pri predsedniku deželne komisije, sicer pa le pri polit. okrajnem oblastvu ali pri krajnem komisarju, poslujočem v okraju. (Gl. § 67. Kr.).

Dalje ima § 69. določila le odst. 1. in 3. § 69. Kr.

§ 103. Dež. u. 145, 159. — § 104. Dež. u. 125, 146.
— § 108. Dež. u. 67. — § 109. Dež. u. 127.

Ta ukaz tudi ne pozna »glavnih razdeleeb združenih s podrobnimi razdelbami« (§§ 174, Kr. u), glavnih razdeleeb združenih z uredbami (§ 176. Kr. u.), in glavnih razdeleeb, združenih s podrobnimi razdelbami in uredbami (§ 176 Kr. u.). Druge nebitvene razlike temelje na razlikah med Koroškim in Kranjskim dež. zakonom. — Ta ukaz ter r. in u. zak. za Koroško sta stopila v moč dne 1. marca 1888. (rg. dež. preds. 22. dec. 1887. š. 14079, dež. 40.)

II.

Zložba (komasacija) zemljišč.

A) Državni zakon od 7. junija 1883., dz. 92.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako :

§ 1. Zaradi uspešnejšega obdelovanja se smejo poljedelska zemljišča določenega ozemlja ob sodelovanju oblastev po razmerju tega zakona in ukazil, ki se izdado na njega podstavi, podvreči zložbi (komasaciji). — Zemljišča, glede katerih se je zložba po tem zakonu že izvršila, se morejo zoper voljo njih posestnika vnovič zložiti samo takrat, kadar deželni zakon ukaže njih zložbo zategadelj, da bi se mogli večji kosi sveta primerneje z vodo namakati ali pa osuševati.

§ 2. Deželno zakonodajstvo določa, kaj naj se v zmislu § 1. šteje za kmetijsko zemljišče in pa za okoliš, katera zemljišča te vrste se smejo zarad posebnih svojstev, ki jih imajo na sebi, samo z lastnikovim privoljenjem zla-

gati pa tudi zoper lastnikovo voljo od zložbe izvzeti, naposled kedaj je moči tudi posamična gozdarstvu služeča (gozdarska) zemljišča privzeti v zložbo.

§ 3. Deželno zakonodajstvo določa, če se imajo in po katerih načelih se imajo v zvezi z zložbo razdeliti zemljišča, v zložbeni postopek privzeta, glede katerih ali:

a) med bivšimi graščinskimi gosposkami in občinami ali nekedanjimi podložniki in tako tudi med dvema ali več občinami bivajo vkupne pravice do posesti ali porabe (uživanja), ali pa katera

b) bodi vkupno bodi eden za drugim (po čredi) uživajo (rabijo) vsled tega, ker so sami osebno soudje ali ker so soudje kot posestniki, vsi ali neki udje katere občine, enega ali več občinskih oddelkov, sosesčin ali podobnih kmetijskih občestev (kmečkih razredov, posestnikov hiš s posebno ali staro pravico, singularistov, itd.), ali so upravičenci glede menjalnih zemljišč, kakršna bivajo v nekih deželah, — odnosno, če se in po katerih načelih imajo se dotične posestne in uživalne pravice urediti.

§ 3. Odredbe za zložbo zemljišč so doslej sprejele s pos. zakoni naslednje kronovine: Gališko, zak. 9. dec. 1899, dež. 18 iz l. 1900, Koroško, zak. 21. febr. 1900, dež. 15., Kranjsko, zak. 7. nov. 1900, dež. 28., Moravsko, zak. 13. febr. 1884, dež. 30, 22. jul. 1892, dež. 65, in 18. maja 1896, dež. 57., Niža Avstrija, zak. 3. jun. 1886, dež. 40. in 18. maja 1896, dež. 49., Šlezija 28. dec. 1887, dež. 12. iz l. 1888 in 18. maja 1896, dež. 35., Solnograško, zak. 11. okt. 1892, dež. 31. in 18. maja 1896, dež. 16.

Takisto določa tudi deželno zakonodajstvo, po katerih načelih bodę treba izvajati in stalno v dobrem stanu vzdržavati vkupne naprave, katere so neogibno potrebne v gospodarstveno porabnost zamenilnih kosov.

§ 4. Pravice, ki so na zemljišču, privzetem v zložbo, zavarovane za tretje osebe, se pristojbine prosto preneso na oddelilno zemljišče, kadar se s prenosom ne vpiše niti prememba v osebi upravičenca, niti prememba v obsegu pravice. — Imovinski prenosi ali pridobitve pravic na podstavi zložbenega načrta so pristojbine prosti 15 let potem, ko ta zakon stopi v veljavnost.

§ 5. Vse vloge, vsi zapisniki, priloge, pravne listine, izjave, izdatki, razsodila, poravnave, poverila podpisov in prepisov v zložbenem postopanju so, dokler se ne rabijo za nič drugega, prosti kolkov in neposrednjih pristojbin. — Za to postopanje potrebni odtiski katastralnih map se oddajajo po polovični tarifni ceni.

I. O zložbenih oblastvih.

§ 6. V zložbenih stvareh so pristojni:

Dalje kakor § 9. dež. r. in u. zak. za Kranjsko (gl. zgoraj).

Sestavo in opravični red min. komisije za apr. operacije vreja ukaz min. od 5. jul. 1886, dz. 108.

§ 7. Pristojnost teh oblastev se razteza, če je v § 29., oziroma 33. tega zakona v misel vzeti razglas po uradnem deželnem časopisu izvršen, na razpravo in razsodbo o vseh dejanstvenih in pravnih razmerah, katere ne morejo, če se zložba izvede, ostati v svojem dosedanjem

stanju, in izključuje zatorej, od dneva tega razglasa počenši pristojnost oni oblasti, v katerih zakonito področje spadajo stvari izvan slučaja zložbe. — Od tega izvzeti so spori o lastnini ali posesti zemljišč, privzetih v zložbeno postopanje, ki tudi po tem razglasu spadajo pred rednega sodnika; potem — stvari, ki se tičejo železnic in javnih poti, ali ki jih ureja stavbinski red, v kolikor se je treba za vsa v takšnih stvareh potrebna razsodila in ukrepila obračati tudi po tem razglasu na ona oblastva, v katerih zakonito področje spadajo te stvari.

§ 8. Kadar so spori, ki so v zvezi z zložbo tako, kakor je povedano v poprejšnjem paragrafu (§ 7., odst. 1.), začeli teči že pri rednem sodniku, preden je izdan ondukaj omenjeni razglas, se ta razglas ne dotika tako utemeljene pristojnosti rečenega sodnika. — Vendar je treba take spore, [v kolikor se za njih rešitev ne uporablja civilni pravdni red po členu XLVII. uvodnega zakona k njemu (zakon z dne 1. avgusta 1895, dz. 112)], pričnši z dnevom omenjenega razglasa, nadaljevati po predpisih, veljavnih za sumarno postopanje, razen ko bi se s tem kratila formalna pravica, ki jo je že pridobila ena ali druga pravdna stranka.

§ 9. Instrukcija sporov strank v zložbenem postopanju pristoji krajnemu komisarju, razsodba o njih ostane pridržana deželni komisiji, zoper katere razsodbo je dovoljena pritožba na ministrsko komisijo. — Obe komisiji morata

§ 8. V oklepu [—] navedeni odstavek se nahaja samo v § 16. dež. zakona za Kranjsko.

po določilih dotičnih zakonov razsojati in pri tem, skrbno uvažajoč vso vsebino razprave, presoditi, je li dejansko trditev smatrati za resnično ali za neresnično, ne da bi bili pri tem vezani na zakonita dokazna pravila. — Okolnosti, ki so bile za njiju prepričanje odločilne, morata navesti v utemeljitvi svojih razsodbe.

§ 10. Deželno zakonodajstvo okreplje tanja določila o postavljanji lokalnih komisarjev in o sestavi deželnih komisij. — Tako deželne komisije, kakor tudi ministerijalna komisija ukrepajo svoje razloke v zbornih sejah z večino glasov; polovica glasujočih soudov teh komisij mora pripadati sodniškemu stanu. Kadar pa ima komisija tako sestavljena razločati prepire, za katere bi zunaj zložbe pristojna bila redna sodišča, treba je to komisijo še z enim udom sodnikom podkrepiti. Pri gospodarstvenih vprašanjih dopraševati je kmetovalce ali tehnike deželno-zemljedelstvene kot pridane svetovalce.

§ 11. Končnoveljavna razsodila v § 6. imenovanih oblastev, kakor tudi od njih odobrene poravnave imajo pravno moč sodnih in, v kolikor gre za stvari politične uprave, pravno moč političnih razsodil, oziroma poravnav, izvršujejo jih pa, kakor le-ta, oblastva, ki so razen slučaja zložbe v to pristojna. — Pri vpisih v javne knjige, ki se opravljajo na podstavi teh listin, ni zaslišati takih oseb, za katere so vknjižene stvarne pravice.

II. O udeležencih pri zložbah.

§ 12. Vsak zemljiški lastnik, čigar zemljišča se privzamejo v zložbo — neposrednj;

udeleženec — ima po meri sporazumnosti ali na podstavi mnenja izvedencev ustanovljene vrednosti teh zemljišč, pravico do oddelila iz zemljišč, podvrženih zložbi. — Pri tem se smejo neznatne razlike med zemljišči, v zložbo privzetimi in med oddelilnimi zemljišči izravnati v novcih, ako bi tako kazalo iz ozirov na uspešnejše obdelovanje ali na boljšo zaokrožbo. Tako izravnaje pa proti voljši tistega, komur gre oddelilo, vendar ne sme nastopiti tedaj, kadar bi imelo zmanjšanje oddelila v zemljišču dokazno za nasledek premembo v njegovi volilni pravici glede občinskega ali kakega višega zastopa.

§ 13. Neposrednjemu udeležencu odkazana oddelilna zemljišča, in njemu po § 12. morebiti odkazane novčne izravnave stopijo glede vseh pravnih odnošajev do tretjih oseb v toliko namesto njegovih zložbi podvrženih zemljišč, kolikor ta zakon ne ukazuje drugače. — Novčne izravnave, ravno tako tudi novci, izračunjeni v odškodbo za predmete, ki so bili pri cenilu iz računa puščeni ter posebni cenitvi pridržani, se smejo neposrednjim udeležencem, katerim so odkazani, izročiti že v teku razprave, kadar v tem ni videti nobene nevarnosti za pravice tretjih oseb. — Kadar so posamični deli zemljišč, ki jih je oddeliti, različno obremenjeni, ali kadar so posamični deli teh zemljišč prepirni, tedaj mora oblastvo delna oddelila, primerno različno obremenjenim ali prepirnim posamičnim delom določiti ter iz oddelilnih zemljišč v toliko izločiti, da mora provzročiti, da

se ta delna oddelila v katastru s posebnimi parcelnimi številkami označijo in da se zanje odpro posebni knjižni vložki.

§ 14. Kadar je zložbi podvrženo zemljišče v solastnini več oseb, tedaj imajo solastniki skupaj samo en glas, ter velja za glas vseh solastnikov to, za kar se odloči večina med njimi, ki se izračuni po velikosti deležev posameznih solastnikov. Kadar je deležno razmerje solastnikov negotovo ali pa prepirno, se vzame, da imajo vsi udeleženci enako pravico, ako ne bi morebiti vsi solastniki enemu iz svoje srede ali več takim pripustili več nego enakšen delež, ali ako bi se zadovoljil eden ali več izmed njih z manj nego enakim deležem. Kadar se glasovi solastnikov enako porazdele, velja za glas vseh tisto mnenje, ki je zložbi ugodnejše. — Kadar je last kakega zemljišča razdeljena med glavnim in užitnim lastnikom, pristoji glas samo užitnemu lastniku. — Kadar je last kakega zemljišča prepirna, tedaj ima njegov posestnik glasovalno pravico. — Kadar je posest prepirna, tedaj si morajo prepirne stranke ali, kadar one to opuste, tedaj mora deželna komisija na zaprosbo kakega udeleženca ali na poročilo krajnega komisarja postaviti skupnega glasolavca.

§ 15. Tretje osebe, katere, kakor fevdne gospode, pričakovalce ali skrbnike fevdnih, fideikomisnih ali substitucijskih posestev, realne upnike ali zakupnike, zložba v njih pravicah samo posrednje zadeva, — posrednji udeleženci — ne morejo zložbe z vgovorom ubraniti, pač

pa smejo zoper določeno izmero oddelila, ali zoper izmero cenila v § 13., odst. 2, omenjenih predmetov ali drugih zemljiških izboljšav ali investicij, kakor tudi zoper odpravo ali prenos služnosti vgovarjati, kolikor bi se jim zdelo, da se s tem kratijo njih pravice. — Krajni komisar mora posrednje udeležence povabiti k razpravi, ako kaže, da bi bilo to za pojasnjenje razmer in za napotek poravnave primerno, vendar smejo oni tudi brez oblastvenega povabila priti k zložbenim razpravam. — Oblastva morajo vsak čas, zlasti pa takrat, kadar potrjujejo zložbeni načrt, paziti na to, da se posrednjim udeležencem z zložbo ne kratijo njih pravice.

§ 16. Zemljiške služnosti (§ 474. odz.) odpadejo brez razločka na to, če se gospodujoče in služno zemljišče ali samo eno izmed obeh teh zemljišč privzame v zložbo, brez pravice do odškodbe, kadar se po zložbi sami ali po ž njo združenih napravah za odvajanje ali dovajanje vode ali po novih potih doseže, da jih gospodujoče zemljišče lahko pogreša. — Zemljiške služnosti, pri katerih ni tako, ostanejo na služnem zemljišču. — Nepravilne in navidezne služnosti (§ 479. odz.) se smejo raz služno zemljišče prenesti na oddelilno zemljišče, kadar je to z ozirom na obstoječe razmere namenu primerno.

§ 17. Preužitek se mora, v kolikor med udeleženci v tem oziru ni bilo drugače dogovorjeno, vselej prenesti na oddelilno zemljišče, — Kadar je s katerim v zložbo privzetim zemljiščem združena taka pravica ali dolžnost, ki

je bila po ces. pat. z dne 5. julija 1853, dz. 130, že podvržena uredbi, se mora vselej poskusiti, bi se li ne dala po dogovoru odkupiti. Se li ne sklene dogovor, tedaj se je v prvi vrsti ozirati na določila uredbene listine, kolikor se dado porabiti na tisti slučaj, a kadar takih določil ni, se je ozirati na obstoječe gospodarske razmere, kako bi bilo realno breme premeniti v primeri k novi podobi zemljišča; s temi prembami pa se ne sme niti glede izmere realnega bremena, niti v kakem drugem oziru kvara delati gospodarstvu na udeleženi zemljiščih. — V ostalem se uporabljajo na realna bremena določila § 16.

§ 18. Kadar se zemljišča, zložbi podvrženega drži osebna služnost rabe ali uživanja (§ 478. odz.) tedaj je nanjo zmiselno uporabljati tisto, kar naslednji paragrafi ukazujejo glede zakupnega razmerja, razen, ko bi se prenosu služnosti upiralo posebno svojstvo pravice do rabe, ali ko bi se s takim prenosom izvrševanje te pravice izdatno otežilo, v katerih slučajih mora pravica do rabe ostati na služnem zemljišču. — Osebna služnost stanovanja (§ 478. odz.) ostane na služni hiši, ako stranke ne sklenejo drugačnega dogovora.

§ 19. Kadar je zložbi podvrženo zemljišče dano v zakup, tedaj stopi zakupnik, v kolikor ni morebiti že v zakupni pogodbi sami preskrbljeno za slučaj zložbe, v uživanje zakupodalcu odkazanih oddelilnih zemljišč, ter je — ravna se po tem, če ima zakupodalec v izravnanje neznatnih razlik v vrednosti po § 12. morebiti še nekaj v novcih prejeti ali pa plačati

— letno zakupščino za pet od sto te izravnalne vsote ali zmanjšati ali povišati. — Isto velja tudi glede onih zneskov, ki jih ima zakupodalec prejeti ali plačati za take predmete, ki so bili pri ocenjevanju samih zemljišč, izpuščeni iz računa ter pridržani posebni cenitvi. — Zakupodalec mora stroške zlaganja, kakor tudi vsled zložbe na oddelilnih zemljiščih potrebne stalne naprave poplačati in zatorej zlasti potrebne poti, jarke, napajališča in ograde ali sam narediti ali pa, če prepusti zakupniku, da izgotovi te naprave, temu povrniti stroške, ki jih ima odtod.

§ 20. Ako zakupnik s pogoji, navedenimi v poprejšnjem paragrafu, neče dalje ostati v zakupnem razmerju, ga sme tudi odpovedati, preden preteče izrekoma ali molče za to pogojeni čas. — Vendar se v takem slučaju ne more zahtevati odškodba radi tega, ker je bila zakupna pogodba z uporabo tega določila razvezana pred pogojenim časom.

§ 21. Določila §§ 19. in 20. je zmiselno uporabljati tudi na najemno in na ono razmerje, ki ga določuje § 1103. odz.

§ 22. Po številki določene terjatve, ki so knjižno zavarovane na katerem v § 8. natančneje določenem zemljišču, ostanejo, kadar se to zemljišče v zvezi z zložbo razdeli in pri tem kakšen delež tega zemljišča odkaže občini, — *dalje se ta § glasi kakor § 6. drž. r. in u. zak. z razločkom, da stoji v 3. odst. „na katerem v § 3. natančneje določenem zemljišču“, mesto: „na katerem v razdelbo privzetem zemljišču.“*

§ 23. V teku zložbenega postopanja po oblastvenih razsodbah ali odredbah ali po izjavah, oddanih od udeležencev pred oblastvom, v izvršitev kake zložbe ustanovljeni pravni položaj, je pri nastopivših posestvenih premembah tudi za pravne naslednike, in to celo takrat vezalen, kadar so ti posest pridobili na podstavi sodne dražbe.

§ 24. V teku zložbenega postopanja pred oblastvom oddane izjave in sklenjene poravnave ne potrebujejo niti pritrditve posrednjih udeležencev, niti potrditve upravnih ali varstvenih in skrbstvenih oblastev. — Vendar je namesto potrditve varstvenega in skrbstvenega oblastva potrebno odobrenje deželne komisije.

§ 25. Izjave, ki so bile v teku zložbenega postopanja pismeno ali ustno oddane pred oblastvom na zapisnik, se smejo preklicati samo takrat, kadar se po stanju zložbenih del po izprevidnosti deželne komisije ni bati, da bi se s takim preklicom ta dela izdatno motila.

§ 26. Zložbeno postopanje zavira ali preminja med tem časom tekoče izvrševanje pravic samo v toliko, v kolikor je oblastvo začasno kaj ukrenilo, da se doseže s tem primeren prehod v novi stan zemljiške posesti. — Preko tega traja ob tem postopanju dosedanje izvrševanje pravic neizpremenjeno in zložbeno postopanje ne ovira izvrševanja eksekucij na podstavi pravomočnih razsodeb ali sodnih poravnav.

III. Zložbeno postopanje.

§ 27. Osnovna dela za zložbo in zložbeni načrt se smejo narediti le pod vodstvom krajnega komisarja (§§ 28. do 30. tega zakona) ali pa jih smejo narediti eden ali več lastnikov onih zemljišč, ki jih je zložiti (§§ 31. do 33. tega zak.).

Zložbeni načrt mora obsegati cenitev zemljišč in pravic, na katere se je ozirati pri dajanju oddelila in izravnave, oznamenilo zemljišč, ki se komu vzamejo zaradi zložbe in ki se mu dajo v oddelilo, in napoved tistih skupnih naprav, za katerere se je spoznalo, da so potrebne za to, da je mogoče oddelilna zemljišča gospodarstveno uporabljati.

§ 28. Kadar najmanj polovica lastnikov h kakemu zložbenemu ozemlju (§§ 1. in 2.) spadajočih poljedelskih zemljišč zahteva krajnega komisarja zaradi zložbe teh zemljišč, ravno tako kadar deželni zakon ukaže njih zložbo zategadelj, da bi se mogli večji kosi sveta primerneje z vodo namakati ali osuševati, tedaj deželna komisija postavi krajnega komisarja, da izvrši potrebna osnovna dela in da naredi zložbeni načrt.

§ 29. Dan, katerega se prične uradno poslovanje krajnega komisarja, je naznaniti deželnemu odboru in po uradnem deželnem časopisu, potem pa tudi po občinah istega ozemlja, čez katero se bode raztezalo njegovo uradno poslovanje, javno razglasiti z opazko, da z ravno tistim dnevom stopijo v veljavnost določila tega zakona glede pristojnosti oblastev,

glede neposrednjih in posrednjih udeležencev, kakor tudi glede izjav, katere ti oddado, ali poravnav, katere sklenejo, naposled glede zaveznosti pravnih naslednikov, da morajo pripoznati zarad izvršitve zložbe ustvarjeni pravni položaj.

§ 30. Deželno zakonodajstvo določa, kako je postopati pri opravi priredbenih (pripravljalnih) del in pri ustanavljanju zložbenega črteža pod vodstvom lokalnega komisarja, ter uravnjuje pri tem zlasti, kako je postavljati zemljemerce, cenitelje in druge veščake, kako precenjati zemljišča, komu zarad zložbe odvzeta in v zameno dana, kakor tudi predmete posebni oceni pridržane, in kako izračunjati novce, ki bi se imeli komu izplačati v zameno, naposled kako gre zložbeni črtež zakliniti ali obtakniti in na samem mestu vzeti v pretres.

§ 31. Kadar se hoče eden ali več lastnikov takih zemljišč, katera bi bilo zložiti, poprijeti del zložbi v pripravo potrebnih in pa sestave zložbenega črteža brez lokalnega komisarja, se smejo oni, še predno začno ta priredbena dela, obrniti na deželno komisijo za odločbo o tem, če krajevni razsežaj namerjane zložbe ustreza določilom §§ 1. in 2. ali ne. — Kadar so okoliščnosti take, da se da za trdno uspešna izvršitev take zložbe pričakovati, tedaj sme to oblastvo podjetnikom na njihovo prošnjo tudi za neko tem okolišnostim primerno dobo podeliti oblast, da opravijo po vsem zložbenem okolišču potrebne ovedbe in meritve, vendar pod dolžnostjo, povrniti škodo, katero bi morebiti

komu s tem naredili. — O dolžnosti povračila odloča v prepiru redni sodnik.

§ 32. Zložbeni črtež, ki ga postavi eden ali več lastnikov zemljišč v zložbo namenjenih, treba je po občinah spadajočih k zložbenemu okolišu štirinajst dni javno razgrnen imeti, da ga lahko pogledajo vsi neposrednje udeleženi posestniki, ter se mora to vsakemu izmed njih posebej dati v vednost, in po tem ko bode večina izmed njih s podpisom izrekla, da za zdaj v to privoljuje, treba ga je položiti pred deželno komisijo z razložbo tistih dotičnih razmerov, pri katerih so udeležene tudi druge osebe zaradi nastopajočih premen glede kake služnosti ali kakega stvarnega obtežila ali zaradi kake namerjane gospodarstvene naprave, in pa s pristavkom, če so bili ti razmeri z lepa uravnani, ali pridržani odločbi oblastva.

§ 33. Kadar predloženi zložbeni črtež ne ustreza določilom § 27. ali če ta črtež zaradi drugih važnih nedostatkov, — kamor spada sosebeno tudi to, da se z njim pomešana leža zemljišč dovolj ne odpravlja, — niti za to, da bi služil nadaljšnjim razpravam v podlogo, naj deželna komisija dotičnikom na voljo da, predložiti poboljšan črtež, glede katerega bode treba vnovič izpolniti vse, kar vелеva § 32. — V vseh drugih slučajih naj deželna komisija za takšno zložbo postavi lokalnega komisarja, kakor je pisano v § 29. javno razglasi dan, katerega začne le-ta svoje uradovanje, in na podlogi njegovih na samem mestu storjenih ovedeb, — brez dopuščenega vzklica na ministerijalno komisijo, — določi, bode li precej razgrniti zlož-

beni črtež po naslednjih predpisih ali pa dopolniti razpravo glede omenjenih na koncu § 32. pridržanih odločeb in kjer bi treba bilo, še kaj v kakem drugem oziru.

§ 34. Zložbeni črtež se mora — bodisi, da se je napravil pod vodstvom krajnega komisarja ali brez njega po enem ali več lastnikih zemljišč, ki jih je zložiti —, v občinah, spadajočih v zložbeno ozemlje, 30 dni javno razgrniti na vpogled vseh udeležencev; krajni komisar ga mora na licu mesta s količi zatekniti ter na zahtevanje udeležencev pojasniti. — Kraj in čas razgrnitve, kakor tudi za količenje zložbenega načrta je najmanj osem dni poprej dati na znanje z oklicem, ki ga je istočasno objaviti po uradnem deželnem časopisu in po zgoraj omenjenih občinah s pozivom, da morajo tako neposrednji kakor posrednji udeleženci svoje vgovore proti temu načrtu v 45 dneh, ki se računijo od prvega dne razgrnitve v občini, pri krajnem komisarju ali pismeno vložiti, ali ustno dati na zapisnik.

§ 35. O vgovorih, ki se podajo vsled tega poziva, razsoja deželna komisija in v pritožbeni poti ministrska komisija. — Pritožbeni rok znaša 14 dni in se začneja s tistim dnem, ki pride neposrednje za dnevom, ko se je vročila rabsodba deželne komisije.

§ 36. Kadar v oklicnem roku, določenem po § 34. zoper zložbeni načrt ni bilo vloženih nič vgovorov, ali kadar deželna komisija, oziroma ministrska komisija zoper načrt vloženim vgovorom ni ugodila, tedaj je provzročiti skle-

panje neposredno udeleženi o zložbenem načrtu. Kadar pa so se vsled vloženih vgovorov odredile premembe pri zložbenem načrtu, mora krajni komisar ta načrt poprej s predležečimi razsodbami deželne in ministrske komisije spraviti v soglasje, istega, v kolikor je deželna komisija izrekla, da je to za poočitje takšnih prememb potrebno, iznova na licu mesta s količi zatekniti ter potem končno provzročiti sklepanje neposrednjih udeležencev (§ 37.). — To sklepanje neposrednjih udeležencev o zložbenem načrtu odpade, če je bila zložba ukazana z deželnim zakonom zategadelj, da bi bilo možno večje kose sveta primerneje z vodo namakati ali pa osuševati.

§ 37. Končni sklep neposrednjih udeležencev o zložbenem načrtu se naredi pod [vodstvom krajnega komisarja z glasovanjem in pri tem velja zložbeni načrt kot sprejet, ako mu je pritrdila večina vseh pri zložbi neposrednje udeleženi in ako katastralni čisti donos tej večini lastnih in zložbi privzetih zemljišč sestavlja najmanj dve tretjini katastralnega čistega donosa vseh v tem ozemlju v zložbo privzetih zemljišč. Postopek pri tem glasovanju določa deželno zakonodajstvo, katero sme pri tem za vzprijetje zložbenega črteža zahtevati tudi večjo večino neposrednje udeleženi, večji katastralni čisti donos tej večini in zložbi privzetih zemljišč in poleg tega še neki del skupnega površja vseh v tem okolišu zložbi privzetih zemljišč.

§ 38. Pri tem glasovanju doseženo glasovno razmerje mora krajni komisar precej po

končanem glasovanju v občinah, spadajočih k zložbenemu ozemlju, javno dati na znanje s pozivom, naj glasovalci, ki menijo, da jim postopek, kakršen je bil pri glasovanju, ali pa glasoštetje dela krivico, svoje dotične pritožbe v 14 dnevih, ki se računijo od dneva tega oznanila, krajnemu komisarju pismeno oddado ali pa ustno na zapisnik povedo. — Po preteku tega roka položi krajni komisar pred deželno komisijo zložbeni načrt, zapisnik o glasovanju in kake podane pritožbe.

§ 39. Deželna komisija razloči o teh pritožbah, nedopuščajoč vzklica, ter razsodi, ko se je bilo to zgodilo, o zložbi s tem, da zložbeni načrt ali potrdi ali pa da mu potrjenje odreče. — Kadar se je pri glasovanju o zložbenem načrtu našla v § 37. zahtevana večina, tedaj ga deželna komisija potrdi, izreče, da se mora manjšina neposrednje udeleženih na podlagi istega vdati v zložbo ter da krajnemu komisarju ukazala, potrebna za izvršbo tega načrta. — Kadar se pri glasovanju ni našla ta večina, tedaj odreče deželna komisija zložbenemu načrtu potrdilo ter izreče, pod pridržkom poznejše razsodbe o kakih stroških, da je zložbena razprava sklenjena. — Kadar je deželni zakon ukazal zložbo zategadelj, da bi se večji kosi sveta dali uspešneje z vodo namakati ali osuševati, tedaj mora deželna komisija precej razsoditi o zložbi, potem ko je končnoveljavno razsojeno o vgovorih, vloženih zoper zložbeni načrt v oznamenilnem roku § 34. — Zložbeni načrt, ki ga je deželna komisija potrdila, ni pod-

vržen vzklicu, niti se ne more proti takšnemu načrtu zahtevati postavitev v poprejšnji stan.

§ 40. Kadar se je vrednost zložbi podvrženega predmeta, preden se izroči novemu lastniku, vsled kakega slučajnega prigodka zmanjšala, tedaj sme novi lastnik v 60 dnevih potem, ko je bil dotični del zložbenega načrta izvršen, od prejšnjega lastnika zahtevati, da mu pozneje izravna vrednost. Tako izravnanje je, kadar je zmanjšana vrednost zemljišča ter bi bilo to mogoče brez znatne kvare za novo uredbo zemljiške posesti, opraviti z zemljiščem, a v vseh drugih slučajih z novci. Kadar se je pri izvršitvi zložbe pripetil pregrešek v meri ali računu, tedaj sme s tem oškodovani v letu dni po izvršitvi dotičnega dela zložbenega načrta od tega, komur je pogrešek prišel v korist, zahtevati povračilo v novcih, a če je ta pogrešek zadeval zemljišče, in bi bilo to mogoče brez znatne kvare za novo uredbo zemljiške posesti, v zemljišču. Kedor je bil s tem, da se ni izpolnilo, kar je oblastvo ukazalo zaradi prehoda iz obstoječih razmer v novo uredbo zemljiške posesti, v užitkih njemu odkazanih oddelilnih zemljišč ali kako drugače prikrajšan, sme v 60 dnevih po izvršitvi dotičnega dela zložbenega načrta od prejšnjega lastnika teh zemljišč zahtevati za to povračilo v novcih.

§ 41. Kadar se razmere zemljiške posesti, na katerih je osnovan zložbeni načrt, v času med potrdbo in izvršbo načrta po višji moči (če vodovje premeni svoj tek, če nastopijo dalje trpeče povodnji, ki pustošijo zemljišča, če se udere zemlja ali primeri kaj enakega)

tako znatno premene, da v § 40. omenjeno izravnanje vrednosti ne more pomagati, tedaj sme deželna komisija po zahtevi neposrednjega udeleženca zložbeni načrt popolnoma ali deloma razveljaviti ter, v kolikor bi bila po okolnosti zložba še mogoča ali koristna, ukazati nova osnovna dela in sestavo novega zložbenega načrta. Zoper tako odredbo je vsakemu neposrednjemu udeležencu v 14 dneh, počenši od dneva, ko mu je bila ta odredba vročena, odprta pritožba na ministrsko komisijo.

§ 42. Sklep zložbenega postopanja mora deželna komisija vselej javno razglasiti tako, kakor predpisuje § 29. — Z dnevom, ko se objavi razglas, neha pristojnost zložbenih oblastev, tako da le-ta ostanejo odslej pristojna samo še v razsojanje v § 40. v misel vzetih zahtev.

IV. Stroški zložbe.

§ 43. Kolikor stroški zložbe obstoje v nagradi za krajnega komisarja, v njegovih potninah in pisarniških stroških, se ti stroški plačujejo iz državnega zaklada. — Deželno zakonodajstvo določa, kedo naj dobavi in vzdržuje uradovalnico lokalnemu komisarju ter nosi drugovrstne zložbene troške in kako je te troškove porazdeljevati med obvezance.

§ 44. Deželnemu zakonodajstvu se pridržuje poskrbeti za to, da bodo lastniki zemljišč zložbi podvrženih iz deželnih sredstev, iz deželnih zavodov ali naposled pod sodelovanjem dotične dežele iz drugih javnih zalogov pod

primernimi uveti dobivali zajme, s katerimi bi plačali delež zloženih troškov, kolikor pride na vsakega, in pa plačali novce v poravnanje, kolikor mora kedo njih opraviti po § 12. — V kolikor se taka posojila po oblastvenem potrdilu uporabijo v zaznamovane namene, se drže posojilne terjatve na dolžniku odkazanih oddelilnih zemljiščih in se plačujejo pred hipotekarnimi terjatvami neposrednje po cesarskih davkih in davščinah, kadar pa se teh zemljišč drže združne zaveznosti v zmislu § 23. drž. zak. z dne 30. maja 1869, dz 93 neposrednje za temi. — Enako prednost uživajo tudi ne dalje nego tri leta zaostale obresti takšnih posojilnih terjatev. — Obstoj takšnih posojilnih terjatev je poočititi v zemljiških knjigah.

V. Končna določila.

§ 45. Ta zakon pride v vsaki izmed posamičnih kraljevin in dežel v moč istodobno z deželnim zakonom, ki se ima izdati o tem predmetu.

§ 46. Izvršitev tega zakona je naročena Mojim ministrom za poljedelstvo, za notranje stvari, za pravosodje in za finance.

B) Deželni zakoni. 1. Kranjsko.

Zakon od 1. listopada 1900., dež. 28.,
o zložbi poljedelskih zemljišč.

I. O zložbi v obče.

§ 1. je enak § 1. drž. zak.

§ 2. Za poljedelska zemljišča v zmislu prvega odstavka § 1. je šteti:

§ 2. zl. u. 69.

1. Njive, travnike, pašnike, planine, poljske vrtove in hmeljnike, meje in vzare brez razločka na to, če so ta zemljišča z drevjem zasajena ali ne:

2. poti, steze za živinsko gonjo, jarke in neobdelovane površine.

S poljedelskimi zemljišči je nadalje za namene tega zakona kot enake šteti:

3. Posamezne med zemljišči navedenimi pod 1. in 2. ležeče ali vanje segajoče gozdne, z grmovjem porastle parcele, loke ali za pogozdenje določene parcele, v kolikor je njih trajna uporaba za druge namene kot za one gozdnih nasadov v javnem interesu dopustna in je privzetje teh zemljišč v zložbo primerno, to pospeševati ali vsaj ne oteževati.

§ 3. Zemljišča, ki ne spadajo v katero v § 2. omenjenih kategorij, ali katera imajo, ako spadajo v katero izmed teh kategorij, zaradi svoje posebne lege ali lastnosti tako gospodarsko vrednost, da se z odkazanjem kakega drugega zemljišča ne more primerno povrniti, se smejo tudi razen slučaja omenjenega v drugem odstavku § 1., podvreči zložbi samo s pritrditvijo njih posestnikov.

K tem zemljiščem je zlasti prištevati:

1. zemljišča, ki jih je po njih legi smatrati za stavbišča ali za okolico, odmenjeno spomenikom ali rodbinskim grobom; — 2. hišne vrtove in parke; — 3. zemljišča ograjena z zidom; — 4. zemljišča, v prvi vrsti odmenjena vinarstvu in sadjarstvu; — 5. hmeljnike, ki obstoje najmanj tri leta in obsegajo skupaj se držečo površino najmanj pol hektara; — 6. gozde, ki ne spadajo pod določila § 2. štev. 3; — 7. jame za prod, gramoz, glino, lapor in pesek, lome za kamen, apnenik in skril, šotne in malčeve sklade, v kolikor se te jame, lomi in skladi kot taki uporabljajo; — 8. zemljišča, na katerih se nahajajo slatine in zdravilne vode, v kolikor je teh zemljišč treba za primerno uporabo teh studencev, kakor tudi zemljišča, ki jih začasno ali stalno pokriva takšno stoječe vodovje, ki služi za riborejo ali za obrtne namene, ali ima posebno vrednost za domače gospodarstvo; — 9. zemljišča, ki so določena, da služijo za izsipališča jalovega kamenja ali za skladišča ali kako drugače tehničnemu obratu kakega rudnika ali kake obrtne naprave.

§ 3. zl. u. 75.

§ 4. Zemljišča, ki so po svoji legi izpostavljena posebnim poškodbam, ali katerih se drže taka posebna bremena, ki bistveno ovirajo zložbo, se smejo od nje izključiti, tudi če spadajo h kateri v § 2. omenjenih kategorij ali bi se moglo njih privzetje na podstavi posestnikove pritrditve v smislu § 3. izvršiti. K takim zemljiščem je prištevati zlasti tista, ki so v primeri z drugimi zemljišči zložbenega ozemlja izpostavljena izdatno večji nevarnosti, da bi jih ne poškodovali zasipi, zemeljski udori, podmoli ali povodnji, ali katerih se drže posebno visoka ali taka realna bremena, katerih vrednost je težko določiti.

§ 5. Ozemlje, na katero se ima raztegniti zložba (1. odstavek § 1.), mora obsezati ali

1. celo davčno občino, ali

2. enega ali več, k eni ter isti ali k različnim davčnim občinam spadajočih zemljiških kosov (delov), ki so omejeni z očitno vidnimi prirodnimi ali umetnimi mejami, kakor zlasti s cestami, potmi ali železnicami, gozdi, vinogradi in z drugimi v zmislu § 3. zložbi ne podvrženimi zemljišči, ali ki se vsled svojega obdelovanja iz kakega kraja kažejo kot samostojne okrajine, v teh dveh slučajih vendar s pogojem, da je iz take omejene zložbe še vedno pričakovati izdatnih koristi za zemljedelstvo in da se v tem ne poseže v razsežnejšo, previdoma še z izdatnejšimi koristmi združeno zložbo, ki jo je pričakovati.

§ 6. V zložbenem ozemlju, določenem po § 5. morajo vsa ona zemljišča biti predmet zložbe, ki spadajo h kategorijam, navedenim v § 2. ali, v kolikor spadajo pod določilo § 3., ki se privzemajo s pritrditvijo posestnikov. — Od zložbe ostanejo izključena samo ona zemljišča zložbenega ozemlja, ki ne spadajo k nobeni v § 2. omenjenih kategorij, nadalje ona, katerih posestniki ne dajo po § 3. potrebne pritrditve, in končno ona zemljišča, ki se izključijo na podstavi § 4.

§ 7. Izjemoma se smejo dalje čez meje po § 5. določenega zložbenega ozemlja, oziroma s tem, da se to ozemlje razširi, privzeti v zložbo:

1. Sosednja zemljišča, katerih posestniki zahtevajo privzetje, če je to primerno, zložbo pospeševati ali je vsaj

4. zl. u. 73, 75. — § 5. zl. u. 5.

§ 7. zl. u. 75.

ne oteževati; — 2. sosednja poljedelska zemljišča (§ 2), neodvisno od pritrditve njih posestnikov, v kolikor je privzete takšnih zemljišč potrebno, da se doseže primerna obmejitev oddelilnih zemljišč ali primerna prireditve gospodarskih naprav (§ 10).

§ 8. Kadar so med zemljišči, ki imajo biti predmet zložbi, zemljišča, glede katerih ali:

a) med bivšimi graščinskimi gospodskami in občinami ali nekdanjimi podložniki, kakor tudi med dvema ali več občinami obstoje skupne pravice do njih posesti ali uživanja, ali

b) katera vsi ali samo nekateri občani, eden ali več občinskih oddelkov, soseščin ali podobnih poljedelskih združeb (vrst kmetov, posestnikov hiš s posebno ustanovno pravico, singularistev i. dr. t.) skupno ali premenjevalno (drug za drugim) uživajo vsled tega, ker so sami osebno soudje, ali ker se kot so-posestniki štejejo za soude, ali ker so soupravičenci glede splovinjskih ali premenjevalnih zemljišč, — tedaj se morajo, kolikor se ne uporabi določilo naslednjega § 9. razveljaviti skupne pravice do posesti in uživanja teh zemljišč z razdelitvijo ravno teh zemljišč, ki se zveže z zložbo, oziroma s primernim vpoštevanjem pravic posameznih sodeložnikov pri poizvedovanju in določevanju oddelil, ki pri zložbi spadejo nanje. — Pravice posameznih sodeložnikov je določiti po deželnem zakonu z dne 26. okt. 1887. (dež. 2 in 1. 1888.) o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.

§ 9. Kadar so med zemljišči, omenjenimi v § 8., gozdi, ki so bili v zmislu § 3. s pritrditvijo posestnikov v zložbo privzeti, se smejo isti samo toliko razdeliti, da s tem skrbno gojenje in primerno obdelovanje posameznih delov ne pride v nevarnost. Ako mora zatorej za posamezne dele skupnost trajati še dalje, se morejo dotične razmere uravnati po določilih na koncu § 8. navedenega dež. zakona. — Glede zemljišč kake druge obdelovalne vrste se sme popolna ali delovita ohranitev skupnosti kot izjema od pravila § 8. dopustiti takrat, kadar za to govore posebni gospodarski razlogi. Tudi v tem primeru pa mora nastopiti uredba po navedenem zakonu.

§ 10. Z zložbo vred se morajo narediti take skupne naprave, ki so potrebne za to, da se k oddelilnim zemljiščem, kar je največ moči, brez služnosti dohaja in da se lahko s primernim obdelovanjem uživajo. Zlasti se morajo napraviti, oziroma preložiti ali uravnati poti, jarki, potoki in mostovi, in proti dotičnim odredbam je osebam, ki pri zložbi niso neposrednje udeležene, (§ 27), vgovor dopuščen samo takrat, kadar bi jim iz takih odredb nastala izdatna škoda. — Natančnejša določila o teh napravah so obsežena v III. oddelku drugega poglavja.

§ 11. Na služnosti se ne opirajoča skupna živinska paša na zemljiščih, privzetih v zložbo, se sme po prejemu oddelilnih zemljišč izvrševati samo s pritrditvijo posestnikov teh oddelilnih zemljišč, brez kvare za pašo, ki se je morebiti v zmislu drugega odstavka § 9. na skupnih zemljiščih obdržala in uravnala.

§§ 12. in 13. sta enaka §§ 4. in 6. drž. zak.

II. O zložbenih oblastvih.

§§ 14. do 16. so enaki §§ 4. do 8. drž. zakona s tem, da se pozivajo v § 15. tega zakona § 69., v § 16. pa tega zakona (§ 15. odst. 1.) ter, da je v 2. odst. § 16. za prvo vejico vstavljeno «v kolikor se za njih rešitev ne uporablja civ. pravdni red po čl. XLVII. uvodnega zakona k njemu (zak. 1. avg. 1895, dz. 112)».

§ 17. So li zemljišča tako, kakor je povedano v § 8. privzeta v zložbo, tedaj so v § 14. imenovana oblastva pristojna tudi glede razdelbe teh zemljišč, oziroma glede uredbe skupnih pravic do uživanja in oskrbovanja nerazdeljeno ostalih zemljišč te vrste po določitih dotičnega deželnega zakona z dne 26. okt. 1887. (dež. 2 iz l. 1888.), oziroma zak. z dne 3. sept. 1894. l. (dež. 27). — Ta oblastva so tudi izvzemši slučaje iz drugega in tretjega odstavka § 15. pristojna glede vseh vprašanj, ki so združena s tem, da se narede v § 10. omenjene gospodarske naprave in uravna njih prihodnje vzdrževanje. — Pristojna so naposled v onih stvareh, ki v zložbene namene potrebujejo razsodbe v gozdnopravnem oziru. — Pri tem je predpise vodnega zakona, oziroma gozdne predpise uporabljati v toliko, kolikor v tem ali v zakonu, navedenem v prvem odstavku, ni obseženo drugačno določilo.

§ 18. je enak § 9. drž. zakona.

§ 19. je enak § 13. dež. r. in u. zak. s tem, da ima prvi odstavek pridevek: Razen zgoraj označenih oseb se smejo za krajne komisarje postaviti tudi tisti, ki so v zmislu ukaza poljedeljskega ministra z dne 18. nov. 1895, dz. 175. usposobljeni v dosego z IX. činovnim redom združene službe v stanu juridično-upravnih uradnikov državne ali zakladnih posestev uprave, ter imajo za zložbo potrebne poljedelske znanosti,

§ 20. do 24. so enaki §§ 14. do 18. dež. r. in u. zak. s razločkom, da je v njih govor o zložbi mesto o razdelbi in uredbi zemljišč ter, da se poziva v §§ 20. in 22. tega zakona § 23.

§ 25. je enak § 19. dež. r. in u. zak.

§ 27. je enak § 12. drž. zak.

§ 28. Nikomur se ne sme zoper njegovo voljo odkazati tako oddelilno zemljišče, ki bi ga ne mogel drugače obdelovati, nego da bi prestavil svojo domačijo ali da bi bistveno premenil ves dozdanji način svojega gospodarstva na glavnem posestvu. — Kadar se pokaže preložitev poslopij za stanovanje ali za gospodarstvo primerni izvršitvi zložbe posebno koristna, tedaj je onim neposrednjim udeležencem, ki se radovoljno odločijo za tako preložitev, oddelilo odkazati blizu nakazanih stavbišč. Oblastvo sme določiti, da se jim nakloni pomoč v novcih, v vožnji, v delu ali v stavbenem gradivu. K tej pomoči morajo drugi, pri zložbi neposrednje udeleženi, kadar ni drugega dogovora, pomagati po oblastveno določenem razmerju tiste koristi, ki se zanje pokaže iz tega, da so se jim vsled preložitve oddelilna zemljišča mogla dati bliže njih gospodarskih poslopij.

§ 29. V ostalem se je zaradi prvega odstavku § 27. primerne cenitve zemljišč, ki jih je oddeliti, in zaradi določbe in odkaza oddelilnih zemljišč ravnati po ukazilih, obseženih v predpisih o zložbenem postopanju (III. odd.) in v dotičnih ukazih. — Za neznatno razliko v zmislu drugega odstavka § 27 je vsekako smatrati ono, ki ne presega dvajsetega dela vrednosti dotičnemu neposred-

§ 18. zl. u. 63. — § 20. zl. u. 33. — § 25. zl. u. 67.
— § 27. zl. u. 110. — § 29. zl. u. 110.

njemu udeležencu pripadajočega zemljišča, ki ga je oddeli, in sicer z ozirom na primanjkljaje in prirastke (§§ 86., 87.), ki se pokažejo zaradi gospodarskih naprav.

§§ 30., do 38. so enaki §§ 13. do 21. drž. zak.

39. Odpoved mora v slučaju § 37. zakupnik izvršiti v 90 dneh od tistega dne, ko mu je krajni komisar dal na znanje, da je deželna komisija potrdila zložbeni načrt (§ 40). — Zakup preneha tedaj, kadar ni drugačnega dogovora, s koncem ravno tekočega zakupnega leta, v katerem je potekel 90 dnevni odpovedni rok ali, kadar bi ostala zakupna doba potem znašala manj kot tri mesece po preteku zgoraj zaznamovanega odpovednega roka. Ta določila veljajo tudi gledé odpovedi v § 1103. odz. določenega razmerja, Glede najemov veljajo ista določila s to premembo, da odpovedni rok znaša samo 30 dni, da namesto zakupnega leta stopi čas, ki se po § 1115. odz. šteje za molče narejeno obnovitev dotične najemne pogodbe in da je kot za najmanjšo ostalo najemno dobo vzeti en mesec.

§ 40. Kadar se poljedelska zemljišča zlagajo v zvezi z razdelbo ali uredbo, tedaj se glede po razdelbi ali uredbi udeležениh uporabljajo §§ 20. do 23., 25. in 26. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2. iz l. 1888. Vendar stopi namesto prvega odstavka § 26. navedenega zakona določilo § 33. tega zakona, in nadalje je namesto § 27. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2. iz l. 1888. uporabljati nastopni § 41. tega zakona.

§§ 41. do 45. so enaki §§ 22. do 26. drž. zak. z razločkom, da se v § 41. poziva § 8. tega zak.

III. Postopanje pri zložbi.

A.) Splošna določila.

§§ 46. do 50. so enaki §§ 32. do 36. dež. r. in u. z.

§ 51. je v 1. odstavku po vsebini enak § 37. dež. r. in u. z. — 2. odstavek: Glede zastopanja kakega zemljišča, ki se nahaja v solastnini več oseb ali v razdeljeni vrhovni in v užitni lastnini ali v lastninskem ali posestnem prepiru, veljajo določila § 31.

§ 31. zl. u. 85. — § 43. zl. u. 50. — § 45. zl. u. 41.

§ 47. zl. u. 52. — § 49. zl. u. 47. — § 50. zl.

u. 53.

§§ 52. do 62. so enaki §§ 39. do 49. dež. r. in u. zak. s tem, da se v § 56. ki nima 2. odstavka, poziva § 15. v §§ 7. in 558. pa § 18. tega zakona.

§ 63. Oblastva morajo tistim svojim odredbam in razsodilom, ki se imajo izvršiti samo v slučaju končne potrditve zložbenega načrta (§ 39.), izrekoma pridejati primerni pridržek. — Pri tem se morajo oblastva ravnati po pravilu, da dovršene razprave, kar je moči, koristi donašajo v javnem interesu in v onem stranak, zlasti po odstranitvi sporov, tudi za slučaj, ko bi se ne potrdil zložbeni načrt, in da je tedaj take razsodbe, ki nimajo potrdila zložbenega načrta za brezuveten pogoj, izreči brez zgoraj omenjenega pridržka s pravno močjo, zaznamenovano v § 25. — Predstoječa določila se ne uporabljajo, kadar gre za zložbo, ki jo je ukazal deželni zakon za tegadelj, da bi se mogli večji kosi sveta primerneje z vodo namakati ali osuševati, in pri kateri tedaj v zmislu §§ 36. in 39. oblastveno potrdilo zložbenega načrta ni odvisno od končnega sklepanja neposrednih udeležencev.

§ 64. Kadar je zložba poljedelskih zemljišč združena z razdelbo ali uredbo, tedaj je za postopanje, ki se izvrši v mejah zložbenega postopanja za posebne namene razdelbe in uredbe, zmiselno uporabljati občna določila §§ 46. do 63. tega zakona z nastopnimi razlikami:

1. Glede zastopanja sodeložnikov ali zastopanja zemljišča, s katerega posestjo je združen delež pri skupnih zemljiščih, užitna ali upravna pravica v zmislu zakona z dne 26. okt. 1887., dež. 2 iz l. 1888., ali pravica po § 23. naved. zak. je uporabljati zadnji odst. § 36., ozir. § 38. zak. z dne 26. okt. 1887, dež. 2 iz l. 1883.;

2. določilo § 56. tega zakona se toliko ne uporablja, v kolikor so oblastva po prvem postavku § 10. zak. z dne 26. okt. 1887., dež. 2. iz l. 1888., sama pristojna tudi za razpravo in razsodbo sporov, ki obstoje med sodeložniki o posesti ali lasti posameznih delov skupnih zemljišč.

B) Ustanovitev in izvršitev zložbenega načrta.

§§ 65. in 66. sta enaka §§ 27. in 28. drž. zak. s tem, da se v prvem pozivajo §§ 65. do 93., v drugem pa 1. in 5. tega zakona.

§ 52. zl. u. 52. — § 53. zl. u. 53. — § 59. zl. u. 67. — § 60. zl. u. 39. 56. — § 62. zl. u. 39., 56. — § 63. zl. u. 63.

§ 67. Natačnejša določila o obliki in inštrukciji v predstojecem paragrafu omenjene zahteve, o uporabi, ki jo morejo najti že v tem stanju postopanja določila § 4., kakor tudi o oblastvenih poizvedbah, katere je morebiti opraviti, da se pretehta predlog sam, se izdado po ukazni poti.

§ 68. Ako se pokaže, da je zahteva stavljena od manj nego od polovice lastnikov k zloženemu ozemlju spadajočih poljedelskih zemljišč (§ 66.), ostanejo oni, ki so jo stavili, še eno leto od dobe zahteve nanjo vezani za ta slučaj, ako se v tej dobi s pristopom drugih lastnikov doseže poprej omenjena potrebna polovica.

§ 69. je enak § 29. drž. zak.

§ 70. Poleg krajnega komisarja morajo po določilih tega zakona in dotičnih ukazov pri zložbi sodelovati:

1. Odbor udeležencev;
2. za zemljemerska dela potrebno tehniško osebje;
3. vrhutega potrebni tehniški pomočniki in izvedenci.

Kadar se zloženega postopanja kot neposrednji udeleženec udeležuje kakšna občina ali kakšen občinski oddelek kot lastnik zemljišč, ki so se privzela v zložbo, ali pa glede zemljišč, omenjenih v § 8., tedaj je deželni odbor upravičen, odposlati svojega uda ali svojega uradnika ali zaupnega moža. Tega odposlanca mora krajni komisar povabiti k vsem razpravam, ki vplivajo na določitev in vpoštovanje pravic in koristi občine ali občinskega oddelka. — Temu odposlancu tudi pristoji, pri krajnem komisarju sprožiti take poizvedbe, razprave ali drugačne odredbe, ki se mu zde potrebne ali zaželjene v varstvo koristi občine ali občinskega oddelka. Vendar se odposlanec zoper dotično odklonitev krajnega komisarja ne more pritožiti, ampak mora se, če treba, obrniti na deželni odbor, kateremu je dano na prosto voljo, da dotično stvar naznani deželni komisiji, da ta ukrene tiste odredbe, ki se ji zde potrebne izvrševaje pri tem svoj uradni nadzor (§ 62.).

§ 71. Odbor udeležencev obstoji, kakor določa krajni komisar iz štirih do dvanajstih udov, katerih polovico izvolijo najprej neposrednji udeleženci z relativno večino

§ 68. zl. u. 69. § 69. zl. u. 69. — § 70. zl. u. 14, 51.

glasov iz svoje srede, drugo polovico pa jih pokliče krajni komisar iz vrste neposrednih udeležencev tako v odbor, da so v njem zastopani mali, srednji in veliki zemljiški posestniki. — Zoper določilo krajnega komisarja o številu odbornikov, zoper njegov izrek o pravilnosti volitev in zoper poklice v odbor, ki jih sam izvrši, ni dopuščena pritožba.

§ 72. Preko števila odbornikov, ki ga določi krajni komisar, spadajo nadalje v odbor občinski predstojniki tistih selskih občin, v katerih ozemlju leže zemljišča, ki se privzamejo v zložbo; krajni komisar jih mora povabiti, naj stopijo v odbor.

§ 73. Odbor udeležencev posluje kot pridejani svetovalec krajnega komisarja v vseh onih vprašanjih, ki se tičejo zložbe vobče in s tem združenih skupnih gospodarskih naprav. Toda vprašanja, pri katerih gre neposredne za poizvedbo in določitev pravic posameznih udeležencev ali za njih oddelilo, kakor tudi vobče za zasebne koristi, niso predmet odborovih razprav. — Odbor skliče krajni komisar, kateremu pristoji tudi odboru predsedovati, kadar nanese potreba. K odborovim razpravam je vselej privzeti tudi zemljemerca: ostale pri zložbi sodelujoče tehnične pomočnike je privzeti takrat, kadar gre za stvari njih stroke. — Na podstavi §§ 71. in 72. k odboru spadajoči udje imajo pravico do povračila gotovih stroškov, ki so združeni z njih delovanjem v odboru, kakor tudi pravico do povračila časovne zamude, ki jim izvira iz onega delovanja. To povračilo se izmeri na podstavi tarifa, ki ga, poprašavši poprej odbor, sestavi krajni komisar, in ki je odvisen od potrčila deželne komisije.

§§ 74. do 79. so enaki §§ 63. do 68. dež. r. in u. zak. z razločkom, da ne govore o razdelbi in uredbi temuž zložbi zemljišč, da se pozivajo v § 77 §§ 74. in 75. tega zakona, v § 78. zakon 7. jul. 1890, dz. 149., v § 79. pa § 56. tega zak. oziroma določila dež. r. in u. zakona.

§§ 80. do 82. so enaki §§ 74. do 76. dež. r. in u. zak., s tem, da se pozivajo v § 80. §§ 27. in 32. v § 82. pa § 93. tega zakona.

§ 75. zl. u. 26. — § 79. zl. u. 75. — § 80. zl. u. 88, 89.

§ 83. Cenitev zemljišč, za katero se odloči krajni komisar na podstavi po bonitaciji doseženega mnenja izvedencev, oziroma iz tega za zložbeno ozemlje izvirajoči bonitetni načrt, kakor tudi vpisnik posestnega stanja, kateri zadnji mora obsegati vsako posamezno zemljišče z imenom njegovega lastnika, z imenovanjem sveta, skupne površine in od te vsak v posamezno vrsto sveta in bonitetni razred spadajoči površinski del, je 14 dni na pripravnem kraju zložbenega ozemlja razgrniti na vpogled tistim, ki so pri zložbi udeleženi, ter kraj in čas razgrnitve, najmanj tri dni poprej razglasiti v občinah zložbenega ozemlja. — Obenem je vsakemu neposrednjemu udeležencu njega se tikajoči izpisek iz vpisnika posestnega stanja vročiti, oziraje se na določila § 84.

§ 84. Zoper podatke, ki se pokažejo iz bonitetnega načrta in iz vpisnika posestnega stanja glede cenitve zemljišča ali zemljiškega dela smejo pri zložbi udeleženi pri krajnem komisarju vlagati opomine. Kadar se ti opomini vložijo ustno, jih je vzeti na zapisnik. Krajni komisar je dolžan preiskati, so li ti opomini utemeljeni, ter nedostatke bonitetnega načrta, ki se dejansko pokažejo pri tem, v popravilo nadaljnjega postopanja imeti v razpregledu. — Vendar v tem stanju postopanja o takih opominih ne nastopi razprava in ralsodba po stopinjah; temveč ostane strankam pridržano, da svoje pritožbe v tem oziru, ako ostanejo veljavne, vložijo ob povodu, navedenem v § 95. — Zoper druge podatke vpisnika posestnega stanja in zlasti zoper v njem navedene površine smejo pri zložbi udeleženi, tako glede svojih, kakor glede tujih zemljišč pri krajnem komisarju vlagati vgovore, o katerih je z udeleženiimi strankami razpravljati in, ako preporno vprašanje spada pod pristojnost zložbenih oblastev, ralsoditi po stopinjah. — Rok za vlaganje opominov in vgovorov neha osem dni potem, ko je ponehal rok za razgrnitev bonitetnega načrta in vpisnika posestnega stanja, za one udeležence pak, katerim je vročiti izpiske iz vpisnika, nikakor ne pred 14 dnevi po tej vročiti.

§ 85. Po končnoveljavni določitvi vpisnika posestnega stanja se mora krajni komisar lotiti poizvedbe primernih oddelilnih zemljišč, dotičnih gospodarskih naprav

(§ 10.) in izravnay, ki jih je plačati v novcih, ter poskrbeti za to, da se naredi za to potrebni računi in načrti. — Je li z zložbo kakega v § 8. omenjenega zemljišča združena razdelba, tedaj je po deželnem zakonu z dne 26. okt. 1887, dež. 2 iz l. 1888., določene pravice pri tem neposrednje udeleženih tudi oddeliti in v ta namen pri omenjenih računih in načrtih primerno vzeti v poštev. — Oddelilna zemljišča, ki morajo po določenih §§ 33. do 35. ostati obremenjena s služnostmi ali realnimi bremenmi in se morajo odkazati novemu posestniku, potem taka zemljišča, na katerih mora po § 41. ostati vknjižena kakšna terjatev, je, kakor v § 91. omenjena oddelilna zemljišča, vpoštevaje manjšo vrednost, ki izvira iz te obremenitve, postaviti v račun.

§§ 86. do 91. imajo o zložbi zemljišč ista določila kakor §§ 84. do 89. dež. r. in u. zak. o razdelbi zemljišč s tem, da se pozivajo v § 86. § 10. v §§ 87. in 88. § 86., v § 89. §§ 86 do 88. tega zakona.

§ 92. ima v 1. odst. o zložbah taka določila kakor § 90. dež. r. in u. zak. — Dalje se glasi:

Na vsak način je o splošnih vodilih, po katerih se bo ravnati pri določevanju oddelilnih zemljišč in projektiranju skupnih gospodarskih uprav, pravočasno zaslišati odbor udeležencev.

Kadar je z zložbo združena razdelba kakega v § 8. zaznamovanega poljedelskega zemljišča, in je kaka občina ali kakšen občinski oddelek pri tem neposrednje udeležen, tedaj je na to, koliko ta občina ali ta občinski oddelek potrebuje zemljišča za javne namene, vzeti v deželnem zakonu z dne 26. oktobra 1887. (dež. zak. št. 2 iz leta 1888) predpisani ozir.

§ 93. Za razmere, ki po § 82., št. 1 in 2, pri cinitvi posameznih zemljišč niso prišle v poštev, je plačati izravnavo v novcih, ako se med posestnikom teh zemljišč in med tistim, kareremu naj se odkažejo v oddelilo, ne doseže črugačen dogovor.

Daljna 2 odst. tega §. imata enaka določila kakor § 91. dež. r. in u. zak., s tem, da se v njih poziva § 82. š. 3. 4. in 5. tega zakona.

§ 94. ima ista določila kakor § 110. dež. r. in u. zak.

§ 86. zl. u. 114. — § 93. zl. u. 94, 129. — § 94 zl. u. 103.

C) Razgrnitev in zakoličenje zložbenega načrta in sklepanje o njem.

§§ 95. do 98. soglašajo s §§ 34. do 37. drž. zakona s tem, da se v § 97. poziva § 98. tega zakona.

§ 99. Za glasovanje mora krajni komisar sestaviti imenik pri zložbi neposrednje udeležениh oseb z napovedjo katastralnega čistega donosa njih v zložbo privzetih zemljišč in s pridejanima dvema rubrikama «Za zložbeni načrt» in «Zoper zložbeni načrt». — O dobi, ki je za glasovanje določena in ki mora znašati najmanj osem ur, je obvestiti vse neposrednje udeležence in to vsakega posebej, ter razen tega razglasiti primeren razglas v občinah zložbenega ozemlja najmanj osem dni pred glasovanjem. — Vsak neposrednji udeleženec sme v določeni dobi svoj glas oddati za zložbeni načrt ali zoper njega. Glasovi se smejo oddajati od neposrednjih udeležencev samo osebno ali pa vsled določil § 53. po pooblaščenih osebah, in sicer tako, da dotičnik v navzočnosti glasovalne komisije svoje ime v vpisnikovo rubriko za zložbeni načrt ali zoper njega sam vpiše ali vpisati da. Omejilne, pogojne ali drugačne opazke pri tem vpisovanju niso dopuščene in se smatrajo kot za nevpisane. Glasovalna komisija je sestavljena iz krajnega komisarja in iz dveh pri zložbi neposrednje udeležениh, ki ju v komisijo pokliče krajni komisar.

§ 100. So li med zemljišči, v zložbo privzetimi, taka skupna zemljišča, ki ob zložbi niso podvržena v § 8. omenjeni razdelbi, katerih skupno zastopanje pa v zmislu § 31. pristoji več solastnikom tako, da bi razprava s temi solastniki zaradi določitve in oddaje glasu tek glasovanja v redni dobi § 99. previdoma zadrževala ali motila, tedaj je glede teh zemljišč razpisati primerno dolge posebne dobe, pri njih za dotična zemljišča od solastnikov oddane glasove in končni rezultat, ki se pokaže po § 31., protokolarno določiti, in ta končni rezultat vpiše krajni komisar v glasovnik, sklicevaje se na zapisnik.

§ 101. V kolikor se morajo skupna zemljišča ob zložbi v zmislu določila § 8. razdeliti že po zakonu samem, je skupno število tistih, katerih deležne pravice pri teh zemljiščih se oddele z zemljo, s katastralnim čistim do-

§ 95. zl. u. 59. — § 97. zl. u. 121. — § 100. zl. u. 122.

nosom teh skupnih zemljišč uradoma vpisati v rubriko tistih, ki glasujejo za zložbeni načrt. Tistim pa, ki so z drugimi svojimi zemljišči neposrednje udeleženi pri zložbi ostane glede teh zadnjih zemljišč glasovanje po § 99., oziroma po § 100. neodvisno in odločeno od poprej omejenega vpisa pridržano.

§ 102. Kedor navzlic zakonitemu obvestilu o glasovalni dobi svojega glasu v tej dobi ne odda v predpisani obliki, tega mora krajni komisar na koncu dobe pozvati, naj v treh dneh, ki se štejejo od dneva, ki pride po vročitvi poziva, svoj glas pismeno odda, in sicer se mora ta poziv zgoditi z izrecnim pristavkom, da, ako se dotičnik iznova zdrži glasovanja ali pošlje nedoločno ali pogojno izjavo, se bo to štelo kot pritrdilo k zložbenemu načrtu. — Tiste, ki tudi na ta poziv ne glasujejo ali pošljejo nedoločno ali pogojno izjavo, je potem uradoma vpisati v rubriko tistih, ki glasujejo za zložbeni načrt, in k temu vpisu je pristaviti opazko, ki se sklicuje na pričujoče določilo.

§§ 103. in 104. sta enaka §§ 38. in 39, drž. zakona s tem, da se v § 104. poziva § 98. tega zakona.

§ 105. Po določitih § 104. od deželne komisije izrečeno razsodbo, s katero se je zložbeni načrt potrdil ali s katero se je potrdilo odreklo, kakor tudi ukazila deželne komisije glede izvršitve potrjenega načrta mora krajni komisar razglasiti v občinah, spadajočih k zložbenemu ozemlju, ter njih neposrednjim udeležencem, kakor tudi tretjim osebam, katerim po § 39. pristoji odpovedna pravica, vsakemu posebej vročiti.

§§ 106. in 107. sta enaka §§ 40. in 41. drž. zakona s tem, da se v § 107. poziva § 106. tega zakona.

§ 108. ima o zložbenem načrtu ista določila kakor § 104. dež. r. in u. zak. o razdelbenem načrtu.

§ 109. istotako o recesu enaka določila kakor § 103. dež. r. in u. zak.

§ 102. zl. u. 123. — § 103. zl. u. 123. — § 104. zl. u. 124. — § 105. zl. u. 125. — § 106. zl. u. 60, 145.

§ 108. zl. u. 103. — § 109. zl. u. 138.

§ 110. se glasi kakor § 105. dež. r. in u zak., sklicuje pa na § 78. tega zakona.

§ 111. je enak § 42. drž. zak., poziva pa §§ 69. in 106. tega zakona.

§ 112 pravi, da se natančnejša določila o zloženem načrtu in recesu izdado z ukazom.

§ 113. Kadar je zložba poljedelskih zemljišč združena z razdelbo in uredbo, tedaj se je pri določevanju razmer, ki jih je pri zloženem načrtu in pri njega izvršitvi vpoštevati in ki se tičejo skupnih zemljišč, ravnati po §§ 60. do 82., 90., 91. in 99. zak. 26. okt. 1887. dež. 2 iz l. 1888, in nadalje po določenih tega zakona. — Vendar v takšnih slučajih pri sestavljanju registra deležnih pravic, kakor je predpisan po § 79. zak. z dne 26. okt. 1887. dež. 2 iz l. 1888. ni izvršiti cenitve skupnih zemljišč; temveč ta cenitev nareja po določenih § 83. tega zakona sestojni del bonitetnega načrta, ki ga je sestaviti za zložbeno ozemlje. Določila § 3. zak. z dne 3. septembra 1894, dež. 27. se ne uporabljajo, kadar se zložba izvrši v zvezi z razdelbo ali uredbo.

§ 114. Kadar je na skupna zemljišča se odnašajoče užitne ali upravne pravice uravnati ob zložbi poljedelskih zemljišč, tedaj se je glede priprave, sestave in izvršitve uredbenega načrta ravnati po dotičnih za uredbo veljavnih določenih §§ 60. do 109. zak. 26. okt. 1887. dež. 2 iz l. 1888. — Tudi v tem slučaju se ne uporabljajo določila § 3. zak. z dne 3. sept. 1894. dež. 27.

IV. Stroški zložbe.

§ 115. je enak § 43. drž. zakona.

§ 116. Kar se tiče nadaljnih stroškov, veljajo o njih določila nastopnih §§ 117. do 128. tega zakona tudi takrat, kadar je zložba poljed. zemljišč združena z razdelbo in uredbo, in sicer s to razširbo, da je tudi zneske za odškodnine, omenjene v drugem odstavku § 22. zak. z dne 26. okt. 1887, dež. 2 iz l. 1888., šteti k zneskom omenjenim v § 120., š. 2 tega zakona.

§ 111. zl. u. 125, 145. — § 113. zl. u. 177. — § 114. zl. u. 177. — § 115. zl. u. 154. — § 117. zl. u. 149. — § 118. zl. u. 151. — § 119. zl. u. 153. — § 120. zl. u. 155., 168. — § 121. zl. u. 158.

§§ 117, 118, in 119. imajo enaka določila kakor § 112. dež. r. in u. zak. s tem, da § 117. v 1. odstavku poziva § 70., § 119. pa §§ 117. in 118. ter § 121. tega zakona.

§ 120. je enake vsebine kakor § 113. dež. r. in u. zak. s tem, da se v š. 1. poziva § 75, tega zakona, da se glasi š. 2.: zneske za novčne izravnave, katere morajo plačati neposrednje udeleženi (§§ 27., 93., 106.); š. 3.: pristojbine odposlanca, katerega morebiti odpošlje deželni odbor v zmislu § 70., kakor tudi one odbornikov udeležencev (§ 73.) . . . , omenjene v § 121.

§§ 121. in 122. soglašata s §§ 114. in 115. dež. r. in u. zak., ter se v § 122. pozivajo §§ 119. in 120, 123. do 125., (§ 58.) in zadnji odst. § 125. tega zakona.

§ 123. V § 120. št. 1. omenjene stroške morajo, če je zložbeni načrt potrdila deželna komisija v zmislu 2. odst. § 104., plačati pri zlozbi neposrednje udeleženi. Te udeležence je, vsakega po stopinji, v kateri se razkosavanje njih skupne zemljiške posesti v zložbenem ozemlju zmanjšuje, razdeliti v tri razrede. Tisti, katerih skupna zemljiška posest kaže največji zmanjšek razkosavanja (I. razred), prispevajo k omenjenim stroškom v razmerju vse vrednosti svojih v zložbo privzetih zemljišč; oni družega razreda v razmeri 80 odstotkov in oni tretjega razreda 60 odstotkov te vrednosti. — Kadar bi se pri tem postopanju posamezni neposrednje udeleženci, katerih skupno zemljiško posestvo še je po zlozbi neznatno premenilo, nerazmerno obremenili, tedaj je za te posameznike iti tudi pod konkurenčno merilo 3. razreda do neke dejanskim razmeram primerne vsote zemljiške vrednosti. — Kadar pa zložbeni načrt za to, ker ni bilo po § 98. potrebne večine glasov, od deželne komisije ni bil potrjen, tedaj morajo v § 120., š. 1, zaznamovane stroške po razmerju vrednosti svojih v zložbeni načrt privzetih zemljišč plačati tisti neposrednji udeleženci, ki so zahtevali, naj se odpošlje krajni komisar (§ 66.), v kolikor ni deželni odbor te stroške na prošnjo tistih, ki so jih dolžni plačati, prevzel na deželna sredstva. To prošnjo je vložiti pri deželnem odboru, preden se zahteva, naj se odpošlje krajni komisar. — Predstoječa določila veljajo tudi glede povračila, ki ga morebiti zahteva deželni odbor na podstavi 3. odst. § 74. za to, da

je priskrbel tehnično osebje za zemljemerska dela, kakor tudi glede v § 120., š. 3, omenjenih pristojbin za odbornike udeležencev (§ 73.). — V § 120., š. 2, omenjeni zneski obremene tiste, na kojih zahtevo in račun so bili kot ponapredščina založeni.

§ 124. je enak 2. odstavku § 117. dež. r. in u. zak.

§ 125. je enak § 118. dež. r. in u. zakona s tem, da se pozivajo v predzadnjem odstavku §§ 10 in 87 ter 121. tega zakona.

§ 126. odst. 1. je enak § 119. dež. r. in u. zak.

Dalje se glasi: Kadar pa se zložbeni načrt izvrši, tedaj veljajo te ponapredščine, v kolikor se ne povrnejo morebiti iz izkupila za zemljišča, ki so po zložbenem načrtu v to določena (§ 97.), kakor tudi za priskrbitev zemljemerskega osebja morebiti zahtevano povračilo, kot posojilo, ki ga je deželni zaklad posodil plačilnim zavezanecem, da so ž njim poravnali nanje spadajoči del zložbenih stroškov, kakor tudi da so ž njim poravnali novčne izmere, ki jih morajo plačati, in to posojilo je ravno tako kakor posojila, ki so bila dana v poravnanje stroškov in odškodnin za skupne gospodarske naprave in novčne zneske v slučaju preložitve poslopij iz deželnih sredstev, od časa, ko se je izreklo, da je zložbeno postopanje sklenjeno (§ 111.), ali od morebiti poznejšega časa, ko se je dala ponapredščina, obrestovati s štirimi odstotki ter jih v petih, eventualno v več od deželnega odbora dovoljenih enakih letnih obrokih povrniti deželnemu zakladu.

§ 127. je enak § 44. drž. zakona.

§§ 128. 129. in 130. imajo slična določila kakor §§ 122. do 124. dež. r. in u. zakona.

§ 131. je enak § 46. drž. zakona.

§ 125. zl. u. 127, 157. — § 126. zl. u. 171, 174. — § 127. zl. u. 175.

**b.) Iz ukaza min. za poljedeljstvo, za
notr. stvari, za prav. in za finance,
9. jul. 1903., dež. 9.,**

**o zložbi poljedelskih zemljišč na
Kranjskem.**

§ 1. Kjer se v tem ukazu rabi oznamenilo «agrarska operacija», je pod tem razumeti zložbe poljedelskih zemljišč same, kakor tudi zložbe v zvezi z razdelbami skupnih zemljišč in uredbami dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja.

§ 2. Pri razpravah, ki se izvrše po tem ukazu, je navajati spodaj navedene zakone in ta ukaz v naslednji okrajšani obliki, ki se uporablja tudi v tem ukazu samem :

1. Zakon z dne 7. junija 1883., drž. zak. št. 92, o zložbi poljedelskih zemljišč kot «zl. drž. zak.» («zložbeni državni zakon»);

2. zakon z dne 7. novembra 1900., dež. zak. št. 28, o zložbi poljedelskih zemljišč, kot «zl. dež. zak.» (zložbeni deželni zakon).

3. ta ukaz k zakonu, navedenemu pod 2, kot «zl. u.» (zložbeni ukaz).

Nadaljne točke tega ukaza so po vsebini in celo po vrstnem redu skoraj popolno enake onim izvršilnega ukaza k. dež. r. in u. zakonu 30. jul. 1888, dež. 17, ki se nahaja med predpisi o razdelbi zemljišč, z razločkom, da govori oni o razdelbi ta pa o zložbi zemljišč. — Posebne razločke navajamo tu niže.

§ 14. Kadar presega število neposrednjih udeležencev sto, je določiti število odbornikov na dvanajst, in kadar ni več nego dvanajst neposrednjih udeležencev, na štiri. V vseh drugih primerih je prepuščeno izprevidnosti krajnega komisarja, da določi število odbornikov (§ 71. zl. dež. zak.).

§ 15. Krajni komisar mora gledati na to, da pokliče v odbor udeležencev take osebe, ki dobro poznajo zložbeno ozemlje in so za to opravilo vsled svoje stopinje družabnega življenja posebno primerne.

§ 16. Krajni komisar mora povabiti neposrednje udeležence, da izvolijo polovico odbora. Kar ima več oseb enako število glasov, nego jih je potrebnih za polno število odbornikov, ki jih je izvoliti, tedaj razsodi žreb, koga je šteti za izvoljenega. Izvoljeni morajo brez odloga izjaviti pri krajnem komisarju, če sprejmo volitev. Kadar ne sprejmo volitve, je napraviti potrebno novo volitev.

§ 17. Pri odborovih posvetovanjih, ki se tičejo izključno predmetov tehnične vsebine, sme krajnega komisarja pri predsedovanju zastopati voditelj ali kakšen drugi pripadnik tehničnega oddelka (§ 19. zl. u.). — O vsakem odborovem posvetovanju je pisati zapisnik, v katerega se zabeležujejo bistvene stvari posvetovanja. — Krajnemu komisarju je dano na prosto voljo, da tiste odbornike, ki niso prišli k odborovi seji, pozneje vpraša za njih mnenje; v tem primeru je dotične izjave poočititi v dodatku k zapisniku.

§ 18. Odposlanec, ki ga v primeru § 70, odstavek 2., zl. dež. zak. pošlje deželni odbor, je tudi upravičen, udeležiti se odborovih posvetovanj udeležencev in krajni komisar ga mora povabiti k posvetovanjem.

§ 19. Za agrarske operacije potrebna zemljemerska dela opravi tehnični oddelek, ki je prideljen krajnemu komisarju. Ta oddelek je pod neposrednjim tehničnim vodstvom tehnika (nadzornika), ki ga postavi predsednik ministrske komisije. — Za imenovanje tega opravitelja in ostalega osebja tehničnega oddelka, kakor tudi za uredbo službe pri njem, je merodajen na podstavi zakona z dne 26. okt. 1887., dež. 2 iz l. 1888. izdani ukaz c. kr. dež. predsednika za Kranjsko z dne 12. jun. 1897, dež. o uredbi tehnične službe za agrarske operacije.

§ 37. Krajni komisar je izključen od preiskave strankarskih spornih stvari in poprijetih pravnih pripomočkov, kakor tudi od razsodbe v prvi stopinji v vseh primerih, v katerih se sme po §§ 19. in 20. pravilnika sodne oblasti v civilnih pravih, kakšen sodnik odkloniti, oziroma od izvrševanja sodniške službe izključiti.

§ 38. Tehniki tehničnega oddelka, strokovnjaki in izvedenci so od uradnih dejanj, naštetih v § 37. zl. u. izključeni iz onih razlogov, ki po § 355. civilnopravnega reda upravičujejo, da se odklonijo izvedenci.

§§ 42. in 43. določata o zemljiških vpisih in odlokih na knjižne prošnje isto kakor §§ 43. in 44. u. k. dež. r. in u. zakona.

§ 44. Kadar se izvrši zložba v zvezi z razdelbo ali uredbo, se uporabljajo glede razdelbenega ali uredbenega predmeta in nepremičnih posestev, s katerih posestjo so združene vknjižene deležne pravice, določila §§ 43. in 44. ukaza z dne 30. julija 1888., dež. zak. št. 17.

§ 58. Glede sprejemanja dokazov za razsodbe, ki jih je krajnemu komisarju razsojati v prvi stopinji, in pri priredbi strankarskih razpornih stvari, ugovorov, pritožeb in prizivov je zmiselno uporabljati določila §§ 266 do 389 civilnega pravnega reda v kolikor se morajo upotrebljevati na postopanje v izvršitev agrarske operacije. Dokazovanje s tem, da se zaslišijo stranke kot priče,¹⁾ je dopuščeno le v strankarskih spornih stvareh.

§ 62. je sicer enak § 62. u. k. dež. r. in u. zakona, nima pa 4. odstavka.

§ 66. Pri izračunanju na podstavi zl. dež. zak. in zl. u. tekočih, oziroma določenih rokov se ni ozirati na dneve morebitnega poštnega teka; vendar se končajo ti rokovi, kadar pade zadnji dan, pa če je tudi koledarsko določen, na nedeljo ali občni praznik, šele prvi prihodnji delavnik.

Vlaganje in prirejanje predlogov.

§ 68. Kadar hoče najmenj polovica vseh k zložbenemu ozemlju spadajočih zemljišč zahtevati zložbo, tedaj je dotični predlog pismeno ali ustno dati na zapisnik pri političnem okrajnem oblastvu, pri kakem v tem političnem okraju poslujočem krajnem komisarju, pri kakem advokatu ali pri kakem c. kr. notarju, da ga takoj pošlje načelniku deželne komisije. Predlog mora obsežati:

- a) vsaj splošno oznamnilo ozemlja, ki se vzame v zložbo;
- b) dozdevno število neposrednje udeleženih;
- c) imena predlagateljev.

Predlog je takoj poslati načelniku deželne komisije, ki mora skrbeti za to, da se predlog po političnem okraju

§ 58. ¹⁾ pomotno mesto: Dokazovanje z zaslišanjem strank.

nem oblastvu, po krajnem komisarju ali po posebnem odposlancu, ako je treba, tudi po poizvedbah na mestu samem priredi v toliko, v kolikor je potrebno, da ga more potem deželna komisija vzeti v pretres v zmislu § 69 zl. u.

§ 76. in 77. določata o naznanilu operacijskega ozemlja knjižnemu sodišču in o ravnanju z zemljiško-knjižnimi prošnjami med agrarsko operacijo isto kakor §§ 72. in 73. izvrš. u. k dež. in u. zakonu.

§ 106. Ploskovna izmera oddelilnih zemljišč, ki jih je odkazati neposrednjim udeležencem, mora biti proti njih vrednosti v istem razmerju, kakor ploskovna izmera zemljišč, ki jih je oddeliti, proti njih vrednosti. Razlika od tega do vštetega petega dela tega razmerja je dopuščena, ako se brez nje ne da doseči primerna zveza oddelilnih zemljišč ali njih ugodna oblika in lega, ali če se ne more ohraniti v § 112. o razdalji oddelilnih zemljišč od gospodarskih poslopij obseženo določilo, ali če se ne morejo izvršiti primerne skupne naprave za odvajanje ali dovanje vode.

Čez peti del navedenega razmerja segajoča razlika je dopustna samo v onih primerih, kadar je dotični neposrednji udeleženec s tem zadovoljen in pri drugih neposrednjih udeležencih vsled tega ne nastopi nobena peti del tega razmerja presegajoča razlika.

Kulturna vrsta oddelilnih zemljišč.

§ 107. Oddelilna zemljišča, ki jih je odkazati posameznim neposrednjim udeležencem v vrtovih, njivah in travnikih, morajo biti praviloma v istem razmerju proti njegovemu skupnemu oddelilu, v katerem so njegova zemljišča te kulturne vrste, ki jih je oddeliti, proti njegovim skupnim zemljiščem. Neizogibne razlike v tem oziru je z ozirom na posebne gospodarske razmere posameznih neposrednjih udeležencev namenu primerno izravnati. Pri tem je paziti na to, da se pri tistih udeležencih, katerih travniki so bili proti njivam doslej v neprimernem razmerju, to razmerje z novo uredbo ne napravi še neugodnejše; dalje, da se takim udeležencem, katerih oddelilo se mora v eni zgoraj navedenih kulturnih vrst prikratiti, da zadostno nadomestilo z zemljiškimi ploskvami, ki se morajo izpremeniti v dotično kulturno vrsto.

§ 108. Vsakemu neposrednjemu udeležencu je odkazati oddelilna zemljišča v kolikor mogoče skupaj se držeči legi in v obliki, ugodni za obdelovanje. Pri tem je zlasti gledati na to, da so posamezna oddelilna zemljišča v primerni zvezi med seboj, da oddelilna zemljišča v njivah proti svoji širini niso nerazmerno dolga, da imajo, kolikor moči, dosedanje smer parcel in tako obliko, da se morejo namenu primerno obdelovati.

§ 109. Oddelilna zemljišča je, kolikor moči, tako urediti, da meje vsaj z eno stranjo na javno ali skupno vozno pot, vrtovi pa vsaj na pešpot. Pri doizvedbi oddelil je dalje paziti na to, da se more voda v obstoječe vodobere ali pa v vodobere, ki se naredijo kot skupne naprave, kolikor mogoče neposrednje odtakati.

§ 110. Novčne izravnave za neznatne različnosti (§§ 27. in 29. zl. dež. zak.) ne smejo presežati štiridesetega dela vrednosti dotične terjatve neposrednjega udeleženca, katero terjatev je navadno oddeliti v zemljišču. Novčne izravnave se smejo povišati do dvajsetega dela navedene vrednosti, ako ni drugače doseči primerne uravnave ali zaokrožitve zemljiškega posestva. V obeh slučajih pa so novčne izravnave dopustne samo pod pridržkom § 27., odst. 2. zl. dež. zak. — Nad dvajseti del vrednosti je dovoljena novčna izravnava samo v onih slučajih, kadar je dotični neposrednji udeleženec s tem zadovoljen in ne nastane zaradi tega pri drugih neposrednjih udeležencih dvajseti del dotične vrednosti njih terjatve presegajoča novčna izravnava.

§ 111. Kadar poseduje neposrednji udeleženec v enem delu zloženega ozemlja zdržema zvezan večji zemljiški obseg, tedaj je oddelilo za to, kolikor moči, napraviti iz teh zemljišč. — Kadar so v zložbe privzeta zemljišča od večjega v zvezi stoječega zemljiškega obsega kaknega drugega posestnika popolnoma ali večjidel obdana, tedaj je, v kolikor drugi oziri to dopuščajo, taka zemljišča praviloma odkazati posestniku tega v zvezi stoječega zemljiškega obsega, in sicer tudi takrat, kadar je ta zemljiški obseg od zložbe izključen, to pa samo tedaj, če je v tem slučaju dotični posestnik z drugimi zemljišči udeležen pri zložbi. — Takim neposrednjim udeležencem, katerih oddelilna terjatev je neznatna in kateri za obdelovanje svoje

zemljiške posesti nimajo vprežne živine, je odkazati oddelilna zemljišča, v kar največji bližini njih stanovanj, v kolikor se v tem ne kratijo interesi drugih udeležencev. Tudi je, kolikor moči, skrbeti za to, da oddelilna zemljišča teh malih zemljiških posestnikov niso obdana od zemljišč, ki spadajo k večjim gospodarstvom.

112. Oddelila za zemljišča, privzeta v zložbo, neposrednim udeležencem ni odkazati v večji povprečni oddaljenosti od gospodarskih poslopij, kakor v oni, v kateri leže zemljišča, ki jih je oddeliti. Izjema od tega je dopuščena samo takrat, kadar je dotični neposredni udeleženec s tem zadovoljen, ali kadar je iz tega izvirajoča škoda vsled boljše zveze oddelilnih zemljišč med seboj, ali s primernejšimi potmi ali s kako drugo koristjo izravnana.

2) Koroško.

a) Zakon od 21. febr. 1900., dež. 15., o zložbi poljedelskih zemljišč.

Oddelki in točke tega zakona imajo isto vsebino, večinoma tudi isto število in red kakor enaki zakon za Kranjsko od 7. nov. 1900, dež. 28., z občnim razločkom, da se seve pozivi v točkah nanašajo na njim odgovarjajoče točke tega koroškega zakona oziroma na druge zakone te dežele ondi kjer se v zakonu za Kranjsko pozvane točke iz njega ali iz drugih domačih predpisov.

V posebnem omenjamo še naslednje razlike:

§ 24. nima srednjega odstavka o premembi glob v zaporne kazni.

§ 43. nima tretjega odstavka o potrditvi dogovorov po deželnem odboru.

§ 50. ima v š. 5. »Za fidejkomise: fidejkomisni imetniki«; š. 6. in 7. imajo vsebino š. 5. in 6. kranjskega zakona.

§ 58. nima 5. odstavka o protiizjavah na pritožbe.

§ 64. zadnji stavek š. 1. se glasi: — je uporabljati § 6. zak. 21. febr. 1900, dež. 14.

§ 65. ima pri 1. odstavku dopolnek: ali brez njega (krajnega komisarja) po enem ali več lastnikih v zmislu §§ 91. do 93. tega zakona.

§ 73. določa v 3. odst., da na podstavi §§ 71 in 72. k odboru spadajoči udje nimajo pravice do kakega povračila, ker je njih poslovanje le častna služba.

§ 74. določa, da krajni komisar določa in zaprisega za zemljemerska dela potrebno tehniško osobje.

V kranjskem dež. zakonu pod §§ 75. do 77. navedenih določil ni v koroškem zakonu, temuč se § 75. in nasl. koroškega zakona strinjajo s § 78. in nasl. kranjskega.

§§ 91, 92, in 93. so sprejeti §§ 31., 32. in 33. zl. drž. zakona, katerih kranjski zakon ni sprejel.

§ 94. in nasl. do konca obdelujejo stvarino zopet v istem redu, kakor § 94. in nasl. zl. dež. zak. za Kranjsko

§ 120. pri š. 3. nima pristavka: «kakor tudi one odbornikov udeležencev (73.).»

§ 121. koncem 4. odstavka tudi dosledno ne zaključuje: «kakor tudi glede v § 120., š. 3. omenjenih pristojbin za odbornike udeležencev (73.).»

Ta zakon je stopil v moč 1. dan januarja 1904.

(razgl. dež. preds. za Koroško od 12. okt. 1903., š. 1999., dež. 32.)

b) Iz ukaza min. za poljedelstvo, za notr. stvari, za prav. in finance, 11. jul. 1903, dež. 31.,

o zložbi poljedelskih zemljišč na Koroškem.

Tudi ta ukaz je do malega popolno enak istemu ukazu za Kranjsko od 9. jul. 1903., dež. 9. (zgoraj pod 1.) b).

V posameznem so naslednji razločki.

§ 177. govori o pooblaščenju za osnovna dela takim posestnikom, ki hote zložiti poljedelska zemljišča v zmislu

§ 91. in nasl. dež. zl. zakona. V to je deželni komisiji predložiti odtis katastralne mape, v kateri so označene parcelne številke zemljišč, ki jih hote zložiti. Sicer je prošnjo sestaviti tako, kakor kadar se prosi, da bi se zložba izvela uradno.

Kadar se prosi pooblaščenja tudi v zmislu § 91., odst. 2. zl. dež. zak., je navesti tudi osebe, ki bodo opravile poizvedbe in merjenje. — Pooblaščenje za poizvedbe in merjenje se daje navadno za eno leto, ta rok pa se prosečim udeležencem lahko podaljša, ako se izkažejo, koliko poizvedeb in izmer so že napravili. — Deželna komisija obvesti dotična politična in občinska oblastva, kaka pooblastila je dala.

§ 178. določa da je po končanju osnovnih del in po § 92. zl. dež. zak. izpolnjenih predpisih zložbeni načrt poslati deželni komisiji. Zložbeni načrt mora biti sestavljen kakor uradno napravljeni ter izkazati je da so se oddelilna zemljišča v izmerila na mestu samem in, da se je z načrtom ravnilo kakor veleval § 92. zl. dež. zak. Preskusiti je, ako se izdelki strinjajo s predpisi §§ 65. in 92. zl. dež. ukaza in tega ukaza. — Predsednik dež. komisije ali komisija sama lahko odredi pregled zemljemerskih del. Predsednik mora to ukazati vselej, kadar dotičnih izdelkov ni napravil kak za agrarske operacije usposobljen zemljemerec ali oblastveno potrjen civilni zemljemerec. Ako se poizvedbe dajo v dopolnitev krajnemu komisarju, ima poslovati tako kakor pri uradnih zložbah.

§ 179. in 180. končno soglašata s §§ 177. in 178. zl. u. za Kranjsko.

III.

a), Zakon od 7. junija 1883., dz. 93.,
mereč na to, da se gozdni svet tujih
osredkov očisti in meje gozdov za-
okrožijo.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora
ukazujem tako;

§ 1. Kadar se hoče gozdnat svet očistiti
tujih osredkov ali oključkov (enklovov), ka-
tere ta svet oklepa po vsem ali po nekoliko,
ali kadar se hočejo gozdom meje zaokrožiti,
ter se zategadelj pogodbe, o meni kmetijskih
ali gozdarstvu namenjenih zemljišč sklenejo z
odobrenjem deželne ali ministerijalne komisije,
pristojne v rečeh zemljiške zložbe, (§ 6. z. 7.
junija 1883 (dz. 92), vendar zunaj slučaja zem-
ljiške zložbe, tedaj uživajo le-te pogodbe v §
2, 3, 5 in 6. tega zakona pripuščene ugodnosti.

§ 2. Ako je last zemljišča, katero se ima
zameniti, razdeljena, ne potrebuje taka pogodba
o meni ni privolitve glavnega lastnika, ni odobre-
nja kakega upravnega ali skrbstvenega oblastva.

Odobrenje deželne ali ministerijalne ko-
misije nadomešča tu odobrenje skrbstvenega
oblastva.

§ 3. Kadar menjalci pri taki pogodbi na-
merjajo prenos knjižno vpisanih pravic ali
dolžnosti z enega izmed zamenjanih zemljišč
na drugo ali na kako drugo kmetijstvu ali
gozdarstvu služeče zemljišče, ki je njihovo, in
če se upravičenci ali zavezanci (dolžniki) do-
brovoljno ne udajo v ta prenos, sme se man-

kajoče privoljenje njihovo na zahtev menjalcev nadomestiti s privoljujočim izrekom deželne ali ministerijalne komisije, ako namreč iz namerjavanega predetja ne nastane zavezancem ali upravičenim nikaka ali če jim iz njega nastane samo neznatna škoda ter se v slučajih, kjer bi bilo kaj malo škode, ponudi za njo primerna zamena ali odškodba.

§ 4. Ako deželna komisija odreče odobrenje kake pogodbe o meni, ali če odreče privoljujoči izrek v oziru na prenos knjižno vpisanih pravic ali dolžnosti, smejo menjalci, a če ta komisija izreče svoje privoljenje v namerjani prenos knjižno vpisanih pravic ali dolžnosti, smejo upravičenci ali zavezanci (dolžni) uteči (vzklicati) se pred ministerijalno komisijo.

Rok v to teče 14 dni počenši s prvim dnevom po tem dnevnu, katerega jim je bil vročen ukrep deželne komisije.

§ 5. Pogodbe o meni, katere je v zmislu § 1. oblastvo odobrilo, takisto tudi vse vloge, vsi zapisniki, druge pravne listine ali pisma, izrecila, izdatki, razsodila, nagodbe, poveritve podpisov in prepisov, kar se jih potrebuje v postopku po tem zakonu, vse to je, dokler se ne rabi za nič drugega, prosto kolkov in neposrednjih pristojbin (davščin).

V ta postopek potrebni odtiski katastralnih map oddajo se za polovico tarifne cene.

§ 6. Prenosi lasti zamenjanih zemljič na temelju pogodbe o meni, katero je oblastvo

odobrilo po § 1. prosti so pristojbine 15 let po tem, ko pride ta zakon v moč.¹⁾

Knjižno vpisane pravice ali dolžnosti predevajo se izmed tako zamenjanih zemljišč z zemljišča na zemljišče ali tudi na katero drugo zemljišče, ki je last menjalcev, na podlogi pismenih izrecil privoljenja ali na podlogi privoljujočega izreka, ki ga ima § 3. na misli, vsake pristojbine prosto tedaj, kadar se s tem predetjem nima vpisati ni premena v osebi upravičenega ali zavezanega, niti premena v obsegu te pravice ali te dolžnosti.

¹⁾ Z razpisom fin. min. z dne 5. nov. 1904. š. 72391. ustavlja se pobiranje tozadevnih pristojbin do 31. dec. 1906, z razpisom istega min. z dne 18. okt. 1906 š. 73094 do 30. jun. 1908. To velja glede pristojbin pri vseh agrarskih postopanjih in sicer za slučaj, da se do tedaj ne rešijo ustavno dotične vladne predloge.

§ 7. Ta zakon pride v moč ob enem s tistimi ukazili, katera izda deželno zakonodajstvo o sestavi deželne komisije za ovedbe ali razprave v takih rečeh potrebne¹⁾.

Ta ukazila deželnega zakonodajstva naj se skladajo z določili § 10. odstavek 2. zakona od 7. jun. 1883 (dz. 92).

¹⁾ Taka ukazila so izšla: za Moravsko z zak. 13. febr. 1884, dež. 32. za Nižo Avstrijo z zak. 3. jun. 1886. dež. 41. za Kranjsko, zak. 26. okt. 1887, dež. 3. iz l. 1888; za Šlezijo z zak. 28. dec. 1887, dež. 14. iz l. 1888; za Koroško z zak. 22. febr. 1890. dež. 10; za Salcburško z zak. 11. okt. 1892, dež. 33; za Galicijo z zak. 4. dec. 1899. dež. 19. iz l. 1900.

§ 8. Izvršiti ta zakon naročeno je ministrom za poljedelstvo, notranje reči, pravosodje in finance, kateri naj izdado tudi ukaze v njega izvod potrebne.

b Ukaz ministrov za poljedelstvo, notranje reči, pravosodje in finance od 5. julija 1886 dz. 109.,

o očiščevanju gozdnega zemljišča tujih osredkov in zaokroževanju gozdnih mej.

Na podlogi zakona od 7. jun. 1883 (dz. 93), o očiščevanju gozdnega zemljišča tujih osredkov in zaokroževanju gozdnih mej, ukazuje se tako:

Pristojna oblastva.

§ 1. Po § 1. zak. od 7. jun. 1883 (dz. 93), gre deželni in ministerijalni komisiji, katera je pristojna v oziru na zlaganje zemljišč, tudi pristojnost za reči, ki se odnašajo na očiščevanje gozdnega zemljišča tujih osredkov in zaokroževanje gozdnih mej.

Komisijskim razpravam ministerijalne komisije naj se privzema kot pridodan svetnik en gozdni tehnik poljedelskega ministerstva.

Vsebina pogodbe o meni.

§ 2. Pogodbe o meni (zameni) morajo biti sklenene pod uvetom, da jih odobri deželna, odnosno ministerijalna komisija, ter jih je predlagati v dveh primerkih in enem golem prepisku deželni komisiji.

Priredba prošnje za odobrenje pogodbe o meni.

§ 3. Prošnji za odobrenje pogodbe o meni morajo biti priložena naslednja pospešila (pomagala) in sicer vsako v izvirniku in enem prepisku, namreč:

1. En primerek (eksemplar) odtiska katastralne mape ali en prepisek dotičnega njegovega kosa, na katerem so poočitena v zameno določena zemljišča, ter naznanjene katastralne številke. Vrhu tega je treba pridonesti izpisek iz parcelskega protokola, na katerem je povedano, koliko je čistega donosa in koliko meri površina, in pa, kako se imenuje tisti kos zemljišča.

Če pa meje zemljišč, katera je zameniti eno za drugo, na posamičnih krajih niso razločno očitne ali če se ne skladajo s tem, kakor jih katastralna mapa predo-

čuje, tedaj je treba pridonesti geometričen ležni črtež napravljen na podlogi posebnega merjenja in po določilih ukaza ministrstev za pravosodje in finance od 1. junija 1883 (dz. 86).

Prepisek katastralne mape mora v oziru na to, da se vjema z izvirnikom, biti overovljen po uradniku, kateri je postavljen za službo arhiva katastralnih map, odnosno po poljemerskem uradniku, ki je postavljen, da imej zemljarinski (zemljiškega davka) kataster v razpregledu.

2. Izpiski iz zemljiške knjige, iz katerih mora biti razvidno, kako je lastninsko stanje zemljišč, ki se hočejo zameniti, in pa katera bremena in katere pravice so bile z njimi v zvezi ta čas, ko se je pogodba sklenila.

3. Ako se imajo ob enem zemljiškoknjižne pravice predejeti na zemljišča, katera se hočejo zameniti, — naznamba onih tretjih, katerim v prid so na zamenjana zemljišča knjižno vpisane kake pravice ali dolžnosti; dalje, — ako se zamenjevalci ne poprimejo rajši tega, kar določa § 6. tega ukaza, — izrecila, ki jih oni tretji od sebe dado v oziru na namerjani prenos njihovih pravic in dolžnosti.

4. Razložba sestavljena po gozdnem tehniku po poklicu pristojnega okrajnega oblastva o trajni (stalni) donosnosti v zameno namenjenih zemljišč glede užitkov, katerih prenos se namerjava.

Predevanje zemljiškoknjižnih pravic na druga zemljišča.

§ 4. Ako zamenjevalci po § 3. zak. od 7. jun. 1883 namerjajo pravice držeče se zemljišč, ki jih hočejo zameniti, predjati na druga njihova kmetijstvu ali gozdarstvu služeča zemljišča, treba je podati pospešila, povedana v § 3, š. 1—4. tega ukaza, tudi glede teh zemljišč.

Dopolnila pogodb o meni in ovedbe.

§ 5. V oziru na pretehtovanje predloženih pogodb o meni imajo tako komisije v § 1. tega ukaza imenovane, kakor tudi njih prvosedniki pravico, uradoma strankam nalagati, da v postavljenih rokih dopolnijo pogodbe o meni, v čemer je potreba, ter narejati, da se opravijo vse one ovedbe, ki jih je treba, da bodo predloženi spisi (operati) popravljene ali dopolnjene in pravice tretjih ohranjene.

Izrecilo tretjih, dano na zahtev prvosednika deželne komisije.

§ 6. Ako zamenjevalci v prošnji izrazijo željo na to stran, sme prvosednik deželne komisije o trošku zamenjevalcev zahtevati, od teh, kateri imajo v zmislu § 3, š. 3, kako stvarno (realno) pravico, da v postavljenem roku podajo potrebno izrecilo o namerjanem prenosu pravic. Pod istim uvetom sme prvosednik deželne komisije od pristojnega gozdnega tehnika zahtevati v § 3, š. 4, omenjeno razložbo.

Ako izrecilo v to pozvanih upravičencev ne dojde v postavljenem dotičnem roku, velja to za odreko privoljenja.

Postavljanje skrbnikov nepričujočim.

§ 7. Ako tega, čegar knjižna pravica se hoče predejeti, ni moči uganiti ali če njegovo bivališče ni znano in v tem poslednjič omenjenem slučaju on ni pustil (ostavil) nobenega rednega odvetnika, naj se zamenjevalci potegnejo za to, da mu sodišče v zmislu § 276 odz. postavi skrbnika.

Oblika pogodbam o meni in izrecilom privoljenja.

§ 8. Na pogodbe o meni in na izrecila drugih upravičencev, s katerimi izrekujejo privoljenje v to, da se knjižne pravice z enega izmed zamenjenih zemljišč predejejo na drugo ali pa na katero drugo kmetijstvu ali gozdarstvu služeče zemljišče, ki je last zamenjevalcev, uporabljati je v oziru na obliko za zemljiškknjižne (tabularne) listine potrebna določila zakonov od 25. jul. 1871 (dz. 95) in 4. jun. 1882 (dz. 67).

Razloke deželne in ministrijalne komisije.

§ 9. Razloko deželne komisije vročati je za prejemni list pogodnikom, in kjer se namerja prenos kakih knjižnih pravic, tudi tretjim osobam, katere so udeležene v tem.

Vzklice zoper razloko deželne komisije vlagati je pri deželni komisiji v enem primerku.

Kadar je pogodba o meni odobrena, naj deželna komisija — odnašaje se na svoje upravokrepljeno ali v slučaju vzklica po ministrijalni komisiji izrečeno odobrenje pogodbe o meni — istopisa pogodbe opravi z odobrilnim pristavkom in pritisne na vsakega uradni pečat. Na pri-

merku mape, prepiska ali ležnega črteža, ki ga je dati nazaj, treba je poodčititi, da je dotična pogodba bila odobrena.

Izvirniki pogodb o meni naj se nazaj dajo pogodnikom a izvirniki pospešil, omenjenih v § 3, š. 1—4 tega ukaza, pogodniku, kateri je v prošnji prvi imenovan; njih prepiski in pa prepisek pogodbe o meni naj se hranijo pri deželni komisiji.

Knjižno izvedenje pogodb o meni.

§ 10. Kadar je katera pogodba o meni bila pravokrežno odobrena, prepuščeno je strankam, potegniti se pri pristojnem sodišču za njih zemljiškoknjižno izvedenje po določenih obč. zak. o zemljiški knjigi.

Dolžnost nositi in povračati troške.

§ 11. Troške ovedeb, ki bi potrebne bile za pretehtovanje pogodb o meni, naj nosijo, kadar ni izkazana drugačnja domemba, menjajoče stranke po enakih delih. Dotične iznose povrniti je onim proračunom (etat), iz katerih so razhodki bili opravljeni.

Oprave ali storitve udeležencev.

§ 12. Kake v ovedovanje potrebne prepise katastralnih spisov (operatov), strežnike, kole, droge in kaj drugega takšnega naj o svojem trošku dajo menjajoče stranke, kakor jim naroče oni, katerim je to ovedovanje poverjeno.

Začetek veljavnosti pričujočega ukaza.

§ 13. Ta ukaz dobode moč v posamičnih kraljevinah in deželah tisti dan, kateri se v deželnem zakoniku in ukazniku pove, istodobno z državno od kraja napomnjenim zakonom in z dotičnim deželnim zakonom.

I. Primerek prošnji za glavno in obenem nadrobno razdelbo skupnega zemljišča.

Veslavna c. kr. deželna komisija za agrarske operacije
v

Ljubljani!

Županija Ambrus, 20 posestnikov iz Brezovega Dola in 15 posestnikov z Zverčega, vsi sodnega okraja žužemberškega, imajo solastninske pravice do pašnika Golica, parcelno št. 105 davčne občine Zverče, ki meri krog 150 oralov.

Peteri nižje podpisani sodeložniki iz Zverčega smo uvideli, da posestniki iz Brezovega Dola in županstvo v Ambrusu ta svet kvarno izkoriščajo, zato se hočemo od njih oddeliti in naš delež, ki bi se dal spremeniti v dobre košenice, tudi razdeliti na drobno. Zato prosimo:

Veslavna c. k. deželna komisija za agrarske operacije naj blagovoli po deželnem razdelbenem in uredbenem zakonu vpeljati in dogoloviti glavno razdelbo pašnika Golica, parcelna št. 105 davčne občine Zverče ter Zverčanom pripali delež razdeliti na drobno.

Na Zverčem, dne 1. svečana 1894.

Podpisi oziroma križi 5. prosečih solastnikov z Zverčega ter podpisi dveh prič.

I. Pod črto hočemo navesti veljavna določila k prošnjam. Kratice pozvanih predpisov pomenjajo: r. z. = r. in u. zak. (glej kratice početkom knjige); r. u. = izvršitveni ukaz k dotičnemu zakonu; Kor. = za Koroško; Kr. = za Kranjsko; arabske številke poleg pomenjajo dotične §§.

Prošnje in vsi spisi v agrarskih stvareh so brez kolka, r. z. Kor. 96., Kr. 109. — Pogoji razdelbene ali uredbene provzročitve. r. z. Kor. 11. in nasl., Kr. 50. in nasl. — Kedo sprejema prošnje določata: r. u. Kor. 68., Kr. 67.; vendar jih deželna komisija sprejema, vsaj na Kranjskem, naj jih je pisal kedorkoli; priredi jih potem itak krajni komisar.

II. Primerek prošnji za regulacijo posestnih in užitnih pravic pri skupnih zemljiščih.

Veleslavna c. k. dež. komisija za agrarske operacije
v

Celovcu !

15 posestnikov določenih zemljišč iz Gorenje Vasi ima v solasti planino in gozd na Dobraču, ki obsegata skupaj 2150 oral in se nahajata v zemljiški knjigi c. kr. okrajnega sodišča v Beljaku pod vložkom št. 10. davčne občine Polje.

Ker nekateri sodeležniki gozd kvarijo in planino preveč izkoriščajo, zato niže podpisani prosimo, naj se skupne užitne in posestne pravice do imenovanega zemljišča uredi po deželnem zakonu z dne 5. julija 1885 l., št. 25 dež. zak. in z njim zvezanih predpisih.

Podpisi oziroma križi 3. upravičenih zemljiških posestnikov in podpisa dveh prič-

III. Prošnja za žložbo poljedelskih zemljišč.

Veleslavna c. k. dež. komisija za agrarske operacije
v

Ljubljani !

Posestniki iz Dolenje vasi, katerih je 65, imajo v lasti poljedelska zemljišča vl. št. 1. do . . . davčne občine Dolenja vas, sodnega okraja Ribnica. To se lahko poizve uradoma pri c. k. okrajnem sodišču v Ribnici, obseg in kakovost dotičnih parcel pa pri ondotnem c. k. davčnem uradu.

II. Po § 13. r. z. Kor. oziroma § 5. dež. zak. Kor. od 21. febr. 1900. dež. 14. zadostuje podpis ene desetine vseh upravičencev, oziroma ako jih je manj, podpis enega samega; na Kranjskem mora za razdelbe in uredbe prositi vsaj tretjina upravičencev. — Na Koroškem daje predpise za začasno (provizorično) uredbo tudi zak. 14. januarja 1891., dež. 18.

III. Glej § 28. zl. drž. zak. ter §§ 66. in nasl. obeh deželnih zl. zak. Glej tudi opomnje pri primeru za razdelbo.

Naša posestva pa so jako razkosana in negospodarsko zdrobljena na male parcele; nekatere parcele so nenavadno oddaljene od naših stanovanj in leže le v oviranje med parcelami drugih vaščanov. V zboljšanje naših gospodarskih razmer stavim nas torej 40 podpisanih predlog: veleslavna deželna komisija najza navedena poljedelska zemljišča prične in izvede zložbeno postopanje po deželnem zložbenem zakonu

V Dolenji vasi 2. dan januarja 1908.

Podpisi oziroma križi 40 zemljiških posestnikov in podpisi dveh prič.

IV. Prošnja za potrditev pogodeb o menji.

Veleslavna c. k. dež. komisija za agrarske operacije
v

Ljubljani.

Podpisana Ivan Strniša iz Podturna št. 1. in Jurij Kunčič iz Osojnika št. 2. imava dva gozda in sicer jaz Strniša vl. št. 5, jaz Kunčič pa vl. št. 7. davčne občine Smuka. K vl. št. 5. spada zemljiška parc. 101 košenica, ki pa leži večinoma sredi Kunčičeve gozdne parc. 102, spadajoče k vl. št. 7., tako, da vodi iz moje (Strniševe) gozdne parcele vanjo le kolovoz; nasprotno pa spada k vl. št. 7. ograja in laz parc. št. 103., ki leži popolno v Strniševem gozdu parc. št. 104., tako da ima lastnik (Kunčič) do te parcele le pravico pota čez gozdno parc. št. 104. — Ker je oboje osredkov enako vrednih in zaradi boljšega gospodarjenja hočeva rečene parc št. 101 in 103 med sabo zamenjati in sva že napravila načrt te pogodbe, ki ga prilagava, toda najina upnika Matija Banič, ki je na vl. št. 5. zavarovan za posojilo 1000 K in Fran Kambič, ki je na vl. št. 7. isto tako zavarovan za preživilek, ocenjen 800 K., se branila zamenjati te zastavnine, tako, da se dotične vknjižbe in prepisi ne morejo izvršiti. Dokaz temu izjave istih upnikov, mapni načrt in izpis iz posestnih pol, ki jih prilagava,

IV. Glej zakon in ukaz pod III. knjige.

Z ozirom na rečene okolnosti predlagava: vele-slavna c. k. deželna komisija naj blagovoli navedeno pogodbo o meni, po morebitnih poizvedbah, odobriti po državnem zakonu od 7. junija 1883., dz. 93 in do-tičnem deželnem zakonu.

V Semiču 11. dan novembra 1907.

Podpis obeh pogodnikov.

Stvarno kazalo.

Številke pomenjajo §§; r. = r. in u. dež. zak. (razdelbeni in uredbeni deželni zakon); r. u. = ukaz k dotičnemu r. in u. dež. zak.; zl. = zl. dež. zak. (zložbeni deželni zakon); zl. u. = ukaz k dotičnemu zl. zakonu; Kor. = za Koroško; Kr. = za Kranjsko; kjer ni teh dveh kratic, imajo predpisi obeh dežel iste §§; gl. = glej.

Advokati, gl. odvetniki.

Agrarna oblastva, r. Kor. 20.

Kr. 9; zl. 14.

Arondacija gozdnih zemljišč, drž. zak. pod III.

Boniter, r. u. 24; zl. u. 23.

Bonitiranje, gl. cenitev.

Cenitev, deležnih pravic, r.

Kor. 65, 97, Kr. 73, 110;

r. u. Kor. 90, 166, 167,

176, Kr. 89, 164, 165,

173; — zemljišč, r. Kor.

65, 97, Kr. 73, 110, r. u.

Kor. 85—90, Kr. 83—89;

zl. 80.

Cerkveno blago (imetje), za-

stopstvo, r. Kor. 44, Kr.

36; zl. 50.

Deležniki, gl. sodeležniki.

Delna oddelila, r. u. Kr.

108, 125.

Denar izravnave v njem, r.

Kor. 10, 30, 72, 73, 78,

80, 89, 100, 103; Kr. 4,

22, 83, 84, 89, 90, 113,

117; r. u. Kor. 105, 109,

120, 127, 144, 148, 162,

172, 174; Kr. 103, 107,

118, 125, 142, 146, 160,

169, 171, zl. 27, 29; zl.

u. 116. — denarna zaloga,

gl. zaloga. — den. kazni,

gl. kazni.

Dežela, gl. zastopniki.

Deželna komisija, r. Kor.

20, 24, 25, 27, 52, 108;

Kr. 9, 14, 15, 17, 49, 45;

r. u. Kor. 28—37, 41, 135,

143, 153—155; Kr. 28—

37, 41, 133, 141, 151—

153. — zl. 14, 20, 23,

58, 62.

Deželni odbor, odposlanec,

r. Kor. 56, 57, 100, 103;

Kr. 61, 62, 113, 117; vpog-

led v račune, r. u. Kor.

156, Kr. 154; zl. 167.

Dnevnik, r. u. Kor. 12, 18;

Kr. 13, 18.

Dogovori, gl. poravnave.

Dokazila, njih prosta ocena,

r. Kor. 22, Kr. 12, zl. 18;

njih sprejemanje r. u. Kor.

59, Kr. 58; zl. u. 58.

Dostava, gl. vročitev.

Drva gl. les.

Državna dobra, gl. zastopniki.

Duhovske skupščine, gl. zastopniki.

Edikt, gl. razglas.

Eksekucija, gl. izvršba.

Evidenčni urad zemlj. katastra, gl. zemljarski kat.

Fondi, gl. zakladi.

Funkcionarji, gl. upravniki.

Generalni spis, gl. glavni sp.

Godeti, gl. geometri.

Geometri, r. Kor. 56, 58, 103, Kr. 61, 63, 92; r. u. 14—19, 39, 40, Kor. 60, 69, 136, 144, 158, 164, Kr. 59, 68, 134, 142, 162.

Glasovanje deželne in min. komisije, r. Kor. 27, Kr. 17. — zl. Kor. in Kr. 23.

Glavni spis, r. Kor. 112, 172, Kr. 110, 170.

Globe, gl. kazni.

Gnojnitveni stan, cenitev, r. Kor. 65, 80, Kr. 76, 91; zl. Kor. 79, Kr. 82; r. u. Kor. 90, 120, Kr. 89, 118; zl. u. 94.

Gozd, uredba i. t. d. r. Kor. 81—82; Kr. 92—94. — delitev, r. Kr. 53.

Gozdni predpisi, pristojnost, r. Kor. 21, Kr. 11; osredki, gl. arondacija.

Gospodarstveni načrt, gl. načrt.

Hišna potreba, gl. potreba.

Izjave, drugih upravičencev, r. Kor. 33, 36, Kr. 25, 28; r. u. Kor. 51, Kr. 50;

zl. u. 50. preklic, r. Kor. 38, Kr. 30; zl. 44.

Izključitev oblastvenih oseb r. u. 38—41; zl. 37—40.

Izmera, gl. pogrešek.

Izostanje, opravičba, r. Kor. 51, Kr. 48; zl. Kor. in Kr. 61.

Izvedenci, r. Kor. 48, 56, 58, 100, 103; Kr. 41, 61, 64, 66, 113, 116; r. u. 20—27, 39, Kor. 52, 60, 136, 144, 149; Kr. 51, 59, 134, 142, 147. — zl. 54, 70, 75, 77, 120.

Izvirna mapa, r. u. Kor. 84, Kr. 82; zl. u. 87, nje posnetek, r. u. Kor. 112, 172; Kr. 110, 170; zl. u. 118.

Izvršba, r. Kor. 39, 95, 106; Kr. 31, 108, 120; r. u. Kor. 67, Kr. 66.

Javni nameni, r. Kor. 79, Kr. 90; r. u. Kor. 101, Kr. 100. — zl. 92.

Jezik, gl. zapisnik.

Juristične osebe, gl. zastopniki.

Kazni, zapor redovne in denarne, r. Kor. 109, Kr. 18, 121; zl. Kr. 24.

Klasifikacija, r. u. Kor. 86—89, 166, 167, Kr. 85—88, Kr. 164, 165; zl. u. 90—95. — Klasif. register, r. u. Kor. 92, 169, Kr. 91, 167; zl. u. 96.

Klasifikator, r. u. 25; zl. u. 24.

Kolavdacija, gl. potrdilni ogled.

Kolkovnine prostost, r.
Kor. 96, Kr. 109.

Komisar krajni, postavitev,
r. Kor. 23, 53, Kr. 13,
57; r. u. 5, Kor. 69, 164,
Kr. 68, 162. — zl. 19,
66; zl. u. 5, 71. — po-
četek uradovanja, r. Kor.
61, Kr. 60; zl. 69. —
izključitev, r. u. 38, 40;
zl. 37, 38. — plačilo r.
Kor. 8, Kr. 111; zl. 115.

Kongregacije, gl. zastopniki.

Kopije, troški, r. Kor. 104,
Kr. 118; r. u. Kor. 146,
Kr. 144; zl. 125, zl. u.
157; mape, r. u. Kor. 130,
175, Kr. 128, 172; zl. u.
141.

Korporacije, zastopniki, r.
Kor. 44, Kr. 36, zl. 50.

Kridatarji, gl. zastopniki.

Krivda, troški radi nje, r.
Kor. 104, Kr. 118; zl.
125.

Kurandi, gl. zastopniki.

Kultura, gl. obdelovanje.

Kurator, gl. zastopnik.

Lastnina, sporna, r. Kor.
21, 46, Kr. 10, 38; zl. 51.

Les, ocenitev, r. Kor. 80,
Kr. 91; r. u. Kor. 120,
Kr. 118; zl. Kor. 90, Kr.
93; raba, r. Kor. 64, Kr.
72; r. u. Kor. 79—81,
164, 165; Kr. 76—78,
162, 163.

Lista udeležencey, gl. ime-
nik u.

Listina, r. Kor. 92; Kr. 103;
r. u. Kor. 127, 128, 174;
Kr. 125, 126, 171, zl. 109.

Lokalni komisar gl. komisar.

Mapa, originalna, gl. iz-
virna m.

Meje, njih obhod, r. Kor.
60, Kr. 68; r. u. 23.

Mejniki, troški, r. Kor. 104,
Kr. 118; zl. 125.

Mera, gl. pogošek

Ministerska komisija, r.
Kor. 20. nasl; Kr. 9. nasl.
— zl. 14. nasl.

Načrt, vsebina, r. Kor. 53,
Kr. 57. — določitev, r. u.
Kor. 72—83; Kr. 83—94.
— razgrnitev, zakoličenje,
pojasnitev, vgovori, r. Kor.
85, 87; Kr. 96, 98; r. u.
Kor. 113, 116, 173; Kr.
111, 114, 170. — potrdilo.
razglas, izvršitev, r. Kor.
84, 86, 87; Kr. 95, 97,
98; r. u. Kor. 116, 117.
173; Kr. 114, 115. 173.
— zl. 104, 105; zl. u.
119—128.

Nadarbine, gl. zastopniki.

Nagodbe, gl. poravnave.

Nasadi, vcenitev, r. Kor. 80;
Kr. 91; r. u. Kor. 120;
Kr. 118. — zl. Kor. 90;
Kr. 93.

Nedoletni, gl. zastopniki.

Neznatne razlike, gl. denar.

Novci, gl. denar

Občina, nje meje prememba,
r. u. Kor. 101, 120, Kr.
100, 118; nje blago, de-
litev, r. Kor. 2, 6, Kr. 2;
gl. zastopniki.

Obdelovanje, r. 3; obdelo-
valna vrsta, r. u. Kor.
104, Kr. 102.

- Oblastva**, gl. agrarna oblastva, pristojnost.
- Obravnave**, gl. razprave.
- Oddelilo**, (oddelilno zemljišče), r. Kor. 7, 29, 30, 34, 72, 79, Kr. 21, 22, 26, 83, 90. — zl. Kor. 27, 82, Kr. 27, 85.
- Odvetniki**, pooblaščenci strank, troški, r. Kor. 104, Kr. 118; zl. Kor. in Kr. 125.
- Operacijsko ozemlje**, r. Kor. 127, Kr. 125, glej meja, zemljiška knjiga.
- Opravitelji**, gl. upravniki.
- Orientacija**, gl. razgledbeni naris.
- Oskrbovanci**, gl. zastopniki.
- Oskrbovanje** skupnih naprav, r. u. Kor. 111, 127, 172, 174, Kr. 109, 125, 169, 171.
- Ozemlje**, določitev, r. u. Kor. 73, 164, Kr. 71, 162; zl. u. 75; naznanilo knjižnemu sodišču, r. u. Kor. 77, 164, Kr. 75, 162; zl. u. 76.
- Pametniki**, r. Kor. 48, Kr. 41; r. u. 137, 145, Kr. 135, 143; zl. u. 148, 156.
- Paša**, r. Kor. 3, 64; Kr. 3, 72; r. u. Kor. 81, 164, 165; Kr. 78, 162, 163.
- Pavza** mape, gl. izvirna m.
- Plačilni ukazi**, r. u. Kor. 163; Kr. 101.
- Podpore**, r. Kor. 104, Kr. 118; zl. 125.
- Pogrešek** v izmeri in računu, r. Kor. 81, 90; Kr. 100, 101.
- Pooblastilo**, r. Kor. 47; Kr. 40; r. u. Kr. 53. — zl. 53. — gl. pooblaščenci.
- Pooblaščenci**, r. Kor. 47, Kr. 40; r. u. Kor. 53, 54, Kr. 52, 53; troški r. Kor. 104, Kr. 118, r. u. Kor. 146, Kr. 144; zl. 53, 125.
- Poravnave**, privolitev, r. Kor. 36, 95, Kr. 28, 42, 108, zl. 43.
- Porto**, gl. poštnina.
- Posest** sporna, r. Kor. 21, 46, Kr. 10, 38; zl. 31, 51, nje odkaz, r. u. Kor. 118, Kr. 116; zl. u. 126. — nje potreba, gl. potreba.
- Posnetek** mape, gl. kopija m.
- Postavitev** v prejšnji stan, r. Kor. 51, 84; Kr. 48, 95; r. u. Kor. 66; Kr. 65. — zl. 61.
- Poštnina**, prostost, r. u. 4. — zl. u. 4.
- Pota**, pristojnost, r. Kor. 21; Kr. 11. — zl. 15. — v oddelilnih zemljiščih, r. Kor. 104, 166; Kr. 102, 164. — zl. u. 105.
- Potnina**, r. Kor. 98; Kr. 111. — zl. 115.
- Potrdilni ogled**, r. u. Kor. 126, 174, Kr. 124, 171; zl. u. 137.
- Potreba** posestvena in hišna, r. Kor. 63, 64, 97, Kr. 71, 72, 110; r. u. Kor. 79—81, 164, 165; Kr. 76—81, 162, 163.

Pozivi, gl. vabila.

Pravica deležnika, razglas, r. Kor. 62, Kr. 70; — do oddelila, r. Kor. 29, 30, Kr. 21, 22; zl. Kor. in Kr. 27, 28. — do povratnih odpravil, r. Kor. 31. Kr. 23. — vcenitev, r. Kor. 65, 97, Kr. 73, 110. — določitev, r. Kor. 63, 64, Kr. 71, 72; zl. Kor. 77, Kr. 80. — gl. služnost.

Prebende, gl. zastopniki.

Predlog, gl. provzročitev.

Predujme iz denarn. zaloga, r. Kor. 100, 103, 105; Kr. 113, 116, 117, 119; r. u. Kor. 144, 148, 149, 158; Kr. 142, 146, 147, 156. — zl. 120, 123.

Prejemno potrdilo, gl. vročitev.

Poklic, gl. izjava.

Premičnine, r. Kor. 4, Kr. 6, r. u. Kor. 73, 164, Kr. 71, 162.

Priče, r. Kor. 48; Kr. 41; r. u. Kor. 59, 137, 145; Kr. 58, 135, 143. — zl. 54.

Pristojbine, prostost, r. Kor. 94, 96, Kr. 107, 109. — glej troški.

Pristojnost, oblastev, r. Kor. 20—24, 27, 28, 36, 50—53, 107, 108; Kr. 9—12, 17, 18, 28, 44, 45, 47—49. — zl. 14—18.

Pritožbe, sploh, r. Kor. 22, Kr. 12; zl. 18; r. u. Kor. 62, Kr. 61, zoper razveljavno načrta, r. Kor. 91,

Kr. 102, zl. 107; register deležnih pravic, r. Kor. 70, Kr. 81, r. u. Kor. 95; Kr. 94, — troški, r. Kor. 102, Kr. 115; zl. 122. glej vgovor.

Procesi, gl. spori.

Prodaja, zemljišč, r. u. Kor. 101, 121, 148, 159, 172, 174; Kr. 100, 119, 146, 157, 169, 171. — zl. u. 103, 132.

Prostori za komisarja, r. Kor. 99, Kr. 112; zl. 117.

Prošnja gl. provzročitev.

Provizorij, r. Kor. 39, Kr. 31; r. u. Kor. 42—45, 83, 118, 124, 164, 174; Kr. 42—45, 81, 116, 122, 162, 171.

Provokacija, gl. provzročitev.

Provzročitev, kako se podaja, r. Kor. 12, 13, 16; Kr. 50—52; zl. 66.

Računi, glej troški.

Računski pogrešek, r. Kor. 89, 90; Kr. 100, 101.

Razdelba, r. Kor. 1—10; Kr. 1—8; ohranitev skupnosti, r. Kor. pri 16; Kr. 53, 82, r. u. 95; provokacija, r. Kor. 11—16, 54; Kr. 50—52.

Razdelitveni projekt, osnova, r. u. Kor. 103, 104, 116, 172; Kr. 102, 104, 169. — zl. u. 105.

Razglas, o uradovanju kr. komisarja, r. Kor. 55, Kr. 60; zl. 69. — o pravicah sodelležnikov, r. Kor.

- 62, Kr. 70. — o razpoložbi imenika neposr. udeležencev, r. Kor. 61, Kr. 69. — o registru deležnih pravic, r. Kor. 68, 69, Kr. 79, 80; o razgrnitvi načrta, r. Kor. 85, 87, Kr. 96, 98; zl. 99.
- Razgledbeni naris**, r. u. Kor. 127, Kr. 125; zl. u. 138.
- Razlike** izmere in izračuna, r. Kor. 97, Kr. 110; zl. 94.
- Razprave**, r. Kor. 42, 43, Kr. 34, 35; r. u. 54—58; glej imenik udeležencev, načrt, register del. pravic, listina. — zl. 48.
- Razsodbe**, moč (vpliv) r. Kor. 95, Kr. 108; r. u. Kor. 67, Kr. 66.
- Razveljavljenje** načrta, r. Kor. 91, Kr. 102, zl. 107.
- Reces**, gl. listina.
- Redovi**, gl. zastopniki.
- Redovne globe**, gl. kazni.
- Register deležnih pravic**, r. Kor. 68—70; Kr. 79—82; r. u. Kor. 93, 94, 112, 170, 172, 176, Kr. 92, 93, 110, 168, 169, 173.
- Regulacija**, gl. uredba.
- Sadno drevje** r. Kor. 80, Kr. 91; r. u. Kor. 120, Kr. 118.
- Servituta**, gl. služnost.
- Singularisti**, r. Kr. 50, 51.
- Singularna razdelba**, r. Kr. 52.
- Situacijski načrt**, gl. mapa.
- Skrbnik**, gl. zastopniki. — odsotnih, r. Kor. 45, Kr. 37; zl. 51.
- Skupne naprave**, r. Kor. 17, 72, nasl. 104; Kr. 8, 83, nasl. 118; zl. Kor. in Kr. 83, nasl.
- Skupno uživanje**, gl. uživanje sk.
- Slovenščina**, gl. zapisnik.
- Služnost**, Kor. 34, 72, 78; Kr. 26, 83, 89; r. u. 99, 107, 172; Kr. 98, 105, 169.
- Sodeležnik**, sploh, r. Kor. 5, 29—39, Kr. 20—31; — določitev, r. Kor. 61, 69; r. u. Kor. 77, 82, Kr. 75, 80; neposrednji, r. Kor. 5, 33—36, Kr. 20—31; posrednji, r. Kor. 5, 31, Kr. 20, 23; r. u. Kor. 78, 164, Kr. 79, 162.
- Specialna razdelba**, gl. razdelba.
- Spolovine** (zemljišča), r. Kr. 51. — spolovinsko uživanje, gl. uživanje.
- Spori**, tekoči pred sodnikom, r. 10; Kr. 10, 43. — zl. 16. — stranek, r. Kor. 22, 107; Kr. 12, 44; zl. 57.
- Statut oskrbovalni**, r. u. Kor. 111, 172, Kr. 109, 169.
- Stavbe**, r. Kor. 21, Kr. 11.
- Stelje raba**, r. Kor. 3, 64; Kr. 3, 72.
- Srokovnjaki**, gl. izvedenci.
- Stroški**, gl. troški.
- Subvencije**, gl. podpore.
- Svedoki**, gl. priče.
- Tarifiranje**, r. Kr. 74; r. u. Kor. 89; Kr. 88; zl. Kor. 77; Kr. 80.

- Tehniško** osebje, gl. geometri.
- Terjatve**, r. Kor. 32, 35, 67, 72, 88, Kr. 27, 28, 78, 83, 99; r. u. Kor. 120, Kr. 118.
- Trava**, nje pridobivanje, r. 3, Kor. 64, Kr. 72; r. u. Kor. 76—81, 164, 165, Kr. 74—78, 162, 163.
- Troški**, r. Kor. 98—106; Kr. 111—120; r. u. Kor. 123, 134, 135—163, 175; Kr. 121, 132, 133—161, 172; zl. 115—128; zl. u. 146—177.
- Upravniki**, imenovanje, r. u. Kor. 71, 164; Kr. 69, 162; zl. u. 70.
- Uradoma**, poslovanje, r. Kor. 50, 52; Kr. 47, 49; zl. 60, 62.
- Uredba**, r. Kor. 1—10, 16; Kr. 1—8, 56; r. u. Kr. 56, 173—176.
- Ustanove**, gl. zastopniki.
- Užitne pravice**, pri uredbi, r. Kor. 32, Kr. 22.
- Uživanje** skupno. pojem, r. 2, 3; namen, r. Kor. 79, Kr. 90.
- Vabila**, r. Kor. 40; Kr. 32; r. u. Kor. 48; Kr. 47. — zl. 32.
- Varstvena oblast**, odobritev, r. Kor. 36; Kr. 28. — zl. 43.
- Vgovori**, o imeniku udeležencev, r. Kor. 61, Kr. 69; r. u. 82, 164, Kr. 80, 162; — o načrtu, r. Kor. 85, 87, Kr. 96, 98; gl. razdelb. načrt. — o listini. r. Kor. 92, Kr. 103, r. u. Kor. 128, 174, Kr. 126, 171.
- Višja moč**, razveljava načrta, r. Kor. 91, Kr. 102; zl. 107.
- Vknjižba**, prenos pravice, r. Kor. 94, Kr. 107, r. u. Kor. 73, Kr. 71; pravic drugih oseb. r. Kor. 33, Kr. 25; zl. u. 30; dopustnost, odloki, r. u. 43—45; zl. u. 42—44.
- Vodne zadruge**, r. Kor. 77; Kr. 88; r. u. Kor. 111, 127, 172, 173; Kr. 109, 125, 169, 170.
- Vodni odtok**, gl. razdelitveni projekt.
- Vodno pravo**, pristojnost, r. Kor. 21, Kr. 11. — zl. 17.
- Vročitev**, nje izkaz, r. Kor. 41, Kr. 33; r. u. Kor. 50, Kr. 49; zl. 47, zl. u. 49.
- Začasne odredbe**, gl. provizorij.
- Zagraje**, r. Kor. 65, 80, Kr. 76, 91; r. u. Kor. 120, Kr. 118. — zl. Kor. 79, Kr. 82.
- Zakladi**, r. Kor. 44, Kr. 36.
- Zakoličenje**, razdelb. načrta, Kor. 85, Kr. 96. — zložb. načrta, zl. 95 nasl.
- Zaloga novčna**, r. Kor. 101, Kr. 114; predujmi iz nje, r. Kor. 100, Kr. 113; zl. 120.
- Zaokroženje**, gl. arondacija.

Zapisnik, r. Kor. 49, Kr. 42; r. u. 36, 62, Kr. 36, 61. — zl. 55; zl. u. 35, 61.

Zastopniki, udeležencev, r. Kor. 44, Kr. 36; zl. 50.

Združbe, gl. zastopniki.

Zemljarski kataster, razvidnost, r. u. Kor. 76, 130, 131, 133, 164, 175, Kr. 74, 128, 129, 131, 162, 172.

Zemljemerci, gl. geometri.

Zemljišča skupna, pojem, r. 2; prodaj r. Kor. 97, Kr. 110, r. u. Kor. 101, 121, 172, 174, Kr. 100, 119, 169, 171; izločitev, r. Kor. 54, Kr. 58, r. u. Kor. 73, 164, Kr. 71, 162;

zasebna, r. Kor. 10, Kr. 4; zl. 7.

Zemljiška knjiga, nje prava (ureditev), r. Kor. 93, Kr. 105; r. u. Kor. 76, 129, 131, 132, 164, 175, Kr. 74, 127, 129, 130, 162, 172.

Zemljiškoknjižna prošnja, r. u. Kor. 75, 164, Kr. 73, 162; zl. u. 77.

Zemljiškoknjižno sodišče, naznanilo operac. ozemlja, r. u. Kor. 74, 164, Kr. 72, 162; zl. u. 76.

Zvedenci, gl. izvedenci.

Železnice, pristojnost, r. Kor. 21, Kr. 10; zl. 15; r. u. Kor. 98, 124, 126, 172, 174, Kr. 97, 122, 124, 169, 171.

Dr. Ed. Volčič, v Novem mestu (Kranjsko),

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigo-tržcih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravdni zakoni** z obširnim slovenskim in hrvatskim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga . . . K 8.—
2. **Odvetniška tarifa**; določila o rabi hrvatskega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine s stvarnim kazalom, (20 tabel). 1906. Broširano . . . K 1-80
3. **Zakoni o javnih knjigah, zemljiških itd. z vsemi predpisi**, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvatskem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošenj in vpisov. 1908 Okrog 40 tiskanih pol. Mehko vezana knjiga . . . K 5-60
popolno v platno vezana . . . K 6.—
4. **Nekoliko prošenj, sklepov, vpisov in potrdil za zemljiško knjigo**. Broširano . . . K 1

Đalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“:

- Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano . . . K —40
- Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah**. 1908. Cena mehko vezani knjižici K —80
- Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev**. 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vez. knj. K —80
- Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in ureditvi ter o zložbi zemljišč**. 1908. Mehko vezano . . . K 2.—

Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako so pošlje naprej kupnina in 10 vin. poštne v gotovini ali poštne znamkah.